

ПРАКТИЧЕСКО ПОМАГАЛО ЗА ВЕЩИ ЛИЦА И КАНДИДАТИ ЗА ВЕЩИ ЛИЦА

2012г

Помагалото е разработено по проект
„ПОДОБРЯВАНЕ РАБОТАТА НА ВЕЩИТЕ ЛИЦА
– СПОСОБ ЗА НАМАЛЯВАНЕ ЗАБАВЯНЕТО НА ДЕЛАТА“
на Административен съд – Велико Търново

Изданието е реализирано по проект „*Усъвършенстване на работните процеси в съда*“ на сдружение „Програма за развитие на съдебната система“, финансирано от фондация „Америка за България“

Изказаните становища и мнения в настоящия доклад са отговорност на авторите и не отразяват непременно мненията и политиката на сдружение „Програмата за развитие на съдебната система“ (ПРСС) и фондация „Америка за България“.

AMERICA FOR BULGARIA
FOUNDATION
Фондация Америка за България

Фондация „Америка за България“ подпомага израстването и укрепването на динамична пазарна икономика и демократично общество в България и подкрепя страната в постигане на пълен и потенциал на успешна и модерна европейска нация. Основана през 2008 година, фондацията е наследник на Българо-американския инвестиционен фонд, създаден от правителството на САЩ чрез Американската агенция за международно развитие. Грантовете, които фондация „Америка за България“ предоставя, продължават отношенията на доброжелателство и приятелство между народите на САЩ и България.

Съставители:

Марияна Лазарова, съдия в Административен съд - Велико Търново - **ръководител**

Елица Лазарова, съдебен администратор в Административен съд – Шумен

Ива Ковалакова – Стоева, съдия в Административен съд Разград

Иванка Иванова, съдебен администратор в Окръжен съд - Габрово

Йоана Йончева, административен секретар в Административен съд – Велико Търново

Марийка Стефанова, административен секретар в Районен съд – Горна Оряховица

Красимир Чернев, административен секретар в Окръжен съд – Варна

Силвина Собаджиева, консултант на Сдружение „Програма за развитие на съдебната система“

Редакции: Таня Добрева, Зав.Служба „Деволодители“ в Окръжен съд – Варна

Оформление: Ваня Хаджийска, Системен администратор в Районен съд – Горна Оряховица

Консултирано с:

Красимира Василева, началник отдел "Юридическо осигуряване дейността на комисииите на ВСС", дирекция "Правна", Висш съдебен съвет

Пламен Христов, Началник сектор “БНТЛ” при ОД на МВР Велико Търново

Даниел Донев, вещо лице (икономист) и **Младен Младенов**, вещо лице (графолог) в Списъка на специалистите, утвърдени за вещи лица за съдебен район – Великотърновски окръжен и административен съд

Контакти за кореспонденция: сдружение „Програма за развитие на съдебната система“

Електронна поща: office@prss-bg.org / **Интернет страница:** www.prss-bg.org

Съдържание	стр.
НОРМАТИВНА УРЕДБА ЗА ВЕЩИТЕ ЛИЦА	5
СПИСЪК НА НАЙ-ЧЕСТО ПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ	6
ПЪТЕВОДИТЕЛ В СЪДЕБНАТА СИСТЕМА В СХЕМИ	7
СЪДЕБНИ ЕКСПЕРТИЗИ. ВИДОВЕ	15
КАКВО ТРЯБВА ДА ЗНАЯТ КАНДИДАТИТЕ ЗА ВЕЩИ ЛИЦА	33
Кога, къде и как се подават документите?	36
Критерии за преценка от комисията за утвърждаване на списъците	37
КАКВО ТРЯБВА ДА ЗНАЯТ ВЕЩИТЕ ЛИЦА, ВКЛЮЧЕНИ В СПИСЪЦИТЕ	40
Съобщаване на съда за настъпили промени във вписаните данни или временна неспособност	40
Годишно актуализиране на списъка на вещите лица	40
ОТПАДАНЕ ОТ СПИСЪКА НА ВЕЩИТЕ ЛИЦА	42
Как да се отпишете от списъка?	42
Други основания за заличаване от списъка	42
КАКВО СЕ ИЗИСКВА ОТ ВАС, АКО БЪДЕТЕ НАЗНАЧЕН КАТО ВЕЩО ЛИЦЕ ПО КОНКРЕТНО ДЕЛО	43
Как ще бъдете уведомен, че сте назначен като вещо лице по делото?	43
Какви са задълженията ви след като бъдете уведомен, че сте назначен като вещо лице?	45
С какви документи трябва да ви снабди съда, за да изпълните възложената задача	46
Запозване с материалите по делото	47
Други действия за изготвяне на експертната	47
Минимално задължително съдържание на експертното заключение	48
Предаване на заключението. какво трябва да се приложи към него?	52
Взаимодействие между вещите лице при колективни и комплексни експертизи	55
Участие на вещото лице в съдебно заседание	57
Какво се изисква от вас след съдебното заседание	60
Неизпълнение на задълженията от страна на вещото лице	62
АРХИВ НА ВЕЩОТО ЛИЦЕ	64
ЕТИЧНИ ПРАВИЛА ЗА ПОВЕДЕНИЕ НА ВЕЩОТО ЛИЦЕ	66
<i>Приложение № 1 Заявление за първоначално включване в списъка на вещите лица</i>	<i>70</i>
<i>Прилагам:</i>	<i>71</i>
<i>Приложение №2 Декларация към заявлението за кандидатстване за съгласие за вписване в списъка и за удостоверяване на липса на пречки за вписване, които не могат да бъдат удостоверени по друг начин</i>	<i>72</i>
<i>Приложение № 3 Заявление за настъпили промени в заявените обстоятелства</i>	<i>73</i>
<i>Приложение №4 Декларация във връзка с годишното актуализиране на списъка на вещите лица</i>	<i>74</i>
<i>Приложение № 5 Удостоверение за назначаване на вещо лице</i>	<i>75</i>
<i>Приложение №6 Справка –декларация за определяне на възнаграждение</i>	<i>76</i>
<i>Приложение № 7 Разходен-касов ордер</i>	<i>77</i>
<i>Приложение №8 Сметка/фактура по чл.9 от ЗДДФЛ</i>	<i>78</i>
<i>Приложение №9 Декларация, че лицето е самоосигуряващо се и осигуряваното е за негова сметка по чл.43,ал.5 от ЗДДФЛ</i>	<i>79</i>

<i>Приложение № 10 Сметка за изплатени суми</i>	80
<i>Приложение № 11 Препоръка – оценка за качествата на кандидат за вецо лице</i>	81
<i>Приложение № 12 Регистър на експертните заключения</i>	82
МАКЕТИ НА ЕКСПЕРТНИ ЗАКЛЮЧЕНИЯ	83
Техническа експертиза	83
Съдебно-икономическа експертиза	88
Балистична експертиза	93
ДНК- експертиза	94
Одородогична експертиза	97
Техническо-икономическа експертиза	101
Съдебномедицинска експертиза	114
Съдебно-психиатрична експертиза	117
Съдебно-психиатрична и психологична експертиза	119
Графологична експертиза на почерк	126
Комплексна съдебномедицинска и балистична експертиза	134
Съдебно-техническа експертиза	141
Съдебно кѝмпютърна-техническа експертиза	144
Съдебно-графическа експертиза	152
Съдебно-оценъчна експертиза	154
Автотехническа експертиза	156
Дактилоскопна експертиза	165

НОРМАТИВНА УРЕДБА ¹ЗА ВЕЩИТЕ ЛИЦА

- Закон за съдебната власт
- Граждански процесуален кодекс
- Административнопроцесуален кодекс
- Данъчно-осигурителен процесуален кодекс
- Наказателно-процесуален кодекс
- Наредба №1 от 16 януари 2008г. за вписването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица.
- Наредба №2 от 26.10.2011г. за условията и реда за извършване на съдебномедицинските, съдебно-психиатричните и съдебно-психологичните експертизи, включително и за заплащане разходите на лечебните заведения/ДВ бр.91 от 18.11.2011г./
- Наредба № 16 от 13.05.2005 г. за съдебно-психиатричните експертизи за задължително настаняване и лечение на лица с психични разстройства
- Наредба №1461 за съдебно-счетоводните и финансово-икономическите експертизи.
- Наредба №1 от 12.01.1996 за автотехническите експертизи
- Наредба № 5 от 14 февруари 2008 г. за условията и реда за включване и изключване във/от списъка на вещите лица по чл.151,ал.4 от Закона за кредитните институции.
- Наредба №10 за съдебните и арбитражните експертизи. Постановление № 111 на МС от 16 август 1975г. за подобряване организацията на съдебните експертизи.

¹ Изданието е съобразено с действащото законодателство към 1.11.2012г.

СПИСЪК НА НАЙ-ЧЕСТО ПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

РС – районен съд
РП – районна прокуратура
ОС – окръжен съд
СГС – Софийски градски съд
ОП – Окръжна прокуратура
СО – Следствен отдел към окръжна прокуратура
АдмС - Административен съд
АС - Апелативен съд
ВКС – Върховен касационен съд
ВАС – Върховен административен съд
ВСС – Висш съдебен съвет
Гр.д – гражданско дело
В.Гр.д – въззивно гражданско дело
Бр.д. – брачно дело
Сл.д. – следствено дело
Пр.пр. – прокурорска преписка
НОХД – наказателно дело от общ характер
ВОХД – въззивно наказателно дело от общ характер
ЧНД – частно наказателно дело
АНД – наказателно дело с административен характер
КАНД – касационно административно - наказателно дело
НЧХД – наказателно дело от частен характер
Ад– административно дело
Отв. – ответник
Св. – свидетел
ВЛ – вещо лице
НК – Наказателен кодекс
НПК – Наказателно-процесуален кодекс
ГПК – Граждански процесуален кодекс
АПК – Административнопроцесуален кодекс
СК – Семейен кодекс
ТО – Търговско отделение
ФО – Фирмено отделение
БД – Без движение
МП – Министерство на правосъдието
СЕ – съдебна експертиза
СМЕ – съдебномедицинска експертиза
ССчЕ – съдебна счетоводна експертиза
СИЕ – съдебна икономическа експертиза
СТЕ – съдебна техническа експертиза
СГЕ – съдебна графологична експертиза
с.з. – съдебно заседание
о.с.з. – открито съдебно заседание
з.с.з. – закрито съдебно заседание
ДТ – държавна такса
РКО – разходен касов ордер
ПКО – приходен касов ордер
НАП – Национална агенция по приходите

ПЪТЕВОДИТЕЛ В СЪДЕБНАТА СИСТЕМА В СХЕМИ

Държавната власт в Република България се разделя между законодателна (парламент), изпълнителна (правителство) и съдебна власт.

Съдебната власт има три самостоятелни звена - съд, следствие и прокуратура. Всички работещи в тях юристи – съдии, следователи и прокурори, се наричат с общото родово наименование „магистрати“.

Магистратите се назначават, повишават, понижават и освобождават от Висш съдебен съвет. Той се състои от 25 души - 11 от тях се избират от парламента, 11 - от съдебната власт, и трима влизат в съвета по право - председателят на Върховния касационен съд, на Върховния административен съд и главният прокурор. Висшият съдебен съвет обаче не е орган с правораздавателни функции (той не е например последна инстанция по дела). Той е висш административен, постоянно действащ орган за управление на съдебната система, който я представлява и осигурява нейната независимост. Заседанията на Висшия съдебен съвет се председателстват от правосъдния министър. Той обаче не е негов член и не участва в гласуванията. По този начин се спазва принципът за независимост на съдебната власт.

Министърът на правосъдието не е част от съдебната, а от изпълнителната власт. Същото се отнася и за полицията (Министерство на вътрешните работи). Понятието „разследващи органи“ обаче включва както полиция (разследващи полицаи), така и следователи. Дали разследващият орган ще е полицай или магистрат се определя в зависимост от тежестта на престъплението – само най-тежките се разследват от следователи.

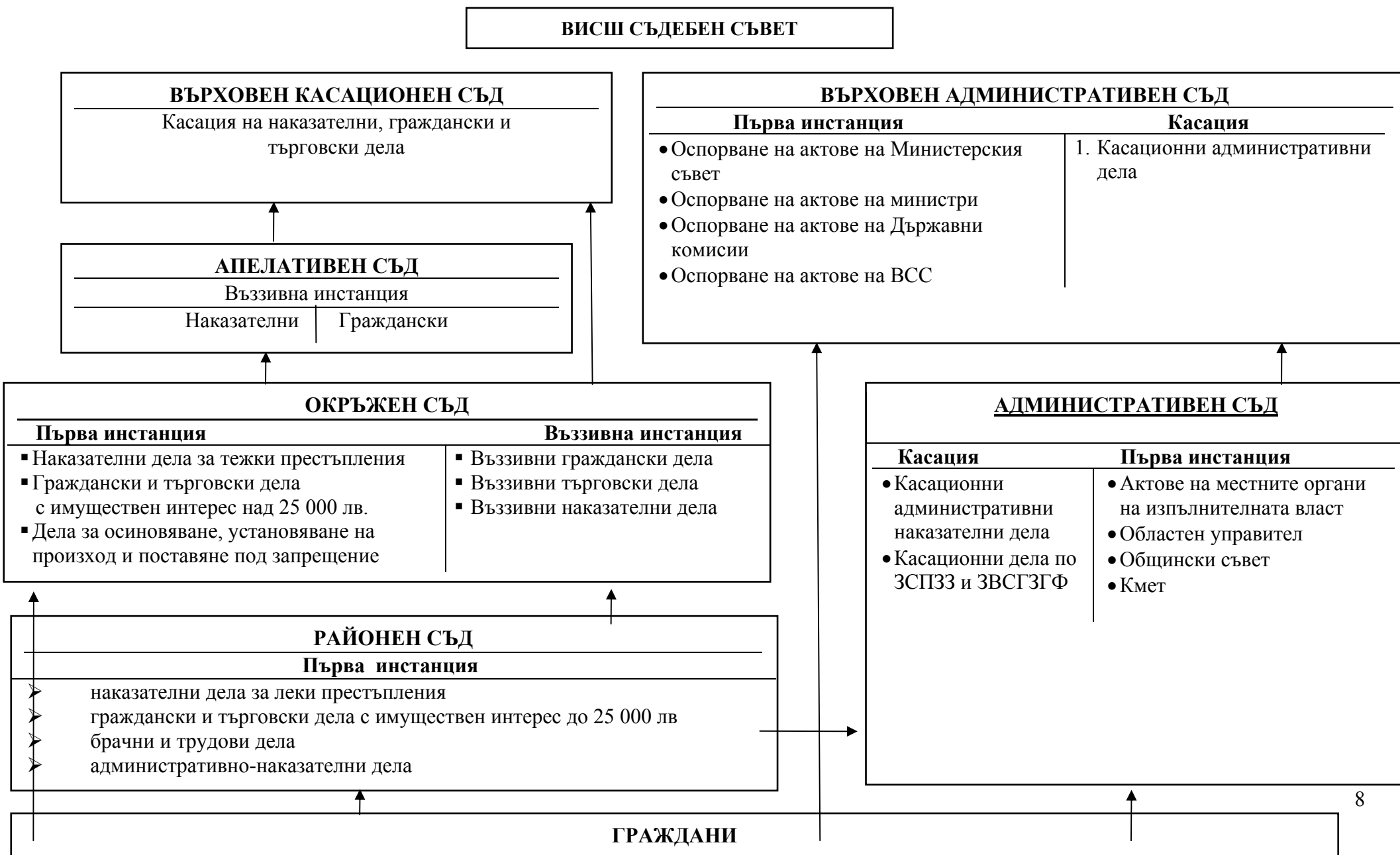
Конституционният съд, макар наречен „съд“, също не е част от съдебната система. Той не може да бъде инстанция по дела. Неговата функция е да гарантира, че законите не противоречат на Конституцията на страната. Когато със свое решение той обяви конкретна правна норма за противоконституционна, тя не се прилага, т.е. загубва задължителната си сила за гражданите.

Делата биват по своя вид граждански, наказателни и административни. Административните се гледат от самостоятелни административни съдилища. Административното правораздаване се осъществява в две инстанции: Административен съд – Върховен административен съд. Гражданските и наказателните дела се гледат в три инстанции. При това съществуват три вида съдилища – районни, окръжни, апелативни и Върховен касационен съд. Те се подреждат като съдебни инстанции, в зависимост от това от кой съд започва делото като първа инстанция – районен или окръжен. Трета инстанция обаче е винаги Върховен касационен съд. Структурата на прокуратурата следва тази на съдилища. Следователите работят в отдели към прокуратурите.

Вещите лица подпомагат органите на съдебната власт и полицията в осъществяване на техните функции, когато за работата им са необходими специализирани знания. В съда вещи лица могат да се назначават само в първата и втората инстанция. В досъдебното производство при разследване на престъпления вещи лица се назначават от разследващите органи

Горното изложение е илюстрирано в следващите схеми:

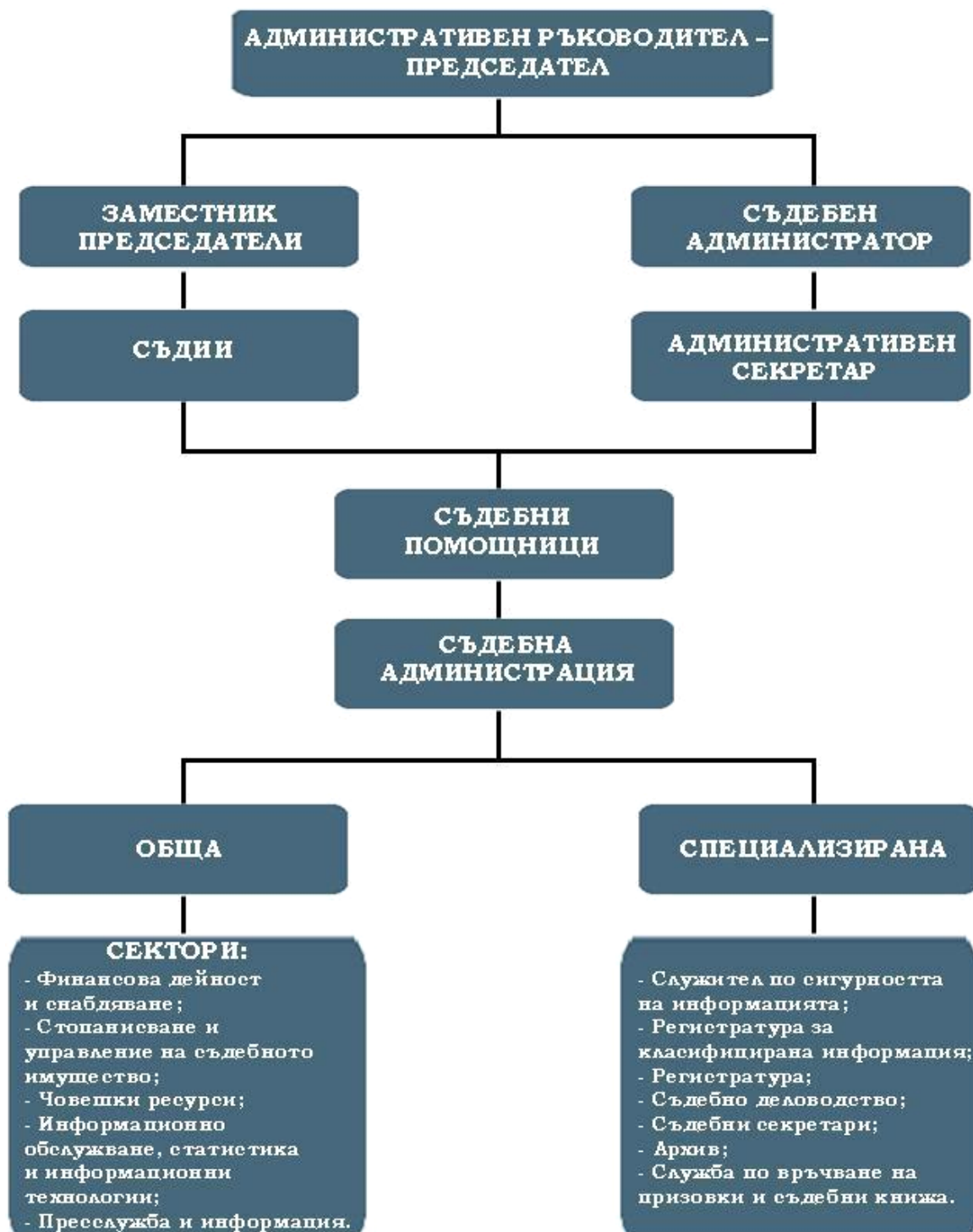
ОРГАНИЗАЦИЯ НА БЪЛГАРСКАТА СЪДЕБНА СИСТЕМА

ПРОЦЕС НА ОБЖАЛВАНЕ

Касационна инстанция	ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД	ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД	АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД	ВЪРХОВЕН АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД
Въззивна инстанция	ОКРЪЖЕН СЪД	АПЕЛАТИВЕН СЪД АПЕЛАТИВЕН НАКАЗАТЕЛЕН СЪД ВОЕННО - АПЕЛАТИВЕН СЪД	РАЙОНЕН СЪД	АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД
Първа инстанция	РАЙОНЕН СЪД	ОКРЪЖЕН СЪД СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД СПЕЦИАЛИЗИРАН НАКАЗАТЕЛЕН СЪД ВОЕНЕН СЪД	АДМИНИСТРАТИВНО НАКАЗВАЩ ОРГАН	АДМИНИСТРАТИВЕН ОРГАН

* Чл.126, ал.1 от Конституцията на Република България: Структурата на прокуратурата е в съответствие с тази на съдилищата.

ВЪВЕДЕНИЕ

Основната цел на работната група, създала това помагало, е повишаване качеството на експертната дейност, необходима при решаването на граждански, административни и наказателни дела, чрез подобряване организацията на работа и взаимодействието между съда и вещите лица по повод тяхното участие в съдебното производство.

Целта на това помагало е да улесни както кандидатите за вещи лица, така и вече включените в списъците експерти и да спомогне за бъдещото създаване на централизирана информационна система на вещите лица.

В Помагалото Ви предлагаме практично ориентирана информация относно:

- кандидатстване за включване в списъка на вещи лица, поддържане и актуализация на списъка, заличаване на експерти от него и практики по повод възможността експерт да бъде назначен като вещо лице по дело;

- основните правила за координация и взаимодействие между съда и експертите по повод участието им в качеството на вещи лица;

- изискванията към дейността на вещите лица при изготвяне на експертно заключение, като предлагаме макети на някои от най-често използваните експертизи;

Стремежът ни е бил да обобщим и подредим тези и други правила, необходими по повод работа Ви като вещи лица, и да Ви запознаем с тях **в ясна и достъпна форма**. Отваряйки помагалото, част от Вас ще са запознати с тях и това ще бъде възможност да се уверите, че ги прилагате правилно. За други от Вас, това ще са съвсем нови правила, които трябва да усвоите и да прилагате точно. Надяваме се, че с усилията, които вложихме, сме създали наръчник, който ще Ви помогне по-добре да разберете процеса на работа на съда с вещите лица, на взаимодействието между съда и експерта, подпомагащ съда да вземе правилното и справедливо решение, ще Ви позволи по-лесно и качествено да изпълнявате задълженията си и да не ставате причина за отлагане на делата.

Бихме се радвали, ако някой от Вас, след като се запознае с помагалото, ни подскаже какво още бихме могли да включим или как да го обогатим. Критичните Ви бележки очакваме на адреса за кореспонденция със Сдружение „Програма за развитие на съдебната система“.

ВЕЩО ЛИЦЕ. СЪДЕБНА ЕКСПЕРТИЗА

ПОНЯТИЕ ЗА ВЕЩО ЛИЦЕ. РОЛЯ И ЗНАЧЕНИЕ НА ЕКСПЕРТНОТО ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дефиниция на понятието вещи лица в българското законодателство се съдържа в *Наредба №1/16.01.2008г. за вписването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица*. (Това е действащата нормативна уредба към момента на изготвяне на Помагалото. Предстои цитираната Наредба да бъде заменена с Наредба на Министъра на правосъдието. С оглед тази предстояща промяна в нормативната уредба по натакък в изложението ще посочваме само Наредбата) *Вещо лице е експерт със специални знания и умения, който се назначава от орган на съдебната власт или на досъдебното производство от списък на специалисти, утвърдени за вещи лица, по ред съгласно Закона за съдебната власт*². При необходимост за вещо лице може да се назначи и специалист, който не е включен в списъците.

Съобразно етапа, в който се намира едно съдебно производство, като вещо лице може да Ви назначи орган на съда, прокуратурата или следствието, всички от които са в системата на съдебна власт, или орган на МВР. За целите на настоящото помагало ще бъдат представени конкретно правилата за работа на вещото лице със съда. Много от правилата обаче са приложими и когато възложителят на експертизата е някой от другите органи.

Основната характеристика, за да бъде един гражданин вещо лице е той да притежава специални знания и умения, да има задълбочени познания в определена област на науката, изкуството, занаятите или други, като посредством използването на тези знания да може да отговори на конкретни въпроси, поставяни в един съдебен процес.

За да бъде един специалист вещо лице и за да бъде включен в списъка на вещите лица, които се изготвят към всеки съдебен район, той *следва да отговаря на следните условия* :

- да е дееспособен т.е да може ръководи действията си и постъпките си и да носи отговорност за тях;
- да притежава специални научни знания в областта на определена област от човешкото познание;
- да има най-малко 5 години стаж по специалността;
- да не е осъждан за престъпление от общ характер;
- да не е лишен от право да упражнява професия или дейност;
- да не осъществява функции по правораздаване в системата на съдебната власт;
- да има разрешение за постоянно пребиваване в страна, ако е чужд гражданин;

² **Чл. 398.** (1) (Изм. - ДВ, бр. 1 от 2011 г., в сила от 4.01.2011 г.) За всеки съдебен район на окръжен и на административен съд, както и за специализирания наказателен съд се съставят списъци на специалистите, утвърдени за вещи лица.

(2) *Върховният касационен съд, Върховният административен съд, Върховната касационна прокуратура, Върховната административна прокуратура и Националната следствена служба при необходимост утвърждават отделни списъци за нуждите на своята дейност.*

(3) *Когато нуждите на съответния орган на съдебната власт налагат това, той може да назначи вещо лице от списъците на други съдебни райони.*

(4) *Списъците по ал. 1 и 2 са публични.*

Важно е да знаете, че ако сте специалист в определена област на познанието, на науката, изкуството или занаятите, може да бъдете назначен за вещо лице, макар да не сте включен в списъка на съда. Всеки път когато, за да отговори на определени въпроси от значение за правилното изясняване на фактите и обстоятелствата по конкретното дело, са необходими специални знания, съдът назначава вещо лице. Когато в списъците с вещи лица няма специалист от съответната област на познанието, съдът търси съдействието на научни институти, учебни заведения, държавни учреждения, съсловни организации и други, а те посочват свой работник или служител, когото считат за компетентен да извърши експертизата. В този случай, за да бъдете назначен за вещо лице по дадено дело, е необходимо и Вашето съгласие.

В различните съдебни системи ролята на вещото лице е различна. В някои системи, например американската, е позната т.нар „частна експертиза”. При нея всяка страна ангажира експерти по свой избор и представя техните заключения на съда, който преценява на кого да даде вяра. Ролята на експерта в този случай е да подрепа тезата на страната, която го е ангажирала. Недостатъкът на системата е, че по-силната икономически страна може да ангажира повече специалисти и на по-високо ниво. В българската правна система, напротив, експертите са помощници само на съда. Те изготвят техните заключения на база своите специални познания и съвест, като не помагат на никоя от страните, а са равно отдалечени от тях. Задачата им е да разяснят значението на понятията, процесите и закономерностите в своята експертна област, без да решават спора.

Никога не забравяйте, че работата като вещо лице е изключително отговорна. Въз основа на заключенията, които Ви ще давате, отговаряйки на поставените от съда задачи и въпроси, ще бъдат решавани човешки съдби. Даването на невярно или пристрастно заключение е престъпление.

Вещото лице трябва да познава отлично новостите в съответната област, непрекъснато да се усъвършенства и развива. Ако искате да имате още една причина, за да не спирате да се усъвършенствате, да повишавате професионалната си квалификация, работата като вещо лице определено ще Ви мотивира да го правите.

Работата като вещо лице трябва да можете да съчетавате с другата си работа. За да отговорите на въпросите, които Ви поставя съда, трябва да може да отделите достатъчно време, за да отидете и извършите проверка на място, да направите оглед, задълбочено да проучите материалите по делото и изготвите писмено заключение. Освен това трябва да можете да се явите в открито съдебно заседание т.е да отсъствате от работа, за да потвърдите писменото заключение, да отговорите на допълнително поставените въпроси. Работодателят Ви е длъжен да Ви освободи, за да се явите в съдебно заседание, където да потвърдите и ако е необходимо да допълните изготвеното от Вас писмено заключение. Представянето на призовка от съда, че сте назначен за вещо лице и трябва да се явите в съда, е достатъчно основание за освобождаването Ви от работа за деня, посочен в призовката. Следва да имате предвид, че ако работите на трудово и служебно правоотношение, не е коректно да използвате работното си време и ресурсите на работодателя, за да подготвите експертно заключение.

Същевременно, трябва да имате предвид, че включването Ви в списъка на вещите лица не Ви гарантира определена заетост за определен период от време, т.е сигурен доход. Натоварването Ви като вещо лице може да се окаже изключително неравномерно по различни причини – напр. в списъка има много експерти от същата област, страните посочват и съдът

назначава експерт, в чиято компетентност са се убедили или просто при назначаване експерт на случаен принцип - не се пада Вашето име. Обратно, възможно е да бъдете назначен по няколко дела едновременно. Вие обаче **не можете** да „подбирате“ делата, по които да работите. Недопустим е безпричинен отказ да извършите експертно заключение, когато това Ви е възложено.

СЪДЕБНИ ЕКСПЕРТИЗИ. ВИДОВЕ

Видове експертизи според момента на възлагането им в хода на съдебното производство

Когато за първи път се възлага определена експертиза т.е за първи път съдът иска съдействие от страна на вещо лице във връзка с изясняване на конкретни въпроси от значение за правилното решаване на правния спор, говорим на **първоначална експертиза**.

Когато вещото лице не е успяло достатъчно ясно, пълно и точно да отговори на въпросите, които са му поставени, се назначава **допълнителна експертиза**. В този случай от експерта се иска да отговори на допълнителни, уточняващи, детайлизиращи вече даденото първоначално заключение въпроси.

Повторна експертиза се възлага, когато даденото заключение е оспорено от страните в производството, когато същото е необосновано и възниква съмнение за неговата правилност. Обикновено повторна експертиза се възлага на друг специалист, на друго вписано в списъка на вещите лица лице, което е експерт в същата научна област.

Видове експертизи според броя на специалистите, на които те се възлагат

Според това дали изготвянето на заключение и отговорите на въпросите, на които следва да се отговори, се възлагат на един или повече специалисти, експертизите биват **еднолични и колективни**.

Когато изпълнението на експертизата е възложена на едно вещо лице, тя е **единична**. В рамките на едно производство могат да бъдат възлагани няколко единични експертизи на специалисти от различни области на познанието.

Когато експертизата е възложена едновременно на две или повече вещи лица, това е **колективна експертиза**. Няма изрично законово ограничение на броя на експертите, на които може да бъде възложено изпълнението на определена експертиза. Възможно е една експертиза да бъде възложена едновременно за изпълнение на 5, а дори и на 7 вещи лица.

Видове експертизи според това до колко области на познанието и науката се отнася експертното заключение

Експертизите са **еднородни**, когато за решаването на поставените от съда задачи се използват знания от една научна област.

Когато, за да се отговори на поставените въпроси от се използват знания от различни научни области, експертизите са **комплексни**.

Видове експертизи според областта на познание, което следва да притежават вещите лица, на които е възложено изготвянето на експертното заключение

В зависимост от областта на познанието, в която съдът следва да бъде подпомогнат в своята работа, от знанията, които са необходими за изясняване на значимите факти, се определя и вида на експертизите. Независимо от това дали се касае за експертиза, която е назначена в хода на производството по наказателно, гражданско, търговско или

административно дело, по същество експертните заключения не се различават. Следователно определящо за вида експертиза не е характерът на делото, а областта на познанието, в която следва да притежава специални знания и умения съответният експерт, на който тази експертизата е възложена.

Класификация

Класификацията на съдебните експертизи у нас не е добре разработена. В САЩ например, използването на специални знания в правото се обозначава като „съдебна наука” (forensic science) – понятие, което се разглежда като общ термин, включващ много дисциплини и поддисциплини. Наименованието на експертизата се получава, като към съответната област на познанието се добави „съдебна“: съдебна медицина, съдебно инженерство, съдебна психиатрия и т.н., а криминалистиката е най-големият и раздел.

Съгласно Наредба № 1 за вписването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица, съдебните експертизи се класифицират „по класове и видове”:

1. Клас "Криминалистични експертизи" Видове:

- 1.1. Криминалистични експертизи на писмени доказателства
- 1.2. Трасологични експертизи
- 1.3. Съдебно-балистични експертизи
- 1.4. Биометрични криминалистични експертизи

2. Клас "Съдебномедицински експертизи" Видове:

- 2.1. Съдебномедицинска експертиза на труп
- 2.2. Съдебномедицинска експертиза на телесни повреди
- 2.3. Съдебномедицинска експертиза за установяване на родителския произход
- 2.4. Съдебномедицинска експертиза за идентификация на човека
- 2.5. Съдебномедицинска експертиза по писмени данни
- 2.6. Съдебномедицинска експертиза за телесно здраве

3. Клас "Съдебна експертиза на психичното състояние" Видове:

- 3.1. Съдебно-психиатрична експертиза
- 3.2. Съдебно-психологична експертиза
- 3.3. Съдебна психолого-психиатрична експертиза
- 3.4. Съдебна експертиза на психичното състояние по писмени данни

4. Клас "Съдебно-икономически експертизи" Видове:

- 4.1. Съдебно-счетоводна експертиза
- 4.2. Съдебна финансово-икономическа експертиза
- 4.3. Съдебно-стокова експертиза

5. Клас "Съдебни инженерно-технически експертизи" Видове:

- 5.1. Съдебна инженерно-техническа експертиза
- 5.2. Съдебна автотехническа експертиза
- 5.3. Съдебна инженерно-технологична експертиза
- 5.4. Съдебна компютърно-техническа експертиза
- 5.4. Съдебна строително-техническа експертиза
- 5.5. Съдебно-пожаротехническа експертиза

6. Клас "Съдебно-биологични експертизи" Видове:

- 6.1. Съдебно-ботаническа експертиза
- 6.2. Съдебно-зоологическа експертиза
- 6.3. Съдебно-микробиологична експертиза
- 6.4. Съдебно-ентомологична експертиза

7. Клас "Експертизи на материали, вещества и изделия" Видове:

- 7.1. Съдебно-химическа експертиза
- 7.2. Съдебно-физическа експертиза
- 7.3. Съдебна физико-химическа експертиза

8. Клас "Съдебни селскостопански експертизи" Видове:

- 8.1. Съдебна ветеринарномедицинска експертиза
- 8.2. Съдебно-агротехническа експертиза

9. Клас "Съдебно-изкуствоведски експертизи"

10. Клас "Други съдебни експертизи" Наредба № 1 ОТ 16.01.2008 г. за вписването, валификацията и възнагражденията на вещите лица Издадена от Висшия съдебен съвет, обн., ДВ, бр. 11 от 5.02.2008 г., изм., бр. 98 от 11.12.2009 г., бр. 83 от 22.10.2010 г.) Приложение № 1 към чл. 7 и чл. 13, т. 1

В практиката е възможно едно и също изследване да се класифицира в различни класове, а са възможни и други експертизи. Предложената класификация не е свършена и подлежи на преразглеждане, като в настоящото помагало се включва за добиване на обща представа.

СЪДЕБНИ ЕКСПЕРТИЗИ СПОРЕД ЕСТЕСТВОТО НА ЗНАНИЯТА

Предлагаме Ви и кратко описание на основните видове експертизи. Като основни видове се определят тези експертизи, които най-често се назначават в наказателния, гражданския и административния процес. Въпросите /задачите/, които се поставят при назначаването им, определят техния предмет. В помагалото са включени основни въпроси, в практиката е възможно поставяне и на други задачи.

1. КРИМИНАЛИСТИЧНИ ЕКСПЕРТИЗИ

Дактилоскопна експертиза

Предмет на експертизата: Има ли върху представения обект годни дактилоскопни следи от пръсти и длани за идентифициране на лицето, което ги е оставило? От коя ръка, кой участък и ако е пръстова - от кой пръст е оставена следата? Оставена ли е представената следа от лицето ... ? Да се установи дали следата не е оставена от лице, чиито отпечатъци са включени в система AFIS? Съществува ли съвпадение на следата с други следи от неразкрити престъпления? Съвпада ли следата, иззета от конкретно местопроизшествие, със следите от друго конкретно местопроизшествие? какъв е механизмът на образуване на следите от пръсти и длани; образуваните на различни места и предмети следи от пръсти и длани от едно и също лице ли са оставени; има ли тъждество между изпратените за изследване следи и сравнителните образци от дадено лице или група лица, и др

Експертиза на следи от крак

Предмет на експертизата: От обувка за какъв крак и от коя част на обувката е оставена следата? От какъв вид и размер обувка е оставена следата? Годна ли е следата за идентификация на обувката, която я е оставила? От едни и същи обувки ли са оставени представените следи? Оставена ли е следата от представената обувка? Какви особености притежава обувката, оставила следата? По следите върху вътрешната част на обувката какви особености има ходилото на човека, който е я носил? Какъв е приблизителният ръст на човека (пол или друга характеристика), оставил следата или носил обувката? Какъв е механизмът на образуване на пътечката със следи (ходене, бягане, носене на товар, направление на движение) и налице ли са особености в походката на човека, оставил следата? От бос или обут в чорап крак е оставена следата? Какъв размер обувки носи лицето, оставило следата? Оставена ли е следата от конкретно лице или представен чорап. (в изследванията участва и ветеринарномедицински специалист) Оставена ли е следата от копитата (подковите) на конкретно животно? Оставена ли е пътечката със следите от конкретно животно? От какво животно е оставена следата? (в изследванията участва и ветеринарномедицински специалист)

Експертиза на следи от зъби

Предмет на експертизата: Оставена ли е следата от човешки зъби? От коя челюст и от кои зъби е оставена следата? Какъв е механизмът на въздействие на челюстите - захапване или отхапване? Оставена ли е следата от зъбите на конкретно лице? Какви анатомични особености притежава зъбният апарат на човека, оставил следата? Носена ли е протезата от конкретно лице?

Експертизи на следи от взлом/ следи от инструменти и предмети/

Предмет на експертизата е : Представява ли намерената следа резултат от взломяване на преградата? Каква е посоката на разрушаване на преградата (стъкло, врата, прозорец и др.)? Какъв е механизмът на образуване на следата? С какво оръдие е взломена преградата? От едно или различни оръдия са образувани представените следи? Оставена ли е следата върху обекта от конкретно оръдие? Какъв е видът на инструмента /предмета/, чрез който са причинени следите; от изпратения /посочения/ за изследване инструмент /предмет/ ли са причинени следите; и др.

Експертизи на заключващи устройства

Предмет на експертизата е: По какъв начин е отворено/взломено/ заключващото устройство/ брѳава или катинар/? По един и същ начин ли са отворени представените заключващи устройства? В какво положение се е намирал заключващият механизъм- отворено или заключено? Явява ли се следата върху предоставеното заключващо устройство резултат на въздействие с подбран, подправен ключ или шперц? Може ли да се отключи представеният катинар без отстраняване на ригела? Употребяван ли е даденият катинар? Изправен ли е механизмът на дадено заключващо устройство и годен ли е за заключване? Може ли да се отвори дадено заключващо устройство с помощта на представения инструмент? С какво оръдие е взломен катинарът? Взломено ли е заключващото устройство с представеното оръдие? В заключено или в отключено състояние е взломено заключващото устройство? Отключвано ли е заключващото устройство с представения ключ?

Експертиза на следи от транспортни средства

Предмет на експертизата е : Оставена ли е представената следа от колело на транспортно средство? От какъв модел гума е оставена следата? От какъв вид и модел транспортно средство са оставени следите? От едно или няколко транспортни средства са оставени следите? В какво направление се е движело транспортното средство, оставило следата? От какъв тип тяга е движено превозното средство, оставило следата? Оставени ли са следите от конкретно транспортно средство или гуми?

Експертиза за установяване на цялото по неговите части

Предмет на експертизата е: изпратените за изследване части от един и същ обект ли са /дали са представлявали едно цяло/;По какъв начин е отделена представената част от предмета (разчупване, разрязване, разкъсване и др.)? Част от какъв предмет е представеният обект? Представлявали ли са едно цяло представените обекти? Явява ли се представения обект част от конкретен чифт? Явява ли се представения обект част от конкретен механизъм? Явяват ли се представените предмети части от един комплект? и др.

Балистична експертиза

Предмет на експертизата: изпратеният за изследване обект представлява ли огнестрелно оръжие; каква е системата, моделът на оръжието; изправно ли е оръжието и възможно ли е чрез него да се произведе изстрел; възможен ли е изстрел с оръжието без натискане на спусъка; преправяно ли е оръжието; от какъв вид оръжие е изпратената за изследване част от оръжие; дали изпратеният за изследване обект представлява част от патрон; от какъв вид, система и модел са изпратените за изследване патрон, гилза и/или куршум; патронът годен ли е за стрелба; гилзата и куршумът от един и същ патрон ли са; какъв е калибърът на патрона, гилзата и/или куршума; куршумите и гилзите от едно и също оръжие ли са изстреляни; от представеното оръжие ли са изстреляни изпратените за изследване куршуми и гилзи; установяване наличието на следи от изстрел върху изпратения за

изследване предмет; кое е входното отверстие на куршума; от какъв вид огнестрелно оръжие е отверстието върху поразения от куршума обект; колко огнестрелни пробойни има върху изпратения за изследване обект; в каква последователност са произведени изстрелите; образуваните пробойни от един и същ куршум ли са, и др.

Почеркова експертиза

Предмет на експертизата: кой е изпълнителят на ръкописен текст; едно и също лице ли е написало ръкописния текст в различни документи; кое от лицата е изпълнило ръкописния текст в представения документ?подписът в документа положен ли е от дадено лице; от едно и също лице ли са положени два или повече подписа; установяване пола на лицето, което е написало ръкописния текст или е положило подписа; каква е възрастта на изпълнителя на ръкописния документ; има ли елементи на подражание при изпълнението на ръкописния текст; ръкописният текст в нормални условия ли е изпълнен; текстът написан ли е с непривична за изпълнителя ръка, От колко лица са изпълнени текстовете в представените документи и кои от текстовете са изпълнени от едно и също лице? Изпълнен ли е текстът с умишлено изменен почерк? Изпълнен ли е ръкописът в необичайни условия на писане? Изпълнен ли е ръкописът със смяна на пишещата ръка? Изпълнен ли е ръкописът с подражание на почерка на конкретно лице (имитиран ли е почеркът на конкретно лице)? и др.

Експертизи за техническо изследване на документ

Предмет на експертизата: какви са физическите и химическите свойства на хартията, на която е написан документ; на една и съща хартия ли са написани два и повече документа; инкриминираният документ написан ли е на стандартна за неговия вид хартия; с едно и също мастило ли са написани два и повече документа; с едно и също пишешо средство ли са написани изпратените за изследване документи;има ли извършени изменения в първоначалното съдържание на документа и какви са те (по какъв начин са извършени)? какво е първоначалното съдържание на изменения текст?; какво е било първоначалното съдържание на заличените, задраскани, отстранените или залепени текстове или реквизити на документа?;едно и също лепило ли е използвано при изготвянето на изпратените за изследване документи; в документа има ли заличаване на текст или отделен писмен фрагмент; по какъв начин е заличен даден текст или фрагмент от документа и какво е било първоначалното му съдържание; има ли добавка в документа и къде точно е направена; с едно и също индиго ли са написани изпратените за изследване документи; едновременно ли са изпълнени оригиналът и неговото копие; каква е последователността на полагане на подписа и печата в документа; какво е съдържанието на овъглен документ; каква е давността на документа;по какъв начин е изготвена бланката на документа? Съответства ли бланката за установената форма на представения документ? Какво е съдържанието на обгорения или изгорения документ? Каква е последователността на нанасяне на текстовете и реквизитите на документа? Едновременно ли са изпълнени индигираните екземпляри и оригиналът на документа? Сменяна ли е фотоснимката в представения документ? и др.

Експертиза на език и стил/ Автороведческа експертиза/

Предмет на експертизата: кой е авторът на изпратения за изследване текст;конкретното лице ли е автор на представения документ/материал/; едно и също лице ли е автор на инкриминирания документ и изпратените за сравнително изследване документи; какъв е предполагаемият социално-демографски портрет на автора - състояние на писмената грамотност, професионална насоченост,регионална принадлежност и др.;едно и също лице ли е автор и изпълнител на представения за изследване текст;възможно ли е в писмения текст умишлено да са използвани неприсъщи за автора понятия и кои са те.

Портретна експертиза

Предмет на експертизата е : дали на представения снимков материал е заснето едно и също лице, дали лицето от предоставения снимков материал е идентично с лицето от снимката, поставени в инкриминирания документ и др.

Одорологична експертиза

Предмет на експертизата: Съществува ли идентичност между одорологичната следа, иззета при огледа на местопроизшествието, и мириса на конкретно лице? Идентична ли е представената следа от мирис с други следи от неразкрити престъпления (посочва се периодът от.... - до..... и видът на престъпленията и се ограничава кръгът на проверките до минимум)? Да се сравни мирисът на дадено лице със следите от неразкрити престъпления.

Ситуационна експертиза

Предмет на експертизата: какво е било взаимното положение между лица, превозни средства и други обекти по време на разследваното събитие; в каква последователност са извършени действия или са настъпили процеси, свързани с разследваното събитие; каква е била продължителността на отделни действия или процеси, свързани с разследваното събитие; каква е била интензивността и динамиката на свързани с разследваното събитие действия и процеси; каква е давността на действия и процеси, свързани с разследваното събитие, и др.

2. СЪДЕБНОМЕДИЦИНСКИ ЕКСПЕРТИЗИ

Експертиза на човешки трунове

Предмет на експертизата: коя е причината на смъртта; кога е настъпила смъртта; има ли причинна връзка между телесната повреда и настъпилата смърт; има ли белези на новороденост; каква е продължителността на преживяване при труп на новороденото; медицинска идентификация при неизвестен труп и трупни части, и др.

Експертиза на телесно увреждане

Предмет на експертизата: какъв е видът и характерът на уврежданията (охлузвания, кръвонасядания, рани, разкъсване, размачкване, натъртване на тъкани и органи, общо сътресение, изкълчвания, счупвания, изгаряне и т.н.); каква е локализацията на телесните увреждания ; какъв е механизмът на причиняване на телесните увреждания; с какъв вид, предмет, вещество или друго средство е причинено телесното увреждане; може ли телесната повреда да е причинена от самия пострададал ; какъв е медикобиологичният характер на телесните повреди; каква е давността на телесното увреждане; каква е последователността на телесните увреждания; до каква степен се уврежда здравето на пострадалото лице чрез всяко от причинените му телесни увреждания; каква е продължителността на разстроеното здраве на лицето, на което е причинено телесното увреждане; какъв е възстановителният период за здравето на лицето; да се направи прогноза и прецени загубата на работоспособността; какво е било здравословното състояние на пострадалия преди причиняването на телесните увреждания; ако има предшестващо увреждане или заболяване, как то се е повлияло от получените телесни повреди; при настъпила смърт, дали тя е във връзка с причинената телесна повреда; и др.

Тъй като този вид експертиза е широкоспектърен и често срещан в практиката, Ви предлагаме основните въпроси, на които заключението трябва да отговори при някои типични случаи:

Основни въпроси на съдебномедицинската експертиза при увреждания от твърди тъпи предмети:

- Какъв е видът и характерът на причинените увреждания?
- Какъв е механизмът на възникване на уврежданията?
- Какъв е видът (типът) на удрящата повърхност на твърдия тъп предмет (плоска, ръбеста, закръглена и др.)? По възможност да се определи формата и да се идентифицира самият предмет.
- Каква е била силата и посоката на действие на предмета и дали уврежданията са причинени от един и същ предмет или няколко?
- Какъв е броят на ударите и каква е тяхната последователност? Ако е настъпила смърт, кое от уврежданията е причинило смъртта?
- В каква поза или положение се е намирал пострадалият в момента на причиняване на уврежданията (по възможност)?
- Да се установи могъл ли е пострадалият след нанасяне на нараняванията да извърши самостоятелни действия и какви (да се придвижи, да говори и др.)?
- Каква е давността на уврежданията? Дали са прижизнени или посмъртно причинени?
- Могъл ли е пострадалият сам да си причини уврежданията? При отговора на този въпрос трябва да се има предвид, че в повечето от случаите е невъзможно по медицинските данни да се установи дали нараняванията са нанесени от чужда или от собствена ръка.
- Какъв е медико-биологичният квалифициращ признак на телесната повреда при преживяване?
- Съответстват ли медицинските данни, установени при изследването на пострадалия, на тези от предварителните сведения по случая?
- Дали причинените телесни увреждания са предизвикали интензивни болки, особени мъки и изключителни страдания?
- При настъпила смърт има ли причинна връзка между нея и нанесената телесна повреда?
- При смъртен изход да се установи причината на смъртта и нейната генеза.
- Какъв е темпът на настъпилата смърт (мигновено, бързо, бавно) и по възможност нейният интервал?
- Смъртта неминуема ли е била, или е могла да се предотврати при навременно дадена медицинска помощ?
- Ако са установени признаци на въздействие на други фактори (алкохол, други отрови, измръзване и пр.) или заболявания, да се посочи тяхната връзка и значение за настъпването на смъртта.
- Дали причинените увреждания, довели до смъртта, са предизвикали продължителни особени мъки и страдания?

- Преди колко време е настъпила смъртта?

**Основни въпроси на съдебномедицинската експертиза
при автомобилна травма:**

2. Какви следи и повреди има по дрехите и увреждания по тялото на пострадалия (живо лице или труп), какъв е техния вид и локализация?
3. Какъв е механизмът на причиняване на уврежданията - поотделно и в тяхна съвкупност (удар от части на автомобила, сътресение, притискане или триене)?
4. Какво е било взаимното разположение между пострадалия и автомобила в момента на съприкосновение с тях и за какъв вид автомобилна травма се касае (блъскане, прегазване, изпадане от автомобила и др.) ?
5. Къде (в коя част на тялото), в каква посока (направление) и с каква сила са нанесени първоначалният и следващите удари?
6. От каква част на автомобила са причинени уврежданията (от бронята, фара, колелата, каросерията и др.)? Ако увреждането е от колело, за пълно или непълно прегазване ли се касае, с едно или две колела ли е станало (по възможност да се уточни предни или задни) и през коя част и в какво направление е станало прегазването?
7. В каква последователност и от едно моторно превозно средство ли са причинени уврежданията или от няколко?
8. От какъв вид автомобил са причинени уврежданията (лек или товарен автомобил, автобус и др.) и дали те могат да се получат от посочения конкретен автомобил?
9. Какво е било разположението на пострадалия в автомобила в момента на удара (кой е бил на волана, на предната седалка до шофьора и т. н.)?
10. Какво е било здравословното състояние на пострадалия в момента на травмата, имал ли е физически недостатъци (слепота, глухота, болести на опорно-двигателния апарат), които да са способствали травмата?
11. Консумирал ли е пострадалият алкохол, лекарства и др., които да са повлияли психомоторните му функции ?

При ПТП с пострадал пешеходец е *особено наложително назначаване на комплексна медико-автотехническа експертиза* (съдебен медик, инженер ДВГ, евентуално физик и др.), когато трябва да се решат задачи като: определяне мястото на удара, скоростта на движения на МПС, опасна зона, механизъм на ПТП, предотвратим ли е ударът и др.

Основни въпроси на съдебномедицинската експертиза при увреждания от остро оръжие:

- ❖ Установените увреждания дали са причинени от остър и от какъв вид остър предмет?
- ❖ Всички наранявания от един и същ остър предмет ли са причинени или от няколко?
- ❖ Какъв е броят на ударите, тяхната посока, последователност и силата на ударите?
- ❖ Каква е била широчината и минималната дължина на действалото прободно или прободно-порезно оръжие?
- ❖ Какво е било положението на пострадалия и извършителя в момента на нараняването (прав, легнал и т.н.)?
- ❖ Съответстват ли нараняванията по трупа на повредите по дрехите?
- ❖ Има ли характерни особености по нараняванията (вкл. и по повредите на дрехите), които да позволяват идентифицирането на действалото оръжие?
- ❖ Има ли защитни рани, които да говорят за самоотбрана или борба?
- ❖ Могъл ли е пострадалият сам да си причини установените наранявания?

Въпроси на съдебномедицинската експертиза при наранявания с огнестрелни оръжия:

- Дали установените увреждания са причинени от огнестрелно оръжие?
 - Да се установи кое е входното и кое е изходното отворстие както по тялото, така и по дрехите, с които е бил облечен пострадалият (ако има повреди по тях) и направлението на огнестрелния канал в тялото и дрехите?
 - Да се определят разстоянието, от което е даден изстрелът, броят и последователността на огнестрелните наранявания и колко изстрела са дадени?
 - Какво е било положението на тялото в момента на причиняване огнестрелните наранявания съобразно данните от огледа на местопроизшествието?
 - Да се определят видът и калибърът на оръжието, от което е бил произведен изстрелът?
 - Могъл ли е пострадалият сам да си нанесе установените наранявания и да извърши определени действия след получаване на уврежданията?
7. Кое от огнестрелните наранявания е довело до смъртта?
8. Има ли други увреждания, от какво са причинени, фактори (употреба на алкохол, охлаждане и др.) и какво е тяхното значение за настъпването на смъртта в конкретния случай?

При огнестрелните наранявания е *особено наложително назначаване на комплексна медико-балистична експертиза* (съдебен медик, криминалист, оръжейник и др.), когато трябва да се решат задачи като: определяне разстоянието, от което е даден изстрелът, вид, калибър на оръжието и особености на заряда му и др.

Експертиза на кръв

Предмет на експертизата: дали изпратеното за изследване вещество е кръв; човешка или животинска е изпратената за изследване кръв /ако е животинска, от какво животно; каква е кръвноруповата принадлежност на човешката кръв; от какъв пол е човешката кръв и от коя част на тялото е изтекла, и др.

Експертиза на семенна течност

Предмет на експертизата: има ли сперматозоиди по изпратения за изследване обект; от човек или животно са сперматозоидите; ако сперматозоидите са от човек, да се установи неговата кръвнорупова принадлежност; възможно ли е изпратената за изследване сперма да е произхожда от обвиняемия или друго посочено от разследващия орган или съда лице, от обвиняемия или друго посочено от разследващия орган или съда лице произхожда спермата (ДНК експертиза) и др.

Експертиза на косми

Предмет на експертизата: представляват ли косми изпратените за изследване обекти; от човек или животно са космите; от коя част на тялото са отделени съответните косми; космите отскубнати ли са или са естествено паднали; има ли механични увреждания върху космите и чрез какво средство могат да бъдат причинени; има ли термично въздействие върху космите; възможно ли е изпратените за изследване косми да произхождат от дадено лице, произхождат ли от дадено лице (ДНК експертиза), и др.

Експертиза на кости

Предмет на експертизата: от човек или животно са изпратените за изследване кости; от коя част на тялото е съответната кост; от какъв пол е бил човекът, чиято кост се изследва; каква е приблизителната възраст на човека, чиято кост е изпратена за изследване; какъв е приблизителният ръст на човека; каква е давността на погребението, и др.

Експертиза за установяване на родителски произход

Предмет на експертизата: изключва ли се предполагаемият мъж като биологичен баща на детето при дадена майка или е възможен такъв; каква е вероятността мъжът, който не се изключва като биологичен баща на детето, да е истинският му баща; изключва ли се посочената (претендиращата) жена като биологична майка на детето, чието майчинство се оспорва, или е възможна такава; каква е вероятността жената да е майка на детето, и др.

Експертиза за установяване на полова принадлежност

Предмет на експертизата: установяване половата принадлежност на лицето и причините за неправилното му определяне, като и налице ли са аномалии в анатомичното устройство на външните полови органи и признаците на кой от двата типа преобладават - мъжки или женски; към кой тип се отнасят вътрешните полови жлези (тестиси, яйчници) и съответстват ли на тях анатомичното и функционално състояние на външните полови органи и вторични полови белези; установяване налице ли е междинно полово състояние (хермафродитизъм) и от какъв тип - лъжлив или истински, мъжки или женски, и др.

Експертиза за установяване на полова зрялост и детеродна способност

Предмет на експертизата: какво е общото анатомично, физиологично, психично и интелектуално развитие на лицето и отговаря ли на действителната му възраст; в какъв етап на анатомично и физиологично развитие са външните му и вътрешни полови органи; настъпила

ли е анатомична и физиологична годност на половите органи за пълноценно изпълнение на основната им (детеродна) функция без опасност за здравето; анатомично правилно ли е оформен половият му член; налице ли са анатомични или функционални причини, които да възпрепятстват възможността за проникване във влагалището на жената; каква е причината, обусловила невъзможността за осъществяване на съвкупление; анатомичната и функционалната годност на тестисите да произвеждат нормални, живи, годни да се придвижват през спермалните пътища сперматозоиди с възможност да оплодят яйцеклетката; както и каква е причината, която възпрепятства това; анатомично правилно ли е оформен половият ѝ орган и влагалище, което да допуска проникването на мъжки полов член; налице ли са анатомични или функционални причини, както и каква е причината, обусловила невъзможността за осъществяване на съвкупление; каква е анатомичната и функционалната годност на матката, маточните тръби и яйчниците, годността им да произвеждат яйцеклетки и да допуснат проникване в тях на сперматозоиди; каква е анатомичната и функционалната годност за израждането на плода през естествените родови пътища на жената; каква е причината, обусловила разстройство на половите функции със или без причиняване на детеродна неспособност, средствата и начините, с които са причинени, и др.

Експертиза по писмени данни от медицинско естество

Предмет на експертизата: установяване медико-биологичен характер на телесно увреждане; установяване на причинна връзка между телесно увреждане и настъпила впоследствие смърт; установяване правилността на медицинските действия при съмнение за лекарска грешка; нещастен случай, при оказване или не оказване на медицинска помощ и отговорност на медицинските лица, допуснали професионални правонарушения, незаконно лекуване, криминален аборт и много други въпроси, свързани с медико-биологичното състояние, по което своевременно не е назначена експертиза или при възникване на допълнителни обстоятелства, които са от значение за решаване на делото, и др.

ДНК - експертиза

Предмет на експертизата: произхожда ли представеният биологичен материал от конкретно лице; съвпада ли ДНК-профилът на биологичната следа, иззета от местопроизшествието с ДНК-профил на лице, регистрирано в Националната ДНК база данни; съвпада ли ДНК-профилът на конкретно лице с ДНК-профила на иззети от местопроизшествието следи или биологични продукти, съдържащи се в Националната ДНК база данни; идентификационно изследване на биологичен материал от труп с неустановена самоличност чрез сравнение с ДНК профилите на вероятните биологични майки, бащи и деца, и др.

3. ПСИХИАТРИЧНА И ПСИХОЛОГИЧНА ЕКСПЕРТИЗА

Психиатрична експертиза

Предмет на експертната: лицето страда ли от някакво психическо заболяване или умствена изостаналост; разбирало ли е свойството и значението на действията си по време на престъплението и в състояние ли е било да ръководи постъпките си; в момента на извършване на престъплението психическото състояние на изследваното лице позволявало ли му е да предвиди последствията от своите действия; има ли отклонения от нормалното психическо състояние в момента на изследването и ако има, в какво се изразява; страда ли от хроничен алкохолизъм или наркотична зависимост; има ли необходимост от прилагане на принудителни медицински мерки.

Психологическа експертиза

Предмет на експертната: каква е общата психологическа характеристика на изследваното лице; кои негови психически свойства оказват доминиращо влияние върху поведението му; какви основни мотиви определят поведението на изследваното лице; индивидуалните особености на личността на изследвания оказват ли влияние върху способността му за възприемане и оценка на определени факти и явления; доминиращият мотив; показанията му съответстват ли на неговата възраст и интелект; в каква степен се поддава на внушение; не симулира ли някакви сензорни недостатъци /глухота, немота, глухонямот, слепота/ и др.

4. СЪДЕБНА СЧЕТОВОДНА И ФИНАНСОВО-ИКОНОМИЧЕСКА ЕКСПЕРТИЗА

Съдебна счетоводна експертиза

Предмет на експертната: организацията на счетоводната отчетност отговаря ли на изискванията на нормативните актове; счетоводната отчетност водена ли е редовно и правилно; счетоводните операции съответстват ли на нормативните актове за извършване на тази дейност; правилно ли са оформени операциите за приемане, пазене и реализация на стокано-материалните ценности и на паричните средства; има ли липси, за кой период се отнасят и кои са причините за възникването им; правилно ли е извършена ревизията; обосновани ли са направените от ревизора изводи и, др.

Финансово-икономическа експертиза

Предмет на експертната: каква е структурата и съдържанието на финансово-икономическата дейност на фирмата, предприятието или организацията; какво е финансовото състояние на фирмата, предприятието или организацията; какво е състоянието на финансово-контролната дейност в съответната фирма, предприятие или организация; нарушени ли са производствени процеси; могат ли наличните авоари да осигурят финансово-икономическата дейност на съответното юридическо или физическо лице и др.

Стокова експертиза

Предмет на експертната: къде и кога е произведена определена стока; спазени ли са изискванията на БДС и ако не са спазени, кои от тях са нарушени; какви технологии са използвани - съвременни или остарели и неприложими за подобен вид стока; по какъв начин е произведена стоката - фабрично или занаятчийски; какво е качеството на стоката; съответства

ли цената на пазарните изисквания и ако не съответства, по които пера е завишението; етикетът на стоката отговаря ли на нейната същност; съхранявана ли е стоката съгласно естеството ѝ; спазени ли са изискванията за съхранение и ако не са спазени, на какво се дължи това; по какъв начин е съхранявана стоката; налице ли са условия за нейното съхраняване или се е разчитало на случайност, за да не се стигне до правонарушение; кой е нарушил изискванията за съхраняване на стоката; по какъв начин е транспортирана стоката и в съответствие с естеството ѝ допустимо ли е това; как е доставена стоката за реализацията ѝ; какъв е бил амбалажът и отговаря ли той на естеството на стоката; осигурени ли са предварително условия за съхраняване на стоката до предаването ѝ на купувача; уведомен ли е предварително купувачът, за да осигури условия за съхраняване на стоката, преди тя да му бъде предадена; какви транспортни и други експедиционни и митнически документи е трябвало да съпровождат стоката; кои са причините, довели до неправомерния резултат, и др.

5. ТЕХНИЧЕСКИ ЕКСПЕРТИЗИ

Автотехническа експертиза

Предмет на експертната: каква е била скоростта на моторното превозно средство непосредствено преди произшествието; каква е била скоростта на моторното превозно средство преди задействането на спирачната система; на какво разстояние се е намирало моторното превозно средство от обекта, в който се е блъснал в момента на възникването на опасността от произшествието; водачът на моторното превозно средство имал ли е реална възможност да избегне произшествието; има ли причинна връзка между техническата неизправност на моторното превозно средство и произшествието; кога е възникнала техническата неизправност на моторното превозно средство, която е причина за произшествието; допустимо ли е било управлението на моторното превозно средство в техническото състояние, в което е било преди произшествието; водачът на моторното превозно средство в състояние ли е бил да установи техническата неизправност и да я отстрани; непосредствено преди произшествието какво е било взаимното положение на автомобила и обекта, в който се е блъснал, и др.

Пожаротехническа експертиза

Предмет на експертната: коя е причината за пожара; определяне на времето и условията за възникването му; определяне на огнището на пожара и посоката на разпространението му; установяване на причинна връзка между нарушени противопожарни правила и възникване на пожара; установяване на начина и механизма на запалването; определяне на необходимото време за изгаряне на определени предмети; оценяване на състоянието на противопожарната техника в обекта, и др.

Строително-техническа експертиза

Предмет на експертната: допуснато ли е нарушение на строителни норми при строежа на даден обект; има ли съответствие между строителните работи и проектно-сметната документация; налице ли е съответствие между построеното, даденото разрешение за строеж и одобрения архитектурен проект; завишена ли е количествено-стойностната сметка и стойността на количеството материали, употребени при строежа на обекта; какви са причините за настъпилите повреди и разрушения върху сграда; какъв е размерът на причинените щети; допуснато ли е нарушение на правилата за техническа безопасност на труда при строежа, и др.

Фототехническа експертиза

Предмет на експертизата: какъв тип и модел фотоапарат е използван за изготвяне на даден негатив или фотоснимка; с кой от представените негативи е откопирана дадена фотоснимка; какъв обектив е използван при фотографирането /нормален, широкоъгълен и пр./; изготвена ли е фотоснимката чрез фотомонтаж; какъв вид фотохартия е използвана за изготвянето на фотоснимката; какъв вид проявител е използван за изготвянето на фотоснимката; кога е изготвена фотоснимката, и др.

Взривотехническа експертиза

Предмет на експертизата: изпратеният за изследване обект представлява ли взривно устройство; какъв е видът на взривното устройство и по какъв начин е изготвено; по какъв начин се задейства взривното устройство; следите върху изпратения за изследване обект причинени ли са от взривно устройство; изпратените за изследване взривни устройства по един и същ начин ли са изготвени; каква е мощността на взривното устройство; изпратеното за изследване вещество взривно ли е, какъв е неговия състав и предназначение; в каква област се използва взривното вещество, и др.

Фоноскопна експертиза

Предмет на експертизата: възможно ли е идентифициране на лицето, чиито глас и говор са отразени върху звукозапис; с какво техническо средство е направен звукозаписът; чрез кое от представените за изследване технически средства е направен звукозаписът; какъв е полът на лицето, чийто глас е отразен в звукозаписа; какво е съдържанието на звукозаписа; само на едно и също лице ли е гласът и/или речта, които са отразени в звукозаписа; при каква обстановка е направен звукозаписът /в помещение, на открито/; от какъв източник е фоновият шум в звукозаписа, и др.

Компютърна експертиза

Предмет на експертизата: съдържа ли се в компютърната система информация, свързана с делото /документи, електронни таблици, снимки, домашни аудио- и видеоклипове, определени програмни продукти и др./; има ли в компютърната система зловреден софтуер (компютърни вируси) ; направени ли са промени в компютърната система и по какъв начин са извършени; какво е състоянието на защитата; изследване на защитеност на компютърни системи; изследване на отделни програмни продукти -изследването обикновено е с цел доказване на кражба на интелектуална собственост (софтуер, или начина на работа даден негов елемент); изследване на комуникационните възможности на компютърната система - с оглед установяване на годността на компютърната система или структура за изпълнение на определени задачи, като изследването включва цялостно и поотделно изследване на хардуера, софтуера и мрежовите възможности на обекта; изследване на хардуера на компютърни системи - обикновено се налага при спорове за собствеността на компютърната система или отделни нейни части; установяване на техника за копиране, изготвяне и използване на кредитни и дебитни карти; има ли външни промени по данни в деловоден, счетоводен и регистратурен софтуер - изследва се възможността да се направят промени посредством деловодния, счетоводния или регистратурен софтуер, във вече направени записи, което позволява фалшифициране на данните обработвани със изследвания софтуер, и др.

6.БИОЛОГИЧНА, БОТАНИЧЕСКА И ЗООЛОГИЧНА ЕКСПЕРТИЗА

Експертиза на ларви и яйца от насекоми

Предмет на експертизата: изпратените за изследване обекти представляват ли ларви или яйца от насекоми; какъв е видовият им произход; в какъв стадий на развитие се намират ларвите и колко време е необходимо за снасянето на яйцата.

Експертиза на почва

Предмет на експертизата: има ли почва върху изпратените за изследване обекти; има ли сходство в микробиологичната и химическата характеристика между изпратените за изследване проби от почви; възможно ли е почвата да е от посочената в постановлението за назначаване на експертиза местност, респ. пространствен участък, и др.

Ботаническа експертиза

Предмет на експертизата: изпратеният за изследване обект от растителен произход ли е; има ли по изпратения обект за изследване растителни остатъци и какъв е техния произход; изпратените за изследване растителни остатъци от един и същ вид растение ли са; произхождат ли растителните остатъци от изпратеното за изследване растение; израснало ли е растението върху конкретен участък от дадена местност и др.

Зоологична експертиза

Предмет на експертизата: какъв е видът на представените за изследване животни /червеи, охлюви, насекоми, влечуги, земноводни, пера от птици, гризачи и др./; срещат ли се обичайно в района, в който са намерени; могат ли съответните животни да бъдат преносители на опасни инфекции, и др.

7.ХИМИЧНИ И ФИЗИКОХИМИЧНИ ЕКСПЕРТИЗИ **/ЕКСПЕРТИЗИ НА МАТЕРИАЛИ И ВЕЩЕСТВА**

Експертиза на наркотични вещества

Предмет на експертизата: наркотично ли е изпратеното за изследване вещество; какъв е произходът на наркотичното вещество; по какъв начин и къде е произведено; има ли върху изпратения за изследване обект следи от наркотично вещество, и др.

Експертиза на метали и метални изделия

Предмет на експертизата: има ли частици от метали и сплави върху изпратения за изследване обект; какъв е видът на метала и неговия произход; от една и съща партида на производство ли са изпратените за изследване метали; от какъв вид метал е изработен даден предмет; от какъв метал (сплав) е изготвен предметът, представен за експертиза; каква е марката на метала (сплавта); какво би могло да бъде предназначението или в каква област намира приложение даденият метал (сплав); явява ли се металът (сплавта) скъпоценен и какво е количествено съдържание на отделните компоненти ; изделието (частиците) от метал или сплав има ли обща родова или видова принадлежност; има ли върху представения обект следи от метализация? Ако да, какъв може да бъде източникът на нейния произход; представената за изследване монета подправена ли е; подложена ли е на подправка съществуващата върху метален обект маркировка, и др.

Експертиза на нефтопродукти и смазочни материали

Предмет на експертизата: нефтопродукти ли са изпратените за изследване материали; от каква група и марка е нефтопродуктът; отнася ли се представената за изследване течност към групата на лесновъзпламеняващите се течности (бензин и др.); има ли странични примеси в горивосмазочните материали и какъв е техният произход; какъв е видът и марката на изпратените за изследване нефтопродукти; от една и съща група ли са нефтопродуктите, които са открити върху изпратените за изследване обекти, и др.

Експертиза на бои и лакове

Предмет на експертизата: има ли боя или лак върху изпратените за изследване обекти; какъв е видът и предназначението на изпратените за изследване лак или боя; следите от лак или боя, които се намират върху изпратените за изследване обекти, от един и същ вид ли са; преобоядисван ли е даден обект; по какъв начин и кога е нанесена боята, и др.

Фармацевтична експертиза

Предмет на експертизата: лекарство ли е изпратеното за изследване вещество; какъв е вида, названието и предназначението на лекарството; лекарственото средство съответства ли на наименованието на опаковката, в която се намира; в лекарственото средство има ли странични примеси и ако има, какъв е техният вид и количество; има ли вещества от фармацевтичен произход върху определен предмет /спринцовка и др./ и ако има, какъв е техният вид;

Химична експертиза на полимерни материали

Предмет на експертизата: дали даденото вещество полимер; към кой тип, вид, марка се отнася; какво е назначението на дадения тип, вид, марка полимер; имат ли обща родова (видова) принадлежност материала, от който е изработено даденото полимерно изделие, и материалите на образците, представени за сравнително изследване; подложено ли е полимерното изделие на необичайно термично въздействие; имат ли образците от полимерни изделия единен източник на произход; принадлежат ли полимерните материали или частици на предмета-носител на конкретното изделие; образувана ли е следа на асфалта (върху дрехите на потърпевш и др.) от частици от гума; от какъв тип, вид, марка е дадената гума, и др.

8. СЪДЕБНИ СЕЛСКОСТОПАНСКИ ЕКСПЕРТИЗИ

Екологична експертиза

Предмет на експертизата: коя е причината за екологичната щета; кога е настъпила екологичната щета; какъв е характерът и размерът на екологичната щета; каква е степента на отрицателно въздействие върху водата, въздуха, земята, ландшафта, флората и фауната и др.; нарушени ли са технологичните изисквания на производството и от кого; съгласно изискванията имало ли е пречиствателни устройства и кой е нарушил предписаното в нормативните актове; монтирани ли са проектираните филтри за недопускане замърсяването на въздуха; спазени ли са предписанията на компетентните органи след наложените наказания на виновните лица; по какъв начин могат да се отстранят нанесените вреди на околната среда, и др.

Агротехническа експертиза

Предмет на експертизата: каква е възрастта, агротехническото състояние на плодови насаждения; кои са причините и каква е степента на повредената селскостопанска продукция, посеви или насаждения; кога е настъпило увреждането на съответната селскостопанска култура; съответства ли на приетия стандарт качеството на семената, произведени за посев, количеството на посетите семена и нормата, предвидена за посев, начин на засяването; допуснати ли са нарушения по опазване на агротехническите и технологическите предписания и норми; какви мерки са били предприети срещу селскостопанските вредители и болести; използвани ли са подходящи химически средства в определен срок срещу тези вредители; кои са причините, свързани с недостатъчния добив на селскостопанска продукция (обработка на почвата, правилно ли е извършена сеитбата, навреме ли е наторена земята, извършена ли е след сеитбена обработка на почвата и др.); кои агротехнически правила са били нарушени при засяването и спазен ли е срокът за сеитбата и прибирането на селскостопанската продукция, какви мерки са взети за нейното съхраняване (почистване и обгазяване на складови помещения, предварителна обработка на зърнени култури и др.).

Ветеринаромедицинска експертиза

Предмет на експертизата: коя е причината за заболяването или смъртта на животното; нарушени ли са нормите за отглеждане на съответните животни; има ли предразполагащи фактори за възникването на болестта и смъртността на животното и кои са те; взети ли са необходимите мерки за лечението на животните, и др.

8. ДРУГИ СЪДЕБНИ ЕКСПЕРТИЗИ

Експертиза на банкноти, платежни инструменти и ценни книжа

Предмет на експертизата: дали представените за изследване банкноти или пътнически чекове са истински или са неистински; дали представените ценни книжа /чекове, акцизни бандероли за спиртни напитки и тютюневи изделия, билети за транспорт, билети за спортни и културни мероприятия/ са истински или неистински, ако са неистински, по какъв начин са изготвени; с какъв вид печат са отпечатани, с каква копирно-размножителна техника са възпроизведени, на каква хартия и с какви мастила; дали представените за изследване фалшификати на банкноти и ценни книжа са изготвени от едно и също клише с неистинските банкноти / ценни книжа/; дали в представената банкнота има извършена подправка - изменение на обозначението на номинала , изразен с цифри и текст или изменение на други реквизити, и др.

КАКВО ТРЯБВА ДА ЗНАЯТ КАНДИДАТИТЕ ЗА ВЕЩИ ЛИЦА

Задължителни изисквания, на които трябва да отговаряте, за да станете вещо лице

За да бъдете вещо лице, следва да предприемете действия за вписването Ви в списъка с вещи лица. Такъв списък съществува във всички съдебни райони и се актуализира ежегодно. Проверете предварително дали отговаряте на законовите изисквания, за да бъдете вписан в този списък.

Съгласно чл.13 от Наредбата тези условия са:

- да сте навършил 18 години и да сте дееспособен;
- да сте завършили професионално образование и притежавате съответните специални научни знания в областта на определен вид съдебна експертиза, съобразно Приложение № 1 от Наредбата №1;
- да имате най-малко 5 години стаж по специалността;
- да не сте осъждани за престъпление от общ характер;
- да не сте лишени от право да упражнявате професия или дейност;
- да не осъществявате функции по правораздаване в системата на съдебната власт, т.е да не сте съдия, прокурор, орган по разследването;
- да имате разрешение за постоянно пребиваване в Република България, ако лицето е чужд гражданин.

Какво по-конкретно означава всяко едно от тези условия и какви документи следва да подготвите, за да ги удостоверите?

1. Кандидатът за вписване в списъка с вещи лица **трябва да е дееспособен**, т.е да не е поставен под запрещение от съда, да може да ръководи постъпките си и да носи отговорност за тях.

2. За да удостоверите, че сте завършили професионално образование и притежавате съответните специални научни знания в определена област на познание – наука, изкуство, техника, занаят, следва да представите **диплом за завършено образование, съответни удостоверения и сертификати.**

Изключително важно условие при подаване на заявление да бъдете вписани като вещо лице е ясно, точно и подробно да опишете професионалната си квалификация, както и възможно най-конкретно областта, в която притежавате специални знания и умения, с които действително бихте могли да сте полезен на съда. Липсата на такова описание на професионалните Ви качества, знания и умения, което да е разбираемо, точно и ясно, ще затрудни съда да прецени дали Вие сте подходящият експерт, от чиято помощ се нуждае при решаване на конкретния правен спор.

3. Прилагат се документи, които **удостоверяват наличието на минимум 5 години стаж по специалността.** Такива могат да са: копие от трудова книжка, от осигурителна книжка или документ, доказващ наличие на служебно правоотношение. Трябва да имате предвид, че наличието на изискуемия стаж от 5 години следва да е по специалността, за която кандидатствате да бъдете вписан като вещо лице. Например, ако желаете да бъдете вписан като вещо лице по съдебни счетоводни експертизи, е необходимо да представите документ, че

сте работили 5 години като счетоводител. Ако желаете да бъдете вписан като експерт специалист по автотехнически експертизи, трябва да представите документи, от които е видно, че 5 години сте работили като специалист по транспорта, по организацията на транспорта, по ремонт на автомобили, като оценители на транспортни средства и т.н. Наличието на 5 години стаж по специалността се преценява **към момента на кандидатстване за вписване в списъка с вещите лица**.

Може да поискате да бъдете вписан за вещо лице по повече от една области на познанието, стига да удостоверите наличие на минималния стаж във всяка. Това важи и в случаите, когато междувременно сте придобили допълнителна професионална квалификация и искате да бъдете вписан като експерт и по нея.

4. Условието да докажете, че не сте осъждан за престъпление от общ характер става **чрез представяне на свидетелство за съдимост**, издадено Ви от районен съд. Искане да Ви бъде издадено свидетелство за съдимост можете да направите до всеки районен съд в страната чрез подаване на заявление по образец, който се предоставя от съда. В заявлението отбележете изрично, че е необходимо да **послужи пред съда** във връзка с подаване на заявление за вписване в списък на вещите лица. Не забравяйте, че при подаване на заявление трябва да носите лична карта и акт за раждане – оригинал.

5. Трябва да знаете, че документи за вписване в списъка на вещите лица се разглеждат от съда веднъж годишно в края на месец септември - началото на месец октомври на съответната година. Свидетелствата за съдимост имат валидност 6 месеца от датата на издаването им и това изрично е отбелязано в тях. Следователно, подавайки документите си с искане да бъдете вписан в списъка на вещите лица, трябва да се съобразите с това обстоятелство и да представите свидетелство за съдимост, чиято валидност няма да е изтекла към началото на месец октомври на съответната година.

6. Да докажете, че не сте лишени от право да упражнявате професия или дейност за определен период от време, също е сравнително лесно. Обстоятелството дали едно лице е било осъдено чрез налагане на такова наказание се проверява и удостоверява при издаване на свидетелството за съдимост. По аналогичен начин стоят нещата и когато лицето е било освободено от наказателна отговорност чрез налагане на административно наказание. Що се отнася до установяването на обстоятелството дали едно лице не лишено от право да упражнявате професия или дейност по административен ред, това става чрез подаване на декларация, като декларираните обстоятелства трябва да отговарят на действителността, тъй като за неверни твърдения се носи наказателната отговорност (виж Приложение №2).

7. Следващото условие, на което трябва да отговаряте, за да бъдете включен в списъка за вещите лице за съответния съдебен район, е **да не работите в съдебната система като съдия, прокурор, орган по разследването**. Спорно е дали, ако работите в някои от органите на съдебната система и работата Ви не представлява осъществяване на функции по правораздаване, е допустимо да бъдете назначен като вещо лице. Според нас, ако Ви работите на експертна длъжност или сте експерт, няма пречка да се явявате и да бъдете вещо лице по дела.

8. Последното условие, посочено в Наредбата, касае случаите, когато в списъка на вещите лица иска да се впише лице, което не е български гражданин. Такива хипотези са сравнително редки, но е възможно чужди граждани да кандидатстват и да искат да бъдат вписани в

списъка на вещите лица за съответния съдебен район. За целта е необходимо да представите документ, удостоверяващ, че имате разрешение за постоянно пребиваване в Република България.

При преценката си дали да включи даден специалист в списъка на вещите лица, съдът има предвид още дали той не е изключван от списъка на вещи лица и дали се ползва с добра репутация като специалист и както гражданин. Затова във Ваша полза ще бъдат взети предвид **препоръки** от съсловни, професионални, експертни и други организации и лица, ако представите такива (виж Приложение №11).

НЕОБХОДИМИ ДОКУМЕНТИ

След като сте извършили проверка дали отговаряте на всяко едно от условията, за да бъдете вписан в списъка на вещите лица, трябва да подготвите пълен комплект от необходимите документи и да ги представите пред **окръжния или административния съд във Вашия съдебен район.**

За вписване в списъка кандидатите за вещи лица представят:

1. **заявление по образец** /Виж приложение №1/ и
2. **документите** посочени в чл.17 от Наредба №1:
 1. лична карта - копие;
 2. диплом за завършено професионално образование (вкл.сертификати и други удостоверителни документи) - нотариално заверено копие;
 3. свидетелство за съдимост, издадено да послужи пред съда за вписване в списъка на вещите лица и валидно към м.октомври на съответната година;
 4. декларация-съгласие на кандидата за вписването му в списъците на вещи лица и за удостоверяване на липсата на пречки за това и декларация, че лицето не е поставено под запрещение, не е лишено от право да упражнява професия или дейност /Виж Приложение № 2/;
 5. документи, удостоверяващи стаж по специалността: нотариално заверено копие на трудова или служебна книжка, а за лицата със свободни професии - доказателство за регистрацията или за вписването им, удостоверяващи стаж по специалността не по-малко от 5 години;
 6. разрешение за постоянно пребиваване в Република България, ако лицето е чужд гражданин;
 7. удостоверение за ниво на достъп до класифицирана информация, ако кандидатът притежава такава /Виж по-долу в този раздел/

Бланки на всички необходими декларации и образци за попълването им са приложени към помагалото. Чрез подписването им гражданите декларират, че не съществуват пречки да бъдат вписани като вещи лица. Това е необходимо, тъй като някои от условията, на които трябва да отговарят кандидатите, не могат да бъдат удостоверени по друг начин. Имайте предвид, че за посочване на неверни данни в декларациите се носи наказателна отговорност.

В случай, че представите допълнително и препоръки от професионални и други организации и лица, те трябва да съдържат име и информация за контакт с лицето, подписало препоръката.

Обръщаме Ви внимание на значението на **декларацията - съгласие на кандидата за вписването му в списъците на вещите лица** - подписването ѝ, освен съгласие за вписване в списъка, означава още и даване на съгласие посочените в нея адреси и телефони за контакт да бъдат въведени в списъка на вещи лица на съда и да бъдат предоставяни на страните по дела, по които вещото лице е назначено. Чрез списъка на вещите лица тези данни добиват известна публичност, тъй като той се обявява на интернет страницата на съда, в обобщения списък на вещите лица в страната, също достъпен по електронен път на www.ams.justice.bg и на други места. Тази публичност няма как да бъде избегната, тъй като ролята на вещото лице по делото изисква с него да може да бъде установен контакт от страна на съда и страните, когато му бъде възложена експертиза.

Тук е мястото да отбележим, че **ако един кандидат има разрешение за достъп до квалифицирана информация**, то следва да отбележи, а и да представи удостоверение за това обстоятелство при подаване на документите за вписване в списъка на вещите лица. Такова удостоверение може да бъде извадено и представено в съда и по-късно. (Виж раздел *Какво трябва да знаят вещите лица , включени в списъка*) Наличието на разрешение за достъп до класифицирана информация създава възможност за конкретното вещо лице да бъде назначавано като експерт по дела, когато за даване на отговор на конкретни въпроси от значение за правилното решаване на делото е необходимо експертът да се запознае и да провери документи, които съдържат класифицирана информация.

КОГА, КЪДЕ И КАК СЕ ПОДАВАТ ДОКУМЕНТИТЕ?

След като сте проверили, че като специалист в съответната област на науката, техниката и изкуството отговаряте на всички условия за вписване в списъка на вещите лица и сте подготвили пълен комплект от необходимите документи, трябва да ги представите пред **окръжния или административния съд във Вашия съдебен район.**

Във всеки съдебен район на окръжен и административен съд/който е общ за тези съдилища и обичайно съвпада с административно-териториално деление на страната на области/ се изготвя списък на вещите лица и веднъж годишно се допълва и изменя. **Списъкът на специалисти, утвърдени за вещи лица на съдебния район, се изготвя от съвместна комисия от магистрати от съдебния район и поради това няма значение в кое от двете съдилища ще ги подадете.**

Върховният касационен съд, Върховният административен съд, Върховна административна прокуратура, при необходимост, утвърждават отделни списъци на вещите лица за нуждите на своята дейност.

Изменение и допълнение в списъците на вещите лица се извършва **един път годишно**, като документи от кандидатите за вписване в списъка се приемат от началото на месец август до края на месец септември. В по-малките съдилища или съдилищата, в чиито списъци липсват специалисти от определени области, се практикува прием на документи целогодишно. В този случай заявлението, подаденото от експерта, желаещ да участва в изготвянето на експертизи, се предоставя за сведение на съдиите и съдебните служители и се отразява в локалната база данни на този съд. Експертът ще бъде добавен в официалния списък при годишната актуализация.

Обикновено в началото на съдебната ваканция във всеки окръжен и административен съд се поставя съобщение, че се приемат документи на граждани, които са специалисти в определена област на познанието и желаят да бъдат включени в списъка на вещите лица от

този съдебен район. Съобщението за тази „изборна“ кампания по приемане на документи съдържа информация за:

- необходимите документи, които следва да бъдат представени;
- крайният срок и мястото на приемане на документите на кандидатите;

Съобщението се публикува и на интернет страницата на съда. Тъй като в различните съдилища оперативната организация може да е различна, препоръчваме да проверите на интернет страницата къде и при кого трябва да подадете документите. При подаването на документите служителят ги проверява и в случай, че не сте представили конкретен документ или че даден документ не може да удостовери определени обстоятелства, Ви дава съответни указания.

Важно е да имате предвид, че освен на хартиен носител, целият комплект от документи трябва да бъде представен на съда и **на електронен носител (в сканиран вид)**. Това е необходимо, за да Ви бъде открито досие като вещо лице в бъдещата електронна база данни.

За Ваша информация тук следва да посочим, че освен всеки гражданин, който притежава експертни знания и опит в определена област на познанието и желае да бъде вписан в списъка на вещите лица, **предложение за включване в списъците могат да правят и министерства, ведомства, учреждения, общини, съсловни и други организации, научни институти и висши учебни заведения**. Предложението се адресира до Председателя на съответния орган на съдебната власт, като същото се изготвя на хартиен и технически носител и съдържа данни за трите имена на предложения експерт, научно звание или степен, адрес за кореспонденция, образованието и специалността му, както и **мотиви** на съответния орган, направил предложението. Поради експертната преценка на предложителя, в този случай се счита, че така предложеният специалист отговаря на законовите изисквания и следва да бъде включен в списъка на вещите лица за съответния съдебен район. Такива предложения могат да бъдат направени до комисията, която утвърждава списъка във всеки съдебен район до края на месец септември на съответната година.

Приложили сме образец на такава препоръка (виж Приложение № 11).

КРИТЕРИИ ЗА ПРЕЦЕНКА ОТ КОМИСИЯТА ЗА УТВЪРЖДАВАНЕ НА СПИСЪЦИТЕ

Как се извършва на практика вписването на един експерт в списъка на вещите лица за съответния съдебен район

Утвърждаването на новите кандидати за вещи лица, промените в съществуващия списък, както допълването и заличаването на вещите лица се извършва от комисия в състав :

- Председателят на Апелативен съд или определен от него съдия;
- Апелативният прокурор или определен от него прокурор;
- Председателят на Окръжния съд;
- Председателят на Административния съд;
- Окръжният прокурор

В комисията за съдебен район София град са включени, освен посочените по горе административни ръководители на органи от съдебна власт още: Председателят на Апелативния специализиран съд или определен от него съдия; Ръководителят на Апелативната специализирана прокуратура или определен от него прокурор, Председателят на специализирания наказателен съд и ръководителят на специализираната прокуратура.

Комисията се свиква и насрочва заседание по инициатива на някой от своите членове през месец октомври.

Преди това обаче постъпилите документи от кандидати за вещи лица или от вече вписани вещи лица, които искат вписване на определена промяна в данните, се проверяват. Ако е необходимо, се извършва и допълнително проучване на кандидатите – от възложители на експертизи в органите на съдебната власт, ако лицето вече е работило като вещо лице, от посочените в неговата професионална биография възложители на работа и други лица, които биха имали впечатления за лицето. Цялата информация се подрежда и предоставя на вниманието на Комисията.

Заседанието на Комисията обикновено се протоколира, като се отразяват решенията относно уважаване на подадените заявления и съответно взетите решения, заедно със мотивите за тях относно неуважените заявления. В случай, че такъв протокол не Ви бъде предоставен, бихте могли да изискате информацията със заявление по Закона за достъпа до обществена информация, процедурата за което е обявена на интернет страницата на съда в Правила за достъп до обществена информация.

Комисията се произнася с решение по всяко едно заявление , в резултат на което се изготвя новият списък на вещите лица за съответния съдебен район. Така изготвеният списък се подписва от всички членове на комисията³ и в края на месец октомври, но не по-късно от 14 ноември на съответната година, в съответствие с изискванията на чл.402, ал.3 от Закона за съдебната власт⁴, се изпращат на министъра на правосъдието, както и за обнародване в Държавен вестник. В началото на месец януари следващата година, списъкът се публикува в интернет страниците на съдилищата. **Важно е да знаете, че това е моментът, след който можете да бъдете назначаван от съда като вещо лице.**

³ **Чл. 398.** (1) (Изм. - ДВ, бр. 1 от 2011 г., в сила от 4.01.2011 г.) За всеки съдебен район на окръжен и на административен съд, както и за специализирания наказателен съд се съставят списъци на специалистите, утвърдени за вещи лица.

(2) Върховният касационен съд, Върховният административен съд, Върховната касационна прокуратура, Върховната административна прокуратура и Националната следствена служба при необходимост утвърждават отделни списъци за нуждите на своята дейност.

(3) Когато нуждите на съответния орган на съдебната власт налагат това, той може да назначи вещо лице от списъците на други съдебни райони.

(4) Списъците по ал. 1 и 2 са публични.

⁴ **Чл. 402.** (1) Предложения за изменение и допълнение на утвърдените списъци на вещи лица се правят до края на септември на съответната календарна година.

(2) До края на октомври комисииите по Нчл. 401, ал. 1 и 2Н актуализират списъците.

(3) До 15 ноември списъците се изпращат на министъра на правосъдието за обнародване в "Държавен вестник" и за публикуване в интернет.

(4) Промени в списъците могат да се правят и през текущата година.

КАКВО СЛЕДВА СЛЕД УТВЪРЖДАВАНЕ НА СПИСЪЦИТЕ

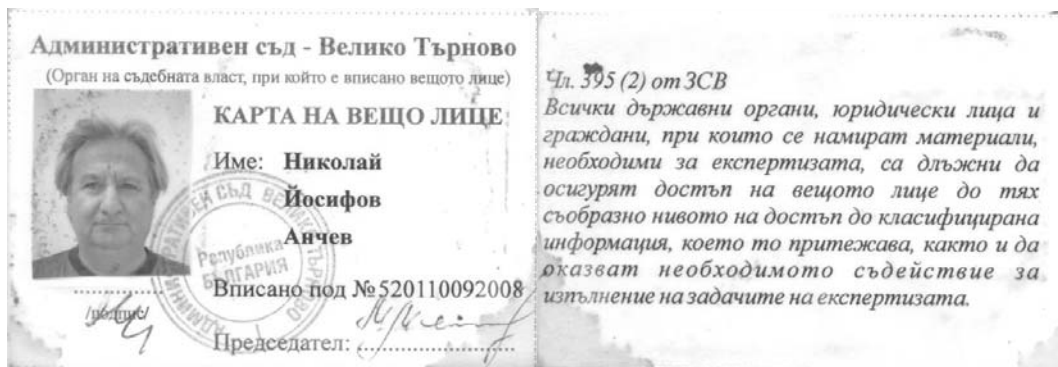
Един изключително важен въпрос е дали след като веднъж сте подали документи и сте вписан в списъка на вещите лица за съответния съдебен район, Ви имате някакви други задължения.

В тази връзка е важно да знаете, че някои съдилища на определен период от време извършват проверка дали лицата в списъка продължават да отговарят на законовите изисквания. Това е необходимо, тъй като е възможно междувременно да са възникнали обстоятелства, които възпрепятстват възможността лицето да продължи да работи като вещо лице. За да се удостовери, че такива не са налице от вече вписаните в списъка вещи лица, може да се изисква да представят актуално свидетелство за съдимост, както и отново да попълнят някои от декларациите, които се подават при първоначалното вписване или декларации, които се попълват само от експерти, които вече са вписани в списъка с вещите лица. Ако бъдете уведомени за горното чрез съобщение, електронна поща или по друг начин, е необходимо да предоставите документите в указания срок. Актуализирането на информацията за Вашия статус е от полза за това съдът да Ви възлага експертизи, имайки увереност, че назначава експерт, който отговаря на условията на закона да бъде вещо лице.

ЛЕГИТИМИРАНЕ НА ВЕЩОТО ЛИЦЕ. КАРТА НА ВЕЩОТО ЛИЦЕ

На всички вписани в списъка на вещите лица експерти се издава карта на вещото лице по образец, утвърден с решение на ВСС.

Така изглежда картата на вещо лице, която му се издава след вписването в списъка. Номерът на картата е уникален за всеки съд.

Тази **карта на вещо лице е документът, който трябва да показвате в съда**, когато отивате да получите материали по дело, по което сте определен за вещо лице, както и когато трябва да предадете вече изготвеното заключение. Картата на вещо лице е документът, при представянето на който държавни органи, институции и граждани са длъжни да Ви окажат съдействие, за да изпълните възложената ви задача като вещо лице по конкретно дело. Само с карта на вещо лице и евентуално препис от акта, с който Ви е възложено изготвянето на експертиза трябва да можете да получите достъп до необходимата Ви информация, съдебни удостоверения, заверени преписи от документи и всякакво съдействие, каквото е необходимо, за да изпълните конкретната задача.

Когато престанете да бъдете вещо лице, независимо от причината за това, **сте длъжен да върнете издадената Ви карта** на вещо лице в съда, който Ви я е издал.

КАКВО ТРЯБВА ДА ЗНАЯТ ВЕЩИТЕ ЛИЦА, ВКЛЮЧЕНИ В СПИСЪЦИТЕ

Съобщаване на съда за настъпили промени във вписаните данни или временна неспособност

Ако през годината настъпи някаква промяна в данните за контакт, които сте предоставили на съда, **квалификацията Ви** или **възможността Ви да работите като вещо лице** (например заминавате за чужбина за няколко месеца, боледувате продължително и др), трябва да уведомите съда за това писмено. За целта представете пред съда заявление в свободен текст, в което посочвате новия си адрес и телефон, промяната в квалификацията Ви или времето, през което ще отсъствате и няма да можете в срок да изпълнявате задачи по възложени Ви експертизи и т.н. Трябва да знаете, че Вашето заявление ще бъде препратено до бъдещата централна база данни на вещите лица. Възможно е обаче информацията за подадената от Вас молба да бъде предадена само между органите на съдебната власт в съдебния район, в чийто списък на вещите лица сте вписан и да получите задача за възложена експертиза от магистрати от друг съдебен район. Тогава препис от същата молба трябва да изпратите и на назначилия Ви за вещо лице орган от друг район, тъй като не е информиран, че временно не можете да изпълнявате задачи като експерт.

За Ваше улеснение, предлагаме Ви бланка за заявление (Виж Приложение № 3).

Годишно актуализиране на списъка на вещите лица

Включването в списъка на вещи лица не изчерпва задълженията, което един експерт има към съда във връзка с актуалността на информацията в неговото досие. Макар към настоящия момент това да не е изрично правно регламентирано, се е утвърдила практика на всеки две години всяко вещо лице да подава декларация по образец /Виж Приложение № 4/, в която да потвърждава желанието си да бъде вещо лице, както и да декларира, че към датата на подаване на декларацията не са настъпили факти, които представляват основание за заличаването му като вещо лице. Към тази декларация отново веднъж на две години вещото лице трябва да представя свидетелство за съдимост.

Достъп до класифицирана информация

Всяко вещо лице и кандидат за вещо лице, ако желае да получи разрешение за достъп до класифицирана информация трябва само да проучи условията и изискуемите документи от ЗЗКИ и ППЗЗКИ⁵ и да ги представи на служителя по сигурността в съда. След проверката им, служителят по сигурността изготвя искане до съответното териториално звено на ДАНС⁶ и ги изпраща за проучване. След получаване на разрешение за достъп, същото се съхранява от служителя по сигурността, а на експерта се дава номера на разрешението и датите на издаване и валидност. Експертът е длъжен сам да следи за срока на валидност на разрешението си и да предприеме стъпки за подновяването му, съгласно изисквания на ЗЗКИ.

Важно е да се посочи още, че издаването на удостоверение за ниво на достъп до класифицирана информация е свързано с разходи, във връзка със снабдяването с медицинско

⁵ Закон за защита на класифицираната информация и Правилник за приложението му

⁶ Държавна агенция за национална сигурност

свидетелство, свидетелство за съдимост и др. документи, които са изцяло за сметка на кандидата.

Най-често задаваните въпроси от вещи лица

Защо не ме викат и не ми възлагат експертизи, след като съм вписан в списъка с вещи лица?

Вписването Ви с списъка с вещи лица не означава, че още на следващия ден ще получите призовка, че сте назначен като вещо лице по конкретно дело. Трябва да знаете, че в определени области на науката, изкуството, техниката и занаятите има вписани значителен брой вещи лица и е възможно в продължителен период от време да не Ви бъде възложена нито една експертиза. Възможно е и за същия период от време да Ви бъдат възложени повече експертизи, когато има еднообразни дела в даден съд или когато различните съдебни състави, извършвайки случаен избор на вещо лице, избират Вас. **Важно е да знаете, че вписването в списъка на вещите лица не създава задължение за съда да Ви ангажира като експерт или пък в рамките на годината непременно да Ви възлага минимален брой експертизи.**

Защо възнаграждението, което ми плащат за изготвянето на експертизата е толкова ниско? Защо понякога изплащането на възнаграждението се бави?

Има два източника за плащане на възнагражденията на вещите лица – депозитите на страните и бюджета на съда. Обикновено сумите, предвидени в бюджета на съдилищата за изплащане възнаграждения са недостатъчни, а понякога самото изплащане не се извършва регулярно и е възможно едва когато на съдилищата бъдат преведени средства за това от Висш съдебен съвет.

Когато възнаграждението на вещото лице се внася от страните, съдът се съобразява със сложността и обема на възложената експертиза, а и с икономическите възможности на страната. Поставете се на мястото на страните по делото, когато следващия път Ви се стори, че определеното ви възнаграждение за конкретната експертиза е недостатъчно или несъответно на положения от вас труд.

Няма пречка, когато действително направените от Вас разходи за изготвяне на експертизата са по-големи от първоначално определения депозит, да поискате от съда да Ви определи възнаграждение в съответния размер.

ОТПАДАНЕ ОТ СПИСЪКА НА ВЕЩИТЕ ЛИЦА

Как да се отпишете от списъка?

Отписването ви като вещо лице от списъка става по **Ваша молба**.

Молбата се подава в окръжния или административния съд. От датата на постъпване на молбата Ви за отписване като вещо лице, Председателят на съда, в който тя е я подадена, е длъжен да предприеме организационни мерки и да уведоми за постъпилата молба съдиите от съдебния район, че до произнасяне на Комисията по утвърждаване списъка на вещите лица сте със „замразени“ функции и не следва да Ви се възлагат експертизи. В повечето случаи тази информация се поставя на интернет страницата на съда и се разпространява в електронен вариант в мрежите на останалите съдилища.

Други основания за заличаване от списъка

Възможно ли е да бъдете отписан от списъка без Ваше знание и желание?

Експерт може да бъде отписан от списъка на вещите лица за съответния съдебен район на някое от следните основания:

- междуременно сте осъден за престъпление от общ характер;
- с акт на съда сте лишен от право да упражняване професията си или сте поставен под запрещение;
- сте започнал работа в орган на съдебната власт,като работата Ви представлява правораздаване;
- сте започнал работа като държавен служител;
- повече от 6 месеца трайно фактически не можете да работите по възложени Ви експертизи;
- не спазвате етичните норми на поведение;
- сте чужд гражданин и Ви е отнето разрешението за постоянно пребиваване в Република България;

Можете да бъдете заличен от списъка на вещите лица по инициатива на председателите на съдилищата, когато те са получили оплаквания от съдиите, че системно забавяте или отказвате изготвяне на заключения по експертизи,които са Ви възложени, както и за неетично поведение.

При всички случаи, когато сте заличен от списъка на вещите лица и Ви е издадена карта на вещо лице, **трябва да я върнете в съда, който я е издал.**

Друго основание за заличаване на вещо лице от списъка е поради **настъпила смърт** на експерта.

Заличаването на вещи лица, които са вписани в списъка, става с решение на Комисията, която утвърждава списъка на вещите лица за съдебния район.

**КАКВО СЕ ИЗИСКВА ОТ ВАС, АКО БЪДЕТЕ НАЗНАЧЕН КАТО ВЕЩО ЛИЦЕ
ПО КОНКРЕТНО ДЕЛО**

**КАК ЩЕ БЪДЕТЕ УВЕДОМЕН, ЧЕ СТЕ НАЗНАЧЕН КАТО ВЕЩО ЛИЦЕ ПО
ДЕЛОТО?**

В различните съдилища се прилагат различни начини на уведомяване, че сте назначен като вещо лице по конкретно дело. Най-често това става **чрез връчване на призовка.**

Призовката е официално съобщение, в която е посочен органът на съдебната власт, който Ви е назначил за вещо лице, номера на делото/преписката/ и по същество представлява покана да се явите, за да получите акта, с който сте определен за вещо лице и да се запознаете с документите по делото.

Призовката има лицева и задна част, които изглеждат по следния начин:

Чл. 149 НПК (1) Вещото лице е длъжно да се яви пред съответния орган, когато бъде призовано, и да даде заключение по въпросите на експертизата.

(5) За неявяване или отказ да даде заключение без уважителни причини вещото лице се наказва с глоба до петстотин лева. Ако вещото лице посочи уважителни причини за неявяването си, глобата се отменя.

Чл. 291 НК (1) Който като вещо лице пред съд или пред друг надлежен орган на властта устно или писмено съзнателно даде невярно заключение, се наказва с лишаване от свобода от една до пет години и с лишаване от правото по чл.37, точка 7.

Чл. 8, ал.1 НАРЕДБА № 1/16.01.2008г. ВСС Изготвената експертиза се представя заедно със справка-декларация по чл.33, ал.1, към която се прилагат документи за извършените разходи.

МП

НОХД № 1053/2012г.

РАЙОНЕН СЪД - ГР.ГОРНА ОРЯХОВИЦА
Наказателна колегия IX състав
№ 8
20.11.2012г.

**П Р И З О В К А
ЗА ВЕЩО ЛИЦЕ**

Д. Х. Г.

Живущ (а) в
ГР.ВЕЛИКО ТЪРНОВО МОБАЛ Д-Р
СТ.ЧЕРКЕЗОВ

се призовава да се яви като Вещо лице на
26.11.2012г. в 9:45 часа в съдебната зала на съда по
делото

срещу Г. С. Г.

Деловодител:
/Р.Я./

Получих днес на20.....г.
Връчител: Получател:
/ /

Със задължение да му я предам – негов (съсед, съквартирант, пълнолетно лице от домашните му)

.....
(трите имена и домашен адрес)

Лицето не може да се подпише, поради неграмотност или друга причина или отказва, той или пълнолетен член на семейството му да приеме призовката.

Свидетели:

1.
(подпис) (трите имена)
.....
(домашен адрес)

2.
(подпис) (трите имена)
.....
(домашен адрес)

Длъжностно лице от учреждение, предприятие или организация:
Подпис:

МП

НОХД № 1053/2012г.

РАЙОНЕН СЪД - ГР.ГОРНА ОРЯХОВИЦА
Наказателна колегия IX състав
№ 8
20.11.2012г.

ПРИЗОВКА ЗА ВЕЩО ЛИЦЕ

Д. Х. Г.

Живущ (а) в
ГР.ВЕЛИКО ТЪРНОВО МОБАЛ Д-Р
СТ.ЧЕРКЕЗОВ

се призовава да се яви като Вещо лице на
26.11.2012г. в 9:45 часа в съдебната зала на съда по
делото

срещу Г. С. Г.

Деловодител:
/ Р.Я. /

Как можете да получите призовка? Призовките обикновено се връчват лично на лицето, което е призовано, от съдебен служител. Призовките могат да се връчат по поща с обратна разписка, чрез служител на общината или полицията. В спешни случаи вместо призовка може да бъдете уведомен и по телефона.

Какво да очаквате от призовкаря? Призовкаря трябва да покаже валидна идентификационна карта, издадена от съда или институцията, към които работят служителите, връчващи призовки. Към Вас трябва да се отнасят с уважение и без предразсъдъци или дискриминация. Вие сте длъжен също да проявите уважение към служителя на съда и да окажете съдействие.

Могат ли да се връчват други документи? Да, възможно е. Можете да получите и други обявления или съдебни документи.

Има ли особени правила? Да. Ако откажете да приемете призовката, това се удостоверява от призовкаря и в този случай също се считате за призован. Ако сте призован за вещо лице, но не се явите в съда, съдът може да Ви наложи глоба.

Какво друго трябва да знаете за призоваването?

Важно е да знаете, че ако сте назначен за вещо лице по наказателно дело, призоваването се извършва във всички случаи с връчването на призовка.

Когато извършването на експертизата е спешно или, за да може да отговорите на поставените въпроси, е наложително да бъдат извършени неотложни действия - оглед, вземане на кръвна проба и др., е възможно да Ви съобщят, че сте назначен за вещо лице и **по телефона**.

Добра практика в работата на съдилища е и уведомяването на вещото лице **чрез изпращане на SMS или по електронна поща**. Ако в представените от Вас данни за контакти сте посочили мобилен телефон и/или имейл адрес, може да бъдете уведомен, че сте назначен за вещо лице и по тези начини, като съобщението ще съдържа най-важните данни, които се вписват в призовката на хартиен носител.

И при двата способа за безхартиено уведомяване, че Ви е възложено изготвянето на заключение като експерт по конкретно дело, се изисква да потвърдите получаване на съобщението. Потвърждаването става посредством разпечатване от системата за изпращане на електронно съобщение в деловодството на съда, тъй като при отваряне на съобщението от адресата се връща обратна информация, че изпратеното съобщение е прочетено. По аналогичен начин стоят нещата и когато сте получили имейл, че сте назначен за вещо лице по дело. При изпращане на имейла подателят изисква да потвърдите, че сте го получили. Ако съдържанието на изпратени съобщения и призовки по електронен път не Ви ориентира в достатъчна степен, можете да се обадите на телефона за контакти, посочен при изпращане на призовка.

КАКВИ СА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА ВИ СЛЕД КАТО БЪДЕТЕ УВЕДОМЕН, ЧЕ СТЕ НАЗНАЧЕН КАТО ВЕЩО ЛИЦЕ?

Получили сте съобщение, че сте назначен като вещо лице по конкретно дело. Първото, което трябва да направите, е да се явите в разумен срок в съда, който Ви е назначил като вещо лице. В случай, че по уважителни причини сте възпрепятстван да поемете ангажимент (например болест, краткосрочно отсъствие и други), е необходимо да предупредите незабавно в Деловодство на посочените в интернет страницата на съда контакти. В отказа да приемете изпълнението на конкретна експертиза е необходимо да посочите кратки мотиви за причината, поради която не можете да изпълните възложената Ви експертиза, а когато това е свързано със заболяване или прекомерна ангажираност - да представите копие от болничен лист или пък да посочите номерата на делата, по които вече са Ви възложени други експертизи и които правят невъзможно изпълнението на последната.

На място в деловодството на съда следва да се запознаете с акта, с който Ви е възложено изпълнението на експертизата и с материалите по делото. Легитимирането пред служител в деловодство става с предствяне на служебната карта за вещо лице.

Ако в резултат на тази първоначална проверка на материалите по делото установите, че възложената задача не е в кръга на Вашата компетентност, че са необходими специални знания от друга сфера на познанието, че към момента имате други неотложни ангажименти или че с оглед сложността и обема на възложените задачи е невъзможно експертното заключение да бъде изготвено в законоустановения срок преди следващото съдебно заседание, е необходимо **веднага да уведомите съдията по делото. Това става като изложите писмено съответните обстоятелства и депозирате молбата в деловодство, посочвайки номера на делото.**

Ако считате, че поставената задача е извън компететността Ви, наред с уведомлението за това и съответно обяснение, следва да уведомите с писмена молба съда експерт с каква компетентност може да изготви заключението, като посочите конкретно тясната област на познанието, необходима за експертизата. Молим Ви, ако разполагате с информация, която би

улеснила съда в намирането на такъв експерт, да предоставите и нея, като посочите конкретни лица, организации, техни телефони и адреси за контакт и т.н.

Когато обемът и сложността на възложената експертиза не позволяват тя да бъде изпълнена в посочения от съда срок, коректното отношение от Ваша страна е от значение за съдията с оглед насрочването на ново съдебно заседание и призоваването на страните по делото. Не бива да забравяте, че ако станете причина за отлагане на делото по неуважителна причина, или поради несъобщаване на съществуващата уважителна причина при първа възможност за това, съдът може да Ви наложи глоба.

С КАКВИ ДОКУМЕНТИ ТРЯБВА ДА ВИ СНАБДИ СЪДА, ЗА ДА ИЗПЪЛНИТЕ ВЪЗЛОЖЕНАТА ЗАДАЧА

За да изпълните възложената Ви задача като вещо лице имате право да получите⁷ :

- **препис от акта**, с който Ви е възложено изпълнението на експертизата и който съдържа задачите и въпросите, на които трябва да отговорите;
- **копия от книжа и сведения** от съда, прокуратурата, органите на досъдебното производство, административните органи и други служби и навсякъде, където е необходимо, **само въз основа на качеството си на вещо лице, което се удостоверява чрез представяне на карта за вещо лице.**

Ако материалите, необходими за експертизата, представляват **класифицирана информация**, организациите, които съхраняват тези материали, са длъжни да осигурят достъп на вещото лице до тях, съобразно нивото на достъп до класифицирана информация, което вещото лице притежава, като се спазва принципът „необходимост да се знае“.

Ако при изпълнение на задачата бъдете възпрепятствани, тъй като Ви е отказано съдействие и не Ви е осигурен достъп до конкретни документи, можете да поискате с писмена молба от съдията по делото да Ви бъде издадено допълнително още:

= **съдебно удостоверение**, по силата на което да получи такъв достъп до всички необходими книжа, обекти и фактическо съдействие, за да може да изпълни възложената Ви задача. (Виж Приложение № 5). В удостоверението може да се посочи, че се издава да послужи пред конкретна институция, служба или др. или да бъде общо, за да може да послужи пред всички лица и институции. Полезно е в самото съдебно удостоверение да бъде посочено пред кого то трябва да послужи и какви дейности е необходимо да извърши вещото лице, за да изпълни поставената му задача - например да му бъдат издадени преписи от документи, да

⁷ *Нареба 1/2008г.: Чл. 12. (1) Вещото лице има свободен достъп и може да прави справки по делото, по което е назначено, да получава копия от книжа и сведения с предимство в съда, прокуратурата, органите на досъдебното производство, административните органи и други служби и навсякъде, където е необходимо, само въз основа на качеството си на вещо лице, което удостоверява чрез представяне на карта за вещо лице.*

(2) Съдът, прокуратурата, органите на досъдебното производство, административните органи и други служби в страната са длъжни да оказват съдействие на вещите лица.

(3) Всички държавни органи, юридически лица и граждани, при които се намират материали, необходими за експертизата, са длъжни да осигурят достъп на вещото лице до тях съобразно нивото на достъп до класифицирана информация, което то притежава, както и да оказват необходимото съдействие за изпълнение на задачите на експертизата.

му се позволи да заснеме част от документите, да направи оглед и измерване като използва съответни уреди при извършване на изследването и др.

= писмено разпореждане/определение от съдията, с което се задължават страните по делото, както и третите неучастващи в производството лица да окажат необходимото съдействие на експерта било като му предоставят цялата необходима информация, дадат достъп до документи, позволят му да извърши оглед, да вземе проби или сравнителен материал.

При неизпълнението на съдебното разпореждане, съдът може да наложи на съответните лица глоба.

ЗАПОЗВАНЕ С МАТЕРИАЛИТЕ ПО ДЕЛОТО. ДРУГИ ДЕЙСТВИЯ ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ЕКСПЕРТИЗАТА

Важно да знаете, че съдилищата имат различни практики за **предаване на материали от делата на вещите лица**, на които е възложено изготвянето на експертиза. Тези практики най-общо са :

- предоставя Ви се цялото дело в оригинал, с всички налични книжа. В този случай ще Ви се определи и срок, в който можете да задържите делото, който е задължително да спазите. Не забравяйте, че делото е необходимо и на съда, и на страните по делото. Когато такъв срок е определен в съдебното разпореждане или определение, неспазването му може да доведе до налагане на глоба;

- предоставя Ви се извадка от делото- т.е. само документите, за които сте заявили, че са Ви необходими във връзка с изпълнението на възложената задача;

- предоставя Ви се само препис от акта, с който Ви е възложено извършването на експертизата, а с останалите документи по делото е възможно да работите само на определите за това места в сградата на съда (в читалня);

Следващата стъпка е да **извършите проверка, оглед или изследване**, в зависимост от вида и характера на възложената Ви експертиза, да направите необходимите проучвания и т.н. Предварителното запознаване с всички факти и обстоятелства е необходима стъпка в подготовката, за да отговорите пълно, обосновано и компетентно на всички поставени въпроси и за изготвяне на писмено експертно заключение.

МИНИМАЛНО ЗАДЪЛЖИТЕЛНО СЪДЪРЖАНИЕ НА ЕКСПЕРТНОТО ЗАКЛЮЧЕНИЕ

За всяка възложена Ви експертиза трябва да изготвите **писмено заключение**.
Заключението съдържа следните части⁸:

1. Увод; 2. Описателна част; 3. Заключение;

Уводът съдържа:

- име и служебно положение на вещото лице;
- наименование на съда, назначил извършването на експертизата;
- номер на делото;
- кратки съществени данни за характера на делото;
- място и време на провеждане на експертизата;
- задачата/те на експертизата – ако последната изисква освидетелстване на лице – посочват се данни за него.
- материалите, които са били използвани;
- изследванията, които са извършени и с какви научни и технически средства;

Описателната част представлява изложение на това, което сте установили в хода на извършената от Вас проверка, изследване, анализ, за да отговорите на поставените Ви въпроси. По-конкретно то съдържа:

- точно описание на получените фактически данни с всички необходими изследвания;
- експертно обсъждане на горните във връзка с поставените задачи;

В заключителната част трябва да изложите обстояни, научнообосновани изводи, които, използвайки специализираните си знания, сте направили въз основа на установените факти. В заключението си не трябва да излизате извън рамките на своята компетентност и ако по Ваше експертно мнение задачите изискват навлизане в други или тесни експертни области, следва да уведомите писмено за това съда.

Заключението съдържа:

1. обстояни научнообосновани изводи по поставените Ви от съда въпроси със съответна мотивировка в отговор на поставените пред експертизата въпроси;
2. при работа по експертизи, назначени по наказателни дела⁹, можете да правите изводи и по въпроси, които не са поставени от съда, но имат значение за решаване на делото. Това обаче е недопустимо по граждански и административни дела;

⁸ В НПК за разлика от ГПК и АПК има изрична разпоредба, регламентираща съдържанието на експертното заключение:

Чл. 152.(1) от НПК След като извърши необходимите изследвания, вещото лице съставя писмено заключение, в което посочва: името си и на какво основание е извършена експертизата; къде е извършена; задачата, която е поставена; материалите, които са били използвани; изследванията, които са извършени и с какви научни и технически средства; резултатите, които са получени, и изводите от експертизата.

⁹ *Наказателно-процесуалния кодекс : Чл. 152.(3) Ако при извършването на експертизата се открият нови материали, които имат значение по делото, но по които не му е била поставена задача, вещото лице е длъжно да ги посочи в заключението си.*

Когато експертите са повече от един и са на различно мнение, всеки от тях дава отделно мотивирано заключение по спорните въпроси.

Заключението се датира и подписва от изготвилния го експерт. Когато експертизата е изготвена от няколко вещи лица, се подписва всяко от тях.

Обръщаме Ви внимание, че по повод съдържанието на някои експертизи законът е предвидил **по-особени изисквания**. За Ваше улеснение, систематизирали сме приложените нормативни текстове. Следва обаче да имате предвид съответните актове в цялост, тъй като те уреждат реда и условията за извършване на конкретните видове експертизи.

➤ **Съдебномедицински, съдебни психиатрични и съдебни психологични експертизи:**

/Извадка от Наредба № 2 /2011 г./

Чл. 17. (1) За всяка **съдебномедицинска експертиза** се съставя документ, озаглавен "Съдебномедицинска експертиза", който се състои от увод с предварителна част, описателна част и заключение.

(2) Уводът на "Съдебномедицинска експертиза" съдържа:

1. име и служебно положение на вещното лице;
2. наименование на органа, назначил извършването на експертизата;
3. време и място на провеждането;
4. данни за самоличност на освидетелстваното лице или аутопсирания труп;
5. задачите на експертизата;
6. наименование на органа, от който са получени предварителните сведения.

(3) Описателната част съдържа точно описание на получените фактически данни в хода на експертизата с всички необходими изследвания.

(4) Заключението съдържа обстойни и научнообосновани изводи от данните за експертизата със съответна мотивировка и дава отговор на поставените пред експертизата въпроси.

(5) В заключението вещното лице прави изводи и по въпроси, които не са му поставени от органа, назначил експертизата, но имат значение за решаване на делото.

(6) В заключението вещното лице не трябва да излиза извън рамките на своята компетентност.

Чл. 23. (1) За всяка **съдебнопсихиатрична експертиза** се съставя документ, озаглавен "Съдебнопсихиатрична експертиза", който се състои от увод, данни от делото, данни от психиатричното изследване, експертно обсъждане и заключение.

(2) Уводът съдържа данни за вещното лице, изследваното лице и задачите на експертизата.

(3) От делото се включват:

1. номер и дата на делото и кой орган го е образувал;
2. кратки съществени данни за характера на делото и естеството на деянието или съдебния спор;
3. кратко извлечение на същественото от показанията на обвиняемия, свидетелите или страните.

(4) Данните от психиатричното изследване включват:

1. анамнезни сведения с посочване на източника им;
2. сведения от всички допълнително събрани документи, особено за здравословното състояние на лицето, изпратено за експертиза;
3. резултатите от цялостното телесно, неврологично и психично изследване.

(5) Експертното обсъждане съдържа:

1. разбор на семейната (вкл. наследствената) и на социалната анамнеза, на биологичното, психичното и социалното развитие на изследваното лице, на миналите заболявания и на сегашното му здравословно състояние;

2. анализ на психичното състояние на лицето преди, по време и след извършване на деянието или действието - предмет на правен спор;

3. диагнозата на психичното заболяване и отражението на установената болест върху критериите за разбиране и ръководене на постъпките с оглед да се даде ясен отговор на поставените въпроси в смисъла на изброените в чл. 22 задачи на експертизата.

(6) В заключението се отразяват:

1. научнообоснованите изводи по поставената задача - окончателна, ясно формулирана диагноза и съдебнопсихиатрична оценка, както и допълнителни отговори на поставените пред експертизата въпроси;
2. конкретни медицински препоръки с оглед необходимите мерки или грижи с медицински характер спрямо лицето, обект на експертизата.

Чл. 28. За всякаква **съдебнопсихологична експертиза** се съставя писмен документ, озаглавен "Съдебнопсихологична експертиза", който се състои от увод, данни от делото, по което е назначена експертизата, данни от психологичното изследване, съдебнопсихологично обсъждане и заключение

Съдебно-психиатрична експертиза за задължително настаняване и лечение на лица с психични разстройства

/Извадка от Наредба 16/2005г/

Чл. 14. (1) За всяка съдебно-психиатрична експертиза се съставя писмен документ, озаглавен "Съдебно-психиатрична експертиза", който се състои от увод, данни от психиатричното изследване, експертно обсъждане и заключение.

(2) Уводът включва:

1. име, длъжност и служебен адрес на лицето, което е било назначено да извърши експертизата, съответно на лицата, ако експертите са няколко;
2. име и адрес на лицето, за което е било отправено искането за задължително настаняване и лечение в лечебно заведение;
3. на какво основание е извършена експертизата;
4. къде е извършена;
5. форма на провеждане на експертизата;
6. задачи на експертизата.

(3) Данните от психиатричното изследване включват:

1. анамнезни сведения с посочване на източника им;
2. сведения от всички допълнително събрани документи, особено за здравословното състояние на лицето;
3. резултатите от цялостното телесно, неврологично и психично изследване, от проведените лабораторни и апаратни изследвания и консултации с други специалисти;
4. данни за поведението на лицето по време на експертизата;
5. данни за проведеното лечение в случаите по чл. 7 .

(4) Експертното обсъждане съдържа подробни научнообосновани анализи:

1. на семейната, включително наследствената, и социалната анамнеза, на цялостното биологично, психично и социално развитие на лицето, на миналите заболявания и сегашното му здравословно състояние;
2. диагноза на личността и на когнитивния капацитет;
3. анализ на психичното състояние на лицето и оценка на вида и степента на риска, свързан с евентуалното заболяване;
4. диагнозата на психичното заболяване и отражението на установената болест върху критериите за разбиране и ръководене на постъпките с оглед поставените задачи на експертизата;
5. комплексен анализ на биопатографските, клиничните и психологичните обстоятелства, които имат отношение към поставените пред експертизата задачи.

(5) В заключението се отразяват:

1. научнообоснованите изводи по поставената задача - окончателна, ясно формулирана диагноза, и съдебнопсихиатрична оценка;
2. отговорите на допълнително поставените пред експертизата въпроси;
3. становището за способността на лицето да изразява информирано съгласие за лечение;
4. предложението за лечение на конкретното заболяване при съобразяване с основните принципи, установени в чл. 148 от Закона за здравето, и лечебните заведения, в които то може да се проведе.

(6) Ако при извършването на експертизата се открият нови материали, които имат значение за делото, но са извън рамките на поставената задача, вещото лице е длъжно да ги отрази в заключението си.

(7) Съдебно-психиатричната експертиза се подписва от вещото лице.

Автотехническа експертиза

/Извадка от Наредба 1/ 1996г./

Чл. 12. (1) След като извърши необходимите изследвания, експертът съставя писмено заключение, в което посочва: името си и на какво основание е извършена експертизата; номер и година на делото или преписката; органа, който е назначил експертизата; къде е извършена; задачата, която е поставена; материалите, които са били използвани; изследванията, които са извършени и с какви научни и технически средства; резултатите, които са получени, и изводите на експерта. Заключението се подписва от експерта.

(2) Когато експертите са повече от един и са на различно мнение, всеки от тях дава отделно мотивирано заключение по спорните въпроси.

(3) Ако при извършването на експертизата се открият нови материали, които имат значение за делото, но по които не му е била поставена задача, експертът е длъжен да ги посочи в заключението си.

Съдебно – счетоводна и финансово-икономическа експертиза

/Извадка от Наредба 1461/1975г./

Чл. 26. (1) Заключението трябва да съдържа адреса на органа, назначил експертизата, името и адреса на експерта, характера и номера на делото, имената на страните, размера на иска, датата на която е насрочено делото, къде е извършена експертизата, както и следните раздели: задачи на експертизата, обстоятелства по делото, проверени документи и книжа, констативно съобразителна част и заключителна част.

(2) В раздел "Задачи на експертизата" се посочват поставените задачи от органите на предварителното производство, съда или държавния арбитраж. Те се вписват точно така, както са формулирани в решението на органа, назначил експертизата, без каквото и да било допълнения или изменения.

(3) В раздел "Обстоятелства по делото" се излага основанието за образуване на делото и обстоятелствата, свързани с неговия характер.

(4) В раздел "Проверени документи и книжа" се посочва какви документи са били предмет на извършените проверки, каква отчетност е водена в счетоводството и складовете (магазините), редовно и правилно ли е водена и др. При проверките се отбелязва кои от заинтересуваните страни и лица са присъствували.

(5) В констативно-съобразителната част се излагат констатациите на експертизата в резултат на извършената проверка по документите и за какъв период, както и всички обстоятелства, свързани с тях, за да се отговори на поставените и задачи и да се мотивират изводите. Констатациите трябва да бъдат конкретни, обвързани с получените и проверените от експерта писмени документи, счетоводни записвания, протоколи, калкулации, ордери, ведомости и др., като се посочват техните номера, дати или други данни за конкретизиране тяхното местонахождение. При необходимост експертът взема заверени преписи от важни за експертизата документи, които прилага към заключението. Установените при проверката обстоятелства се излагат по реда на констатациите в акта за начет, исковата молба или така, както са поставени в задачите. Ако констатациите са свързани с проучен и проверен обилен цифров материал, целесъобразно и прегледно е последният да бъде отразен в отделни обяснителни таблици, които се прилагат към заключението. Изложението на констатациите трябва да бъде ясно и прегледно.

(6) Заключителната част съдържа изводите, до които експертът е стигнал въз основа на резултатите от извършените проверки, проучванията и анализите в областта на отчетността, счетоводството и финансовия контрол и с които дава отговор на въпросите, поставени му със задачите от органа, назначил експертизата, се излагат в тази част на заключението резюмирано, в сбита форма, ясно и определено по смисъл.

(7) В констативно-съобразителната и в заключителната част експертът трябва да си служи с точен и ясен език, да не взема становище по въпроси, които са извън неговата компетентност. Изводите да бъдат определени, а не уклончиви, да не се обосновават и изразяват с алтернативи, предложения, варианти и др.

(8) Когато експертизата не може да направи изводи, да даде определено заключение и да вземе становище по отделни или по всички въпроси, свързани с поставените задачи, тя излага това мотивирано в заключителната част.

Чл. 27. (1) Заключението не може да съдържа констатации и изводи, обосновани със събрани от експертизата обяснения, свидетелски показания и др. Експертизата няма право да събира и не е компетентна да преценява такива доказателства.

(2) Ако органът, назначил експертизата, ѝ постави конкретна задача да даде заключение с оглед на депозираните при следствието или в съдебно заседание свидетелски показания, тя може да изложи в него констатации въз основа на тези показания.

В приложенията на Помагалото Ви предлагаме **макети на някои от най-често назначаваните експертизи**. Надяваме се те да Ви ориентират в достатъчна степен за частите на съдържанието и подредбата на изложението.

Доказателствена сила на експертното заключение

Експертното заключение **не е задължително** за съда. При **несъгласие** със заключението на вещото лице, съдът в производството по наказателни дела може да не го приеме, в който случай е длъжен да се **мотивира** (съгл. Чл. 154, ал. 1 и 2 от НПК). В производството по граждански дела съдът не е длъжен да възприема заключението на вещото лице, а го обсъжда заедно с другите доказателства по делото (чл.202 от ГПК). По аналогичен начин съдът постъпва и със заключенията на вещите лица по административни дела. Оспорването на заключението от някоя от страните също не е основание съдът да не дава вяра на експертното заключение. Освен това съдът не е длъжен, ако някоя от страните изрази недоволство от експертизата, да назначава нова такава, а само когато са направени сериозни възражения за пропуски в даденото заключение от вещото лице за неговата необоснованост и некомпетентност. Възможно е при оспорване на заключението съдът да назначи нова еднолична допълнителна експертиза или пък да назначи нова тройна експертиза.

ПРЕДАВАНЕ НА ЗАКЛЮЧЕНИЕТО. КАКВО ТРЯБВА ДА СЕ ПРИЛОЖИ КЪМ НЕГО?

Изготвеното от Вас писмено заключение следва да **представите в Деловодство на съда най-късно 7-дни преди съдебното заседание в толкова екземпляра, колкото са страните по делото, плюс един за съда**. Ако към заключението има скици, снимки или други приложения, които представляват част от заключението, те също трябва да са представени в толкова екземпляри, колкото са страните по делото, **плюс един за съда**.

Молим да изготвяте заключението в електронна форма и го изпратите на административния имейл адрес на съда с посочване на номера на делото. Това ще Ви позволи да го изпратите в електронен вариант преди съдебното заседание и ще улесни съда при изпращането му на страните по делото. Не на последно място това заключение в електронна форма ще Ви е необходимо и за архива, който следва да водите.

Изключително важно е да знаете **как се брой срокът, в който трябва да бъде представено изготвеното заключение. Срокът - едоседмичният /7-дневен/, посочен в чл.199 от ГПК – се брой като в него не се включва денят, в който сте представили заключението**. Така например, ако сте представили заключението по възложената Ви експертиза на 01.06, посоченият срок започва да се брой от 02.06 т.е., и за да е представено в срок заключението следва да е за съдебно заседание, насрочено за 09.06 или по-късна дата. В противен случай при възражение на някоя от страните, че заключението не е представено в

законоустановения срок, ще се наложи делото да бъде отложено за друга дата и Вие като експерт по делото ставате причина за неговото отлагане.

Ако не Ви е стигнало времето, за да извършите проверка на фактите и обстоятелствата, за да отговорите на поставените Ви въпроси, или ако някоя от страните не Ви е указала необходимото съдействие за това, трябва да уведомите съда за това обстоятелство и поискате да Ви бъде даден допълнителен срок, в който да изготвите заключението си и го представите в съда.

Към заключението трябва да приложите и Справка-декларация, където да впишете: колко време Ви е отнело изготвянето на заключението като действително отработени часове; обем, вид и естество на свършената работа; разходи, консумативи; материали, използвани при изпълнението на експертизата. Когато експертизата е изготвена от няколко вещи лица, всяко от тях попълва самостоятелно такава справка-декларация.

Попълнената справка изглежда по следния начин:

СПРАВКА-ДЕКЛАРАЦИЯ

по чл. 29, ал. 2 и чл. 31, ал. 2 от Наредба № 1 от 2008 г. за вписването,
квалификацията и възнагражденията на вещите лица

от ЕГН,
пост. адр.

тел./факс, моб., e-mail:

назначен за вещо лице по №/..... г. на Съд

№ г.	(час)	Описание на извършената работа	Възнаграждение (лв.)			Разходи (лв.)	
	Дата	Време		на час	време	сума	причина	сума
1.	м.04.2012г.	20ч.	Запознаване с делото	5,00лв.	20ч.	100лв.		
2.	м.04.2012г.	10ч.	Извършване проверка на място	5,00лв.	20ч.	100лв.	Пътни	90лв.
3.	м.04.2012г.	100ч.	Изготвяне на експертизата	5,00лв.	20ч.	100лв.		
4.	м.04.2012	2ч.	Явяване в съдебно заседание	5,00лв.	2ч.	10лв.		
5.								
6.								
7.								
8.								
9.			общо:			310лв.	Пътни	90лв.
10.								
11.								
12.			ОБЩА СУМА ЗА ИЗПЛАЩАНЕ:	400лв.				
13.								
14.								
вс.								

всичко за изплащане 400 лв.

по сметка №, код

банка, клон

или от депозитната или бюджетната сметка на

Известна ми е наказателната отговорност по чл. 313 НК.

гр.

Вещо лице:

дата:

Празна бланка е приложена към Помагалото (Виж Приложение 6)

ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ ВЕЩИТЕ ЛИЦЕ ПРИ КОЛЕКТИВНИ И КОМПЛЕКСНИ ЕКСПЕРТИЗИ

Често на вещите лица се налага да работят съвместно при колективни и комплексни експертизи. Както вече беше посочено, при сложност на предмета на изследване, съдът може да назначи колективна експертиза, в състава на която влизат три, пет и дори седем вещи лица, специалисти в една и съща област на познанието. Такава ситуация обикновено възниква, когато първоначално даденото заключение е било оспорено или непълно и съдът преценява, че следва да бъде разширен кръгът от експерти.

Важно е да знаете, че всеки от експертите, включен в състава на такава експертиза, има равни права и задължения.

Няма разписани правила относно взаимодействието на вещите лица помежду им при съвместно назначение. Необходимо е обаче те да съгласуват работата си, така че да могат едновременно да извършат оглед или дадено изследване. Обикновено единият от експертите поема организацията по изготвяне на експертизата. Например той съгласува графика на експертите с този на длъжностните лица от проверяваното предприятие или обект, той извършва допълнителни разходи за телефон, транспорт и тн.

При колективните експертизи вещите лица следва да спазват принципа на колегиалност в експертната дейност. Те следва конструктивно да обсъдят метода за извършване на експертизата и получените резултати от изследването. В изпълнение на възложената задача (в зависимост от предмета на експертизата) по правило експертите съвместно се запознават с необходимите книжа, документи, извършват проверки в набелязаните обекти, правят изчисления и обсъждат своите констатации и изводи. Няма пречка обаче, например когато експертите се познават и до този момент са работили заедно, да разпределят помежду си работата по изготвяне на заключението, като всеки от тях приеме да извърши конкретна проверка, след което докладва на останалите и заедно, съвместно изготвят заключението. Не е порок на заключението вещите лица да си разпределят работата помежду си по такъв начин, че двама да извършат необходимите проверки, огледи и изследвания, а третият да изготви писменото заключение, което ще бъде представено в съда. Същественото изискване е заключението в неговия окончателен вид да е подписано от всички експерти и да изразява общото им становище за отговорите, които трябва да бъдат дадени на поставените от съда въпроси. Важно е да знаете, че в съда трябва да се явят и тримата експерти, подписали заключението, и да го потвърдят устно пред съда.

Възможно е в хода на работата по изготвяне на заключението, вещите лица да не бъдат единодушни относно отговора на поставените въпроси. Тогава вещите лица, които формират мнозинство изготвят писмено заключение, в което дават отговорите на поставените въпроси. Това заключение се подписва с **особено мнение** от третото вещо лице. Експертът, който не е съгласен с общото заключение изготвя и представя самостоятелно писмено заключение, в което излага мнението си по въпросите, по които не е съгласен със заключението, дадено от останалите. По съдържание особеното мнение представлява писмено заключение на експерта, каквото е необходимо да бъде представено при изслушване на еднолична експертиза.

И когато вещите лица не са постигнали единодушие за отговорите на поставените въпроси, те трябва да се явят пред съда и да потвърдят устно даденото заключение. Съдът е

длъжен да изслуша всички вещи лица, както и доводите, поради които те не са могли да постигнат съгласие. В тези случаи е възможно съдът да изиска от същите вещи лица допълнително становище и да им постави допълнителни уточняващи въпроси и задачи или да назначи друга експертиза.

Когато, за да се отговори на поставените от съда въпроси, е необходимо да се използват знания от различни научни области, съдът назначава комплексна експертиза, с оглед особеностите на обекта, възможностите на методиката за изследване, характера на решаваните задачи. Например съдебно - счетоводна и техническа; психологично – психиатрична; съдебномедицинска и автотехническа експертиза.

Тъй като комплексната експертиза решава комплексни по характер задачи или изследва комплексно обекта, организацията и взаимодействието между вещите лица трябва да бъде в такава последователност, която да обуславя пълно разкриване на признаците на обектите, да не се пречи на етапите, през които минава експертната дейност, така че да се формират правилни експертни изводи.

С оглед характера на експертизата вещите лица могат да работят самостоятелно във връзка с извършване на огледи, изследвания, събиране на необходими документи, за да отговорят на поставените въпроси, но **задължително следва да изготвят и представят общо писмено заключение**. Самото оформяне на комплексната експертиза може да стане от един експерт, който да сглоби отделните експертни заключения.

При колективната и комплексната експертиза възнаграждението на вещите лица се определя въз основа на справката – декларация, **според индивидуалното участие на вещото лице в експертизата**, т.е. това вещо лице, което е поело организацията по провеждането и изготвянето на експертизата, и е извършило допълнителни разходи, следва да получи по – високо възнаграждение.

УЧАСТИЕ НА ВЕЩОТО ЛИЦЕ В СЪДЕБНО ЗАСЕДАНИЕ

Преди заседанието

Още в първата призовка, с която Ви се съобщава, че сте назначен за вещо лице по конкретно дело, е посочена датата, на която ще се проведе следващото съдебно заседание. Най-малко 7 дни преди датата, на която е насрочено това съдебно заседание трябва да сте представили заключението в съда в толкова екземпляри, колкото са страните по делото плюс още един за съда. Полезно би Ви било ако при идването Ви в съда за предаване на заключението, поискате информация в коя съдебна зала ще се разглежда делото, по което сте назначен за вещо лице или ако това още не е известно, къде се намират съдебните зали, в които се разглеждат делата. Ако не познавате сградата на съда, Ви съветваме на отделите време, за да видите къде точно се намира съдебната зала. Справка за номера на залата някои съдилища дават и на интернет страниците си в меню „График на заседанията / Насрочени дела“.

Явяване за насрочено заседание. Поведение и облекло в съдебна зала

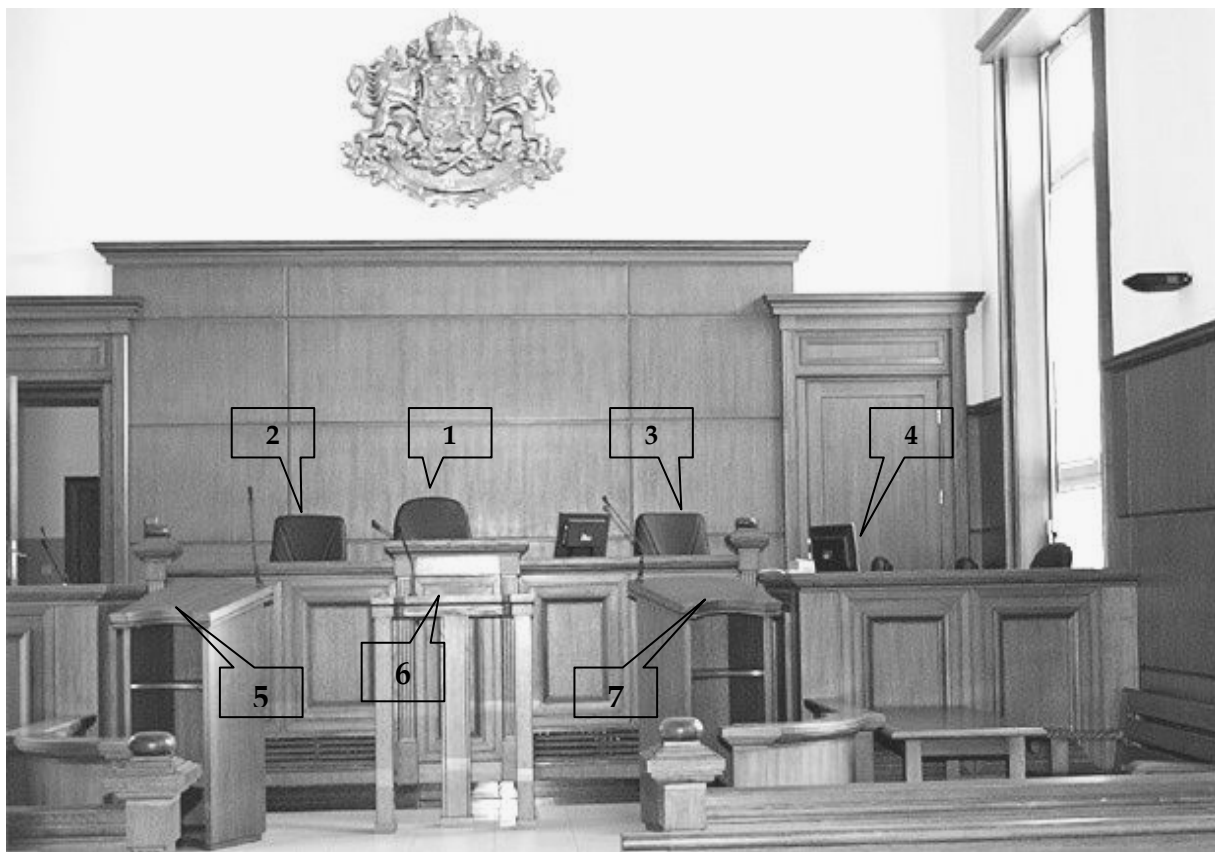
В деня, в който трябва да се явите пред съда, за да потвърдите заключението си, бъдете пред съдебната зала 15 минути по-рано. Възможно е съдебното заседание по Вашето дело да не започне точно в часа, който е посочен в призовката, но Вие трябва да бъдете там преди началния час на съдебното заседание. Когато бъдете поканен да влезете в съдебната зала, защото започва разглеждането на делото, по което Вие сте назначен за вещо лице, влезте заедно с останалите. По правило влизането и излизането от съдебната зала става заедно със страните по конкретно дело. Няма пречка да влезете в съдебната зала и преди да започне делото, по което сте вещо лице. Ако сте влезли в съдебната зала преди съдията, при влизането му задължително трябва да станете прав. Ако сте закъснели за началния час, за който е обявено съдебното заседание по делото, по което сте вещо лице и разглеждането на делото е започнало, макар че това ще смути реда в съдебната зала, влезте веднага.

Облеклото Ви трябва да е съобразено с мястото, на което отивате. Недопустимо е да отидете в съдебната зала по джапанки, с къси панталони или голи рамене. Спретнатият, делови вид е най-доброто решение, когато трябва да се явите в съда и да бъдете изслушан като вещо лице.

В съдебната зала

По време на съдебното заседание трябва да пазите тишина в съдебната зала и да говорите само когато Ви поканят да Ви изслушат. Недопустимо е да правите нещо в съдебната зала, с което демонстрирате незаинтересованост към случващото се, неуважение или пък да коментирате ставащото или да общувате с Ваш колега, когото много дълго не сте виждали.

Когато бъдете поканен, застанете **на средната банка**. Две банки в ляво и в дясно са предназначени за страните по делото.

1, 2 и 3 – Места на съдебния състав (съдии, съдебни заседатели);

4. Съдебен секретар

5. По граждански и административни дела: ищец, молител

По наказателни дела: прокурор, тъжител

6. Вещо лице; свидетел

7. По граждански и административни дела: ответник

По наказателни дела: подсъдим; защитник на подсъдимия

Съдията ще поиска от Вас първо да се представите и ще Ви предупреди, че носите наказателна отговорност¹⁰, ако дадете невярно или пристрастно заключение, след което ще се пристъпи към изслушването Ви.

От Вас се очаква да потвърдете устно предварително изготвеното и представено в съда писмено заключение, в което сте отговорили на поставените задачи. Това става най-ясно за съда и страните по делото, когато прочетете заключителната част на Вашата експертиза.

¹⁰ Наказателен кодекс: „Чл. 291. (1) Който като вещо лице пред съд или пред друг надлежен орган на властта устно или писмено съзнателно даде невярно заключение, се наказва с лишаване от свобода от една до пет години и с лишаване от правото по чл. 37, ал. 1, точка 7.

(2) Ако деянието по предходната алинея е извършено по непредпазливост, наказанието е лишаване от свобода до една година или пробация. Съдът може да постанови и лишаване от правото по чл. 37, ал. 1, точка 7“.

Съдията и страните по делото могат да Ви задават въпроси, на които трябва да отговорите, за да разясните заключението си.

През цялото време отговаряйте само на съда. Важно е да имате предвид, че общуването на страните с Вас и поставянето на изясняващи и допълнителни въпроси става **само чрез съдията.**

Не се притеснявайте, ако отговорът на въпроса, който Ви е поставен, налага да направите справка със събраните от Вас материали или с документ, който е приложен по делото. В този случай, помолете съдията да Ви даде време и възможност да направите необходимата Ви справка, за да отговорите.

Говорете ясно и бавно. Това, което Вие казвате в съдебно заседание е изключително важно за правилното и справедливо решаване на спора между страните и трябва вярно да бъде вписано в съдебния протокол. **Говорете разбираемо, без да употребявате специфични изрази и термини,** освен ако те просто не могат да бъдат заменени или са общоприети. Помнете, че в повечето случаи нито съдията, нито адвокатите на страните по делото са специалисти във Вашата област. Трябва да можете да отговорите на поставените въпроси по начин, че да може да Ви разбере и 7-годишно дете. Ако е необходимо пояснете употребяваните от Вас термини, като ги обясните. Ако е необходимо обяснете няколко пъти, докато се уверите, че сте правилно разбран. Възможно е един и същи въпрос да Ви бъде поставен повече от веднъж, но вие сте длъжен да отговорите.

Не влизайте в спор с някоя от страните. Ако някоя от страните поиска да не отговаряте на даден въпрос, обърнете се към съда, за да разберете дали да отговорите или не. Съдията е този, който казва трябва ли или не да се отговаря на този въпрос. Дори когато някой изрази съмнение във Вашата компетентност или си позволи да Ви обиди, запазете спокойствие и разговаряйте със страните по делото само чрез съда. **Придържайте се и отговаряйте само на въпроси, които пряко са свързани с притежаваните от Вас специализирани знания.** Не изразявайте лично мнение и отношение към спора. Не се опитвайте да заместите съдията, казвайки му как според Вас трябва да се реши делото.

Възможно е при изготвянето на заключението да сте допуснали техническа грешка - да е сбъркан номерът на делото, по който се дава експертизата, грешно да е изписано име или дори да има грешка при събирането на определени цифри и др. Ще спечелите уважението и доверието както на съдията, така и на страните по делото, ако в началото на изслушването Ви посочите грешката и поискате от съда да я поправите.

В определени случаи съдът може да поиска от Вас да присъствате по време на разпита на свидетели или други вещи лица. Тогава трябва да останете в съдебната зала и внимателно да слушате какво говорят останалите. Ако някои от фактите, за които чуете по време на съдебното заседание променят първоначалното Ви заключение, дадено писмено, трябва да кажете това по време на изслушването Ви, както и да посочите кое точно е довело до промяна на отговорите, които първоначално сте дали на поставените от съда въпроси.

За да напуснете съдебната зала, след като сте били изслушани, трябва да поискате разрешението на съдията и да се уверите, че работата Ви като вещо лице по това дело в съдебната зала е приключила.

Съдът, след като изслуша експертното заключение и даде възможност на страните да поставят допълнителни въпроси по представеното от Вас заключение, ще се произнесе с изричен съдебен акт - определение. С това определение съдът ще приеме заключението, което сте представили, ще разпорежи изплащането на вознаграждение за извършената от Вас работа и **ще Ви издаде разходен ордер**. Ако на това съдебно заседание не бъдете изслушан, имате право да поискате от съда да Ви бъде изплатено вознаграждение за явяване в съдебно заседание в размер на 15 лв., както и личните разходи за командировка и ще Ви се издаде разходен ордер за присъдените суми.

Когато сте командирован, за да се явите в съдебно заседание, Ви се полага изплащане на разходи за командировка в размерите, предвидени в Наредбата за командировките в страната. Пътни, дневни и квартирни се заплащат за всяко явяване на вещото лице пред съда.

Когато обаче определеният първоначално от съда депозит, представляващ вознаграждение за вещото лице, е недостатъчен с оглед действително направените разходи от експерта, за да отговори на всички поставени въпроси и това обстоятелство е отразено в писмената-справка декларация, е необходимо да представите в деловодството писмена молба или устно в съдебно заседание да поискате от съда да Ви изплати вознаграждение в размер на действително направените разходи. Ако вознаграждението се изплаща за сметка бюджетните средства на съда, то веднага след поискването да бъде изплатен пълният реален размер на направените разходи за изготвяне на заключението, съдът може да присъди изплащането на сумата. Ако вознаграждението се изплаща от някоя от страните и представлява депозит, съдът разпорежда да Ви бъде изплатено вознаграждението, в размера, който вече е постъпил по депозитната сметка. Ако е необходимо - разпорежда в 7-дневен срок от съдебното заседание коя от страните по делото трябва да внесе сумата, представляваща разликата между първоначално внесените депозит за вещо лице и действително направените от него разходи за изготвяне на експертното заключение. След постъпване на допълнително определения депозит, деловодителят докладва делото на съдията - докладчик за издаване на нарочно определение или разпореждане за изплащане на допълнителния депозит, като деловодителят изготвя нов разходен ордер за посочената сума.

Възможно е съдът да не приеме заключението, което сте изготвили - било защото счита същото за некомпетентно, било защото е отпаднала необходимостта от изслушване на същото; поради оттегляне на претенцията или сключване на спогодба между страните. Тогава съдът трябва да Ви изплати вознаграждение за положения труд, както и да Ви заплати направените разходи за изготвяне на заключението.

КАКВО СЕ ИЗИСКВА ОТ ВАС СЛЕД СЪДЕБНОТО ЗАСЕДАНИЕ

Излезли сте от съдебната зала. Съдът Ви е изслушал и е приел заключението по възложената ви експертиза. Какво следва?

Издаване на Разходен касов ордер (РКО)

След приключване на съдебното заседание ще получите от съдебния секретар по делото Разходен касов ордер (РКО), в който е отразено:

- дата на съдебното заседание
- вид и номер на дело
- имената на вещото лице
- от коя сметка на съда следва да бъде изплатено вознаграждението – бюджетна или депозитна (при плащане от депозитната сметка се посочва партидният номер и датата на документа)

- възнаграждението на вещото лице се попълва в точка „а” на РКО, на основание подадената справка-декларация, при съобразяване сложността и спецификата на експертизата, времето за нейното извършване и направените разходи. При непредставяне на справка-декларация и разходооправдателни документи, разходите се заплащат по преценка на органа, назначил експертизата.
- Ако се явите за съдебно заседание, но делото се отложи по независещи от Вас причини, имате право на възнаграждение в размер на 15.00лв.
- в точка „б” от РКО се отразяват пътни, дневни и квартирни, като тяхното одобряване от състава на съда следва да става след представянето на документи, удостоверяващи извършения разход. **Не се признават разходи** за самолетен билет_/освен ако съдът е разпоредил пътуване в чужбина във връзка с изготвяне на заключението и когато разходите за самолетен билет са в размер по-малък от сумата, която бихте платили за пътуване по същата дестинация с влак - втора класа или с автобус/. Пътни разходи над 20 лв. в едната посока и разходи за нощувка над 35 лв. се признават само при представяне на билет, съответно фактура.

РКО се заверява с подписите на съдията по делото и съдебния секретар.

Разходният касов ордер и попълнената справка-декларация следва да се представят в счетоводството на съда, който Ви е възложил изготвянето на експертизата.

Важно е да бъде посочено, че в различните съдилища съществува различна практика относно **начина на изплащане на възнаграждението** на вещите лица.

- веднага касово, в брой на касата на съответния съд, след представяне на посочените по-горе документи, проверката им от счетоводителя или касиера;

- по сметка, посочена от Вас;

Необходими документи за самоосигуряващи се лица

Ако експертът е самоосигуряващо се лице, следва да представи в служба „Счетоводство“ на съда:

- РКО с отразените суми, заверен с подписите на съдията и съдебния секретар;
- фактура, съдържаща всички реквизити, в т.ч. номера на делото, по което е извършена съответната експертиза или сметка/фактура /по чл.9 ал.2 от ЗДДФЛ/
- декларация от вещото лице, че е самоосигуряващо се към датата на издаване на фактурата / по чл. 43, ал.5 ЗДДФЛ / Виж Приложение № 9/;
- справка-декларация от вещото лице / по чл.29, ал.2 и чл.31, ал.2 от Наредба№1/ /Виж Приложение № 6/

Необходими документи за несамоосигуряващи се лица

Вещо лице, което не е самоосигуряващо се, представя в счетоводството на съда:

- РКО с отразените суми, заверен с подписите на съдията и секретаря по делото;
- сметка за изплатени суми / по образец на НАП/. Виж Приложение ..;
- справка-декларация от вещото лице / по чл.29, ал.2 и чл.31, ал.2 от Наредба № 1/2008г. (Виж Приложение № 6)

Когато експертизата е изготвена от повече от едно вещо лице, възнаграждение се изплаща на всяко от тях.

За вещи лица, служители на МВР

Когато за извършване на експертиза е определено вещо лице, което е служител на МВР, съдът заплаща на Министерство на вътрешните работи направените разходи за труд, консумативи и режийни разноски. Хонорарът за приетата експертиза на вещото лице, служител на Министерство на вътрешните работи се превежда на съответната Областна дирекция след представяне на сметка за направени разходи. В счетоводството на съда, след представяне на РКО, лично на експерта се изплащат само пътни и дневни, ако е от друго населено място. (Виж написаното по-горе във връзка с изплащаните разходи на вещи лица в общия случай)

За вещи лица, извършващи съдебномедицински, съдебни психиатрични и съдебни психологични експертизи

Когато е изготвена съдебномедицинска, съдебна психиатрична или съдебна психологична експертиза в лечебно заведение, разходите за извършването им, направени от лечебното заведение, се превеждат от органа, назначил експертизата, по сметка на лечебното заведение, след представяне на първичен счетоводен документ за извършените разходи.

Направените лични разходи и размерът на възнаграждението на вещото лице се определя по реда на Наредба № 1/2008г., като се изплащат непосредствено на вещото лице след представяне на необходимите за това документи.

Когато експертизата е била извършена от експерта в рамките на работното време и нейното изпълнение му е възложено като служебна задача, 50% от определеното възнаграждение се изплаща на експерта, а останалата част – на лечебното заведение. За да получи полагащото му се възнаграждение, след приключване на съдебното заседание вещото лице трябва да получи РКО и да приложи към него останалите необходими документи (виж по-горе).

НЕИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА ОТ СТРАНА НА ВЕЩОТО ЛИЦЕ

При неспазване на задълженията си като вещото лице носите административна отговорност съобразно процесуалните кодекси и наказателна отговорност по чл. 291 НК.

1. Наказателна отговорност:

„Чл. 291. (1) Който като вещо лице пред съд или пред друг надлежен орган на властта устно или писмено съзнателно даде невярно заключение, се наказва с лишаване от свобода от една до пет години и с лишаване от правото по чл. 37, ал. 1, точка 7¹¹.

(2) Ако деянието по предходната алинея е извършено по непредпазливост, наказанието е лишаване от свобода до една година или пробация. Съдът може да постанови и лишаване от правото по чл. 37, ал. 1, точка 7“.

¹¹

Чл. 37. (1) Наказанията са:

7. лишаване от право да се упражнява определена професия или дейност;

2. Административна отговорност:

2.1. По граждански и административни дела: При неспазване на изискванията да представите в срок заключението си, не се явите в съдебното заседание или откажете да дадете заключение без уважителна причина, съдът може да Ви наложи глоба¹² в размер от от 50 до 300 лв, а при повторно нарушение – от 100 до 1200 лв. В едноседмичен срок след съдебното заседание или след връчване на съобщението, в случаите когато не сте присъствал на заседанието, можете да подаде молба глобата да бъде намалена или отменена. Молбата се разглежда в закрито съдебно заседание от съдебният състав, който я е наложил. По нея той се произнася с определение, с което преценява представените доказателства и сочените в молбата обстоятелства и ако приеме изложените причини за уважителни, намалява или отменя глобата. Когато молбата не бъде уважена, това определение подлежи на обжалване по ред, посочен в него.

2.2. По наказателни дела: При неспазване на изискванията за представяне в срок на заключението, при неявяване или отказ да дадете заключение без уважителни причини, съдът може да Ви наложи глоба¹³ в размер до 500 лева. Ако в молба до съда, наложил глобата, посочите уважителни причини за неявяването си, глобата се отменя.

Ако обаче съдът счете, че причината за неявяването Ви в съдебно заседание е неуважителна, издава срещу Вас изпълнителен лист за наложената Ви глоба. Ако се стигне до там, добре би било да платите доброволно глобата и да представите документа за това в съда, който Ви е наложил санкцията.

Важно е да знаете, че макар към момента това да не е нормативно регламентирано, обстоятелството, че бавите заключения по възложени Ви експертизи без уважителна причина или не се явявате в съдебно заседание, **се документира**, като се изготвя становище от съдебен служител или магистрат до комисията, която утвърждава и актуализира списъка на вещите лица и това може да е начало на процедура по заличаването Ви от списъка.

¹² ГПК: Чл. 86. Ако нещо лице не се яви, откаже да даде заключение или не го представи в срок без уважителна причина, съдът му налага глоба.

Чл. 91. (1) Глобата за нарушения по чл. 85 - 90 е в размер от 50 до 300 лв.

(2) За нарушения, които затрудняват хода на производството или са извършени повторно, глобата е в размер от 100 до 1200 лв.

¹³ НПК: Чл. 149 (5): За неявяване или отказ да даде заключение без уважителни причини вещото лице се наказва с глоба до петстотин лева. Ако вещото лице посочи уважителни причини за неявяването си, глобата се отменя.

АРХИВ НА ВЕЩОТО ЛИЦЕ

Всяко вещо лице трябва да има експертно деловодство на хартиен и електронен носител, т.е да съхранява преписи на изготвените от него заключения. Този архив трябва да съдържа :

1. регистър на експертните заключения, които вещото лице е изготвило (самостоятелен регистър по всеки вид, ако работи в повече от една област);
2. регистър на образците за сравнителни изследвания, ако за изготвяне на заключението по възложената му експертиза такива са правени;
3. регистър на използваните при експертизата доказателства;

Всъщност *всеки експерт следва да поддържа собствен архив*, в който да съхранява всички документи, които е използвал при изготвянето на възложената му експертиза. **Съхранението на документите**, които вещото лице използва, за да изготви заключение по възложена му експертиза, следва да е **за срок от 5 години** от приемане на експертизата. Когато експертизата е извършена в лечебно заведение или от служители в системата на МВР, т.е на работното място на вещото лице, там следва да се води и съхранява експертно деловодство /в хартиен и в електронен вариант/, което да съдържа същата информация.

Освен това архивът на вещото лице трябва да е организиран по начин, че да позволява при необходимост да може да предостави на съда копие от писменото заключение, което е депозирано пред съда.

Всяко вещо лице, съобразно законовите изисквания, трябва да води на хартиен, а и в електронен вариант регистър/дневник/ на експертните заключения, в който да вписва следната информация (Виж Приложение №12):

- Пореден номер в регистъра на вещото лице
- Възложител - наименование на органа, назначил експертизата - съд,прокуратура, следствен отдел;
- Вид и номер на дело - гражданско, наказателно, административно
- Вид експертиза - клас и вид на експертизата, съобразно класификацията на различните видове експертизи в Приложение №1 от Наредба№1
- Използвани доказателства - проверени документи и други материали, които са използвани при изготвяне на експертизата.
- Илюстративни материали т.е какви материали са използвани при изготвяне на експертизата - фотоснимки, скици и др., тъй като същите са неразделна част от заключението.
- Образци на сравнителни изследвания. Когато за изпълнение на експертизата вещото лице използва сравнителни материали, например използвани експериментални образци при почеркова експертиза, кръв при ДНК-експертиза - това обстоятелство трябва да е отразено изрично в заключението и отбелязано съответно в регистъра на експертните заключения.
- Дата на предаване на изготвеното заключение в органа на съдебната власт, възложил извършването на експертизата и входящ номер. Датата, на която експертното заключение е предадено на възложителя, е датата на изпълнение на задачата, възложена на експерта.

Наред с регистъра, в който трябва да се вписват посочените по-горе данни, всяко вещо лице трябва да има **КАРТОТЕКА НА ЕКСПЕРТНИТЕ ЗАКЛЮЧЕНИЯ**.

Картотеката на експертите заключения трябва да съдържа:

1. Експертното заключение, във вида, в който сте предал същото в съда;
2. Илюстративни материали към съответното заключение, ако такива сте използвали и представляват неразделна част от заключението Ви;
3. Образци за сравнително изследване към съответното заключение, ако за изготвянето на конкретната експертиза е било необходимо изземването на такива;
4. Използвани документи, събрани при извършваните от Вас проверки, за да можете да отговорите изчерпателно и обективно на поставените от съда въпроси.

ЕТИЧНИ ПРАВИЛА ЗА ПОВЕДЕНИЕ НА ВЕЩОТО ЛИЦЕ

В изпълнение на своите задължения вещите лица е необходимо да спазват и определени норми на поведение, които условно можем да наречем „етични”. Тези норми можем да разделим на няколко групи:

Основни принципи, върху които трябва да се основава дейността на експерта. Правила за етично поведение

2. **ПРОФЕСИОНАЛИЗЪМ** – Владееенето на съответните знания и умения за извършването на конкретната експертиза е основното качество, което трябва да притежава вещото лице. Експертът трябва да полага непрекъснати усилия за повишаване на своята квалификация.
3. **ОБЕКТИВНОСТ** – Необходими са точност и обективност при установяване на фактите и обосноваване на изводите в заключението. При изпълнението на поставените задачи вещото лице не трябва да се влияе от служебното положение и социалния статус на различните участници в процеса, както и от личните си интереси. Трябва да прави ясно разграничение между това, което може да се разглежда като научно доказан факта и това, което е спекулативно. Вещото лице освен това следва ясно посочи кои становища се основават на лично проведени от него изследвания, кои се основават на знания и опит, както и да заяви кои мнения са базирани на информация по случая, а не са изведени от експерта.
4. **НЕЗАВИСИМОСТ И БЕЗПРИСТРАСТНОСТ** – В дейността си вещото лице трябва да е независимо и да не се влияе от останалите участници, от личните си интереси или от тези на трети лица.
5. **ПОВЕРИТЕЛНОСТ/КОНФЕДЕНЦИАЛНОСТ** – Да пази в тайна без ограничение във времето поверената му и получената информация във връзка с поставените му задачи.
6. **ДОБРОСЪВЕДНОСТ** – Принципът за добросъвестност включва в себе си редица изисквания:
 6. Вещото лице трябва да си направи отвод при наличие на предвидените основания за това;
 7. Да се яви пред съответния орган, когато бъде призовано;
 8. Да даде безпристрастно и вярно заключение по поставените му задачи, което предполага точно установяване на фактите и висока степен на обосновааност на изводите;
 9. Да използва специализираните си знания единствено и само в отговор на поставените му задачи, като игнорира напълно личните си интереси, интересите на страните или тези на трети лица.

По-важните правила, от които вещото лице трябва да се ръководи са следните:

- Да се представя точно и да не заблуждава относно своето образование, квалификация, обучение, опит, област на експертиза, сертифициране, професионални членства и статут;
- При работата си да използва методи, които притежават съответната точност и прецизност;
- Да се изразява просто, точно, ясно и недвусмислено;
- При даване на становища, писмени заключения и при защита на експертиза в съда, изложението трябва да е ясно и сбито, и доколкото е възможно трябва да се използват прости думи и терминология, която лесно се разбира от неспециалисти; да избягва педантично неясен, подвеждащ, или двусмислен език, който може да остане неразбран, или да остави погрешно впечатление;

- Да признава честно, в случай че не може да се отговори на някои въпроси, поради естеството на проблема, липсата на материали, или друга причина;
- Когато становището изисква квалификация или обяснение, е не само правилно, но и задължение да направи такива;
- Да изготвя писмени заключения, в които фактите, резултатите, мненията и тълкуванията са ясно разграничени и в които ясно са описани ограничения на методите, интерпретации и представените становища;
- При защита на експертизата да дава прост отговор "да" или "не" само ако това не би било подвеждащо за съда;
- Да се отнася с всеки обект с потенциална доказателствена стойност с грижа и контрол, необходими за да се гарантира запазването му (когато е възможно, се оставя достатъчно количество проба за провеждане на допълнителни тестове);
- Да прилага правилата на добрата лабораторна практика;
- Да признава всички отклонения, които биха могли да повлияят на резултатите и да предприема всички разумни мерки, за да гарантира, че тези отклонения не влияят съществено на резултатите;
- Заключениеята се подписват само от лицата, които са извършили описаната работа или пряко или косвено са я контролирали;
- Да прави и запазва пълни, своевременни, ясни и точни записи на всички проведени изследвания и изготвени заключения, направени достатъчно подробно, за да позволи адекватно преразглеждане и оценка на заключенията от независим експерт, компетентен в тази област;
- Да разкрива на възложителя пълно и цялостно всички констатации;
- Да обяснява изчерпателно съответните данни, методи, логика в заключенията, включително всички квалификации и ограничения;
- Да оповестява каквито и да било грешки или пропуски, открити преди, по време или след съдебното заседание;
- Да се въздържа да търси публичност за работата си и своите постижения.
- Когато дава консултации по отношение работата на друго вещо лице, трябва да действа добросъвестно и не злонамерено. Целта в такива случаи е да се предотврати некомпетентно заключение, а не осуетяване на правосъдието;
- Да третира еднакво всички случаи;
- Да има предвид, че целта не оправдава средствата, средствата винаги трябва да бъдат в съответствие със закона;
- Да осъзнава, че е по-важно да бъдат защитени невинните, отколкото да се осъдят виновните;
- Да разкрива какъвто и да е натиск, упражнен по отношение на него с цел да се повлияе върху резултатите;

По отношение на работа на вещото лице, важат и някои забрани. Вещото лице **не може да:**

- приема каквито и да е подаръци, услуги, ангажиране по други дела, ангажиране за работа, услуги или консултации от страна по делото или нейни представители.
- заблуждава относно своето образование, квалификация, обучение, опит, област на експертиза, сертифициране, професионални членства и статут
- претендира за компетентост, каквато не притежава, да преувеличава, украсява или по друг начин представя невярно квалификацията си;
- дава становище по въпроси - в рамките на областта си на квалификация, но по които не е специалист;

- фабрикува научно становище, основаващо се на невярно тълкуване на резултати от тестове или доказателства, с цел да се съдейства на обвинението;
- разширява изследването отвъд границите на квалификацията си;
- използва недоказани методи;
- съкращава необходими процедури при изследванията; да не дава заключение, което не е подкрепено с научни данни; да не представя тестове, които фактически не са извършени с погрешното убеждение, че не са необходими;
- използва служебни публикации за лична реклама;
- свързва името си с дейности, разработки, публикации, или организации, в които няма сериозен принос като средство за лична публичност или престиж;
- плагиатства: резултати или данни, получени от друг източник или вече публикувани резултати, трябва да бъдат правилно цитирани;
- заблуждава по отношение на научните принципи, използвани в подкрепа на заключенията;
- провежда неоправдано и излишно тестове в опит да се даде привидно по-голяма тежест на неговите резултати;
- дискриминира на основа на раса, цвят на кожата, религия, национален произход, пол, възраст, или инвалидност;
- подхвърля улики, нито игнорира факти, които може да оневинят заподозрян, или да бъдат смекчаващ фактор;
- разкрива какъвто и да е натиск, упражнен по отношение на него с цел да се повлияе върху резултатите;
- прикрива колега, началник, или подчинен, който участва в някое от посочените по-горе дейности.

Понякога възникват и ситуации, които излизат извън писаните правила. Как да се определи най-правилното действие в такива случаи? Няма универсален отговор, но един от методите, които се предлагат е да се запитате:

- Ще бъде ли горд да кажа на децата, или родителите си какво съм направил?
- Как ще изглеждат действията ми на първа страница на сутрешния вестник?

2.Отношения с останалите участници в производството

Очертаните по-горе принципи вещото лице трябва да спазва и във взаимоотношенията си с останалите участници в процеса.

2.1.Отношения между вещото лице и органа, назначил експертизата

Експертът дължи уважение на компетентния орган, който е назначил експертизата и е длъжен да спазва законоустановените си задължения. Същевременно не трябва да допуска да му бъде влияние от възложителя по какъвто и да е начин.

2.2.Отношения между вещото лице и страните в производството

Тези отношения могат да бъдат свързани само с представяне на документи, образци, осигуряване на достъп и др. подобни. Експертът не може да търси и да получава каквито и да е облаги от страните, както и да обещава определени резултати. Следователно трябва да ограничите отношенията си със страните в процеса само до изпълнение на поставените задачи, в рамките на възложеното, при спазване на принципа за незаинтересованост от изхода на спора, независимост и безпристрастност.

2.3.Отношения между вещото лице и трети лица

Понякога в изпълнение на своите задачи, експертите влизат във взаимоотношения с трети лица, т.е лица, които не са участници в съдопроизводството. Това са лица от различни учреждения и организации, чието съдействие е необходимо за изготвяне на експертизата. При такива взаимоотношения трябва да се ръководите от изброените по-горе принципи, като ограничените отношенията си единствено в рамките на поставените Ви задачи.

2.4.Отношение между вещите лица :

Трябва да се основават на принципа на колегиалността, когато експертизата се извършва от повече от едно лице. Колегиалността изисква отношения на доверие и сътрудничество, уважение между експертите в интерес на работата и за избягване на ненужни спорове.

ДО
АДМИНИСТРАТИВНИЯ РЪКОВОДИТЕЛ – ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА ОКРЪЖЕН/ АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД
гр.

ЗАЯВЛЕНИЕ

От.....ЕГН:.....
Живуш/а в гр. /с./.....
Телефон за връзка..... Мобилен телефон.....
E-mail.....
Настояща месторабота:
Заемана длъжност:.....
Продължителност на трудовия стаж по специалността:

ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Моля да бъде вписан/а/ в списъка на Великотърновски съдебен район на специалистите, утвърдени за вещи лица по специалността
в клас.....
и вид.....
на съдебните експертизи /съгласно Приложение №1 към Наредба №1/16.01.2008г./, за което прилагам необходимите документи съгласно чл. 17 и чл. 18 от Наредба № 1 от 16.01.2008 г. за вписването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица /издадена от Висшия съдебен съвет, обн. ДВ бр. 11/05.02.2008 г./.

Завършил /а/ съм професионално образование и притежавам научни знания в областта на.....

Притежавам/не притежавам ниво на достъп до квалифицирана информация.....

Заявявам желание да получавам съобщения и съдебни книжа на посочения електронен адрес.

Прилагам:

1. Лична карта – *копие*;
2. Диплом за завършено професионално образование – *нотариално заверено копие*;
3. Свидетелство за съдимост, в което да е посочено, че се издава, за да послужи за *вещо лице*;
4. Декларация – съгласие за вписването ми в списъците на вещи лица; че не съм поставен/а под запрещение, не съм лишен/а от право да упражнявам професия или дейност и не осъществявам функции по правораздаване в системата на съдебната власт – *по образец*;
5. Документи, свързани със стаж по специалността: */нотариално заверено копие на трудова или служебна книжка, а за лицата със свободни професии – доказателство за регистрацията или за вписването, удостоверяващи стаж по специалността не по-малко от 5 години/*;
6. Разрешение за постоянно пребиваване в Република България */ако лицето, което кандидатства за нещо лице е чужд гражданин/*;
7. Удостоверение за ниво на достъп до класифицирана информация */при наличие на издадено такова/*;
8. Документ, удостоверяващ наличието на допълнителна квалификация – *заверено копие*;
9. Заявление /по чл. 16 от Наредба № 1 от 16.01.2008 г. за вписването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица/ на *електронен носител*;
10. Актуална снимка /формат за документи за самоличност/ за издаване „Карта на нещо лице”.

.....2012 г.

.....
/ трите имена и подпис/

Приложение №2 Декларация към заявлението за кандидатстване за съгласие за вписване в списъка и за удостоверяване на липса на пречки за вписване, които не могат да бъдат удостоверени по друг начин

ДЕКЛАРАЦИЯ

/ за обстоятелствата по чл. 17, т.4, 6 и 9 от Наредба № 1 от 16.01.2008 г. за вписването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица, издадена от Висшия съдебен съвет, обн., ДВ, бр.11 от 05.02.2008 г./

Долуподписаният/та/.....

/посочват се трите имена на лицето, което кандидатства за вещо лице/

ЕГН.....,роден/а/ на..... в гр./с./,обл.....
с настоящ адрес:.....
.....
e-mail.....

ДЕКЛАРИРАМ, ЧЕ:

1. Съгласен/а/ съм да бъда вписан/а/ в списъците на вещи лица засъдебен район и да бъдат обработвани личните ми данни във връзка с изготвяне на списъка, съгласно ЗЗЛД ;
2. Не съм поставен/а/ под запрещение;
3. Не съм лишен/а/ от правото да упражнявам професия или дейност;
4. Не осъществявам функции по правораздаване в системата на съдебната власт.
5. Не съм осъждан/а/ за престъпление от общ характер

Известна ми е наказателната отговорност за неверни данни по чл.313 от Наказателния кодекс.

..... Г.
гр.

ДЕКЛАРАТОР:

.....
/ трите имена и подпис/

Приложение № 3 Заявление за настъпили промени в заявените обстоятелства

ДО
АДМИНИСТРАТИВНИЯ РЪКОВОДИТЕЛ ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА СЪД – гр.....

ЗАЯВЛЕНИЕ

От , ЕГН

живущ/а в гр./с./

Телефон за връзка Мобилен телефон

E-mail

ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Заявявам, че има промяна в декларираните от мен обстоятелства, вписани в списъка на вещите лица. Промяната е както следва:

.....

.....

МОЛЯ, НАСТЪПИЛИТЕ ПРОМЕНИ ДА БЪДАТ ОТРАЗЕНИ В СПИСЪКА ОТ СПЕЦИАЛИСТИ,
УТВЪРДЕНИ ЗА ВЕЩИ ЛИЦА ЗА СЪДЕБЕН РАЙОН

Дата:.....

.....

(подпис)

гр.....

Приложение №4 Декларация във връзка с годишното актуализиране на списъка на вещите лица

Д Е К Л А Р А Ц И Я

за обстоятелствата по чл.13, т.3, във вр. чл. 17, т.6 и т.9 от Наредба № 1/2008 г.

Долуподписаният/та/:

....., ЕГН.....,
/ трите имена на лицето, което е вписано като вещо лице
с настоящ адрес:
телефон:, e- mail.....

Д Е К Л А Р И Р А М, Ч Е:

1. Не са настъпили промени в обстоятелствата:

- Не съм осъждан /а/ за престъпление от общ характер;
- 1. Не съм поставен/а/ под запрещение;
- Не съм лишен/а/ от правото да упражнявам професия или дейност;
- Не осъществявам функции по правораздаване в системата на съдебната власт.

**2. Съгласен съм да продължа работа като вещо лице към
.....съдебен район.**

**Известна ми е наказателната отговорност за неверни данни по чл.313 от
Наказателния кодекс.**

.....г.
гр.

ДЕКЛАРАТОР:

.....
/ трите имена и подпис /

УДОСТОВЕРЕНИЕ

Районен съд- издава настоящото удостоверение на вещото лице..... в уверение на това, че на същото е възложено изпълнението на съдебна експертиза подело №..... по описа на Районен съд-....., насрочено за разглеждане в съдебно заседание наг.

Съгласно разпоредбата на чл.395, ал.2 от Закона за съдебната власт, всички държавни органи, юридически лица и граждани, при които се намират материали, необходими за експертизата, **са длъжни да осигурят достъп на вещото лице до тях съобразно нивото на достъп до класифицирана информация, което то притежава, както и да оказват необходимото съдействие за изпълнение на задачите на експертизата!**

Съгласно чл. 405, ал.1 от Закона за съдебната власт, при неизпълнение на съдебно разпореждане за съдействие и предоставяне на документи и материали във връзка с допуснатата и назначена съдебна експертиза, лицето **се наказва с глоба от 50 до 2000 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание!**

Дата

Гр.....

РАЙОНЕН СЪДИЯ:

/подпис на съдия и печат на съда/

Приложение №6 Справка –декларация за определяне на възнаграждение

СПРАВКА-ДЕКЛАРАЦИЯ

по чл. 29, ал. 2 и чл. 31, ал. 2 от Наредба № 1 от 2008 г. за вписването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица

от, ЕГН,
 пост. адр.,
 тел./факс, моб., e-mail:
 назначен за вещо лице по №/..... г. на
 съд

№ г.	(час)	Описание на извършената работа	Възнаграждение (лв.)			Разходи (лв.)	
	Дата	Време		на час	време	сума	причина	сума
1.								
2.								
3.								
4.								
5.								
6.								
7.								
8.								
9.								
10.								
11.								
12.								
13.								
14.								
ВС.								

всичко за изплащане лв.

по сметка №, код,

банка, клон,

или от депозитната или бюджетната сметка на

Известна ми е наказателната отговорност по чл. 313 НК.

гр.

Вещо лице:

Дата:

Приложение № 7 Разходен-касов ордер

.....СЪД - ГР.....
..... отделениесъстав

98а
По вн. документ No
BSRBC=====02.04.2012 г.,
вносител ===== ЕООД

РАЗХОДЕН КАСОВ ОРДЕР No
ОТ

Съгласно Определение на съда отг. по ... дело № /..... г. следва да се брои от суми Депозити на/име, презиме и фамилия на вещото лице/ ЕГН гр. ул.

Вещо лице работник/служител при гр.

а) средна надница (възнаграждение, заседателни)	150.00 лв.
б) пътни и други разноски по §6	0.00 лв.

Всичко: 150.00 лв.

Словом: сто и петдесет лв. и нула ст.

Средната надница да се внесе (преведе) по с/ка No на

Секретар:
/===== /

Съдия:
/===== /

РАЗПИСКА

От определената сума за получаване лв. се удържат:

а) ДОД	лв.
б) Средна надница и др.	лв.

Чиста сума за получаване лв.

Словом:

от която по §6 пътни и други лв.
разноски

.....
дата

Адм.секретар:
Касиер:

Получател:

ЛК/ЛП серия No
Издадена от МВР.....

С М Е Т К А / Ф А К Т У Р А

по чл.9 ал.2 от ЗДДФЛ

№.....от.....Г

Получател: Районен съд Гр. Г.Оряховица, пл. „Хр.Ботев „ №2 ТД на НАП:..... Булстат/ЕИК/ЕГН/ЛНЧ:..... Адрес: Е-mail:	Издател: <p style="text-align: center;"><i>Име/наименование!</i></p> ТД на НАП:..... Булстат:/ЕИК/ЕГН/ЛНЧ/..... Адрес:..... Е-mail:
---	--

№	Действие	Основание	Мярка	Количество	Ед.цена	Стойност
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
			Общо:			

Сума за плащане..... лв.(..... лв.)

Дата на плащане: Плащане: в бр..... с преводно нареждане

Получател:.....
(подпис)

Съставител:.....
(подпис)

Приложение №9 Декларация, че лицето е самоосигуряващо се и осигуряваното е за негова сметка по чл.43,ал.5 от ЗДДФЛ

ДЕКЛАРАЦИЯ
по чл. 43, ал. 5 ЗДДФЛ

Долуподписаният

Л.к. №..... издадена наот

МВР.....

(*трите имена*)

постоянен адрес

.....

ЕГН.....ЕИК по БУЛСТАТ

.....

Декларирам, че към дата съм самоосигуряващо се лице по
смисъла на Кодекса за социално осигуряване.

Дата:.....

Гр.

Декларатор:.....

(*подпис*)

Приложение № 10 Сметка за изплатени суми

НАИМЕНОВАНИЕ /ИМЕ НА ПРЕДПРИЯТИЕТО ИЛИ НА САМООСИГУРЯВАЩОТО СЕ ЛИЦЕ – ПЛАТЕЦ НА ДОХОДА

ЕИК/Служебен № от регистъра на НАП _____ Териториална дирекция на НАП по регистрация
 _____ Адрес за кореспонденция _____

СМЕТКА ЗА ИЗПЛАТЕНИ СУМИ

N/..... 20...г.

ТАЗИ СМЕТКА НЕ СЕ ПОПЪЛВА, КОГАТО ПОЛУЧАТЕЛЯТ НА ДОХОДА ОТ ДРУГА СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ Е САМООСИГУРЯВАЩО СЕ ЛИЦЕ И Е ДЕКЛАРИРАЛО ТОВА ОБСТОЯТЕЛСТВО С ПИСМЕНА ДЕКЛАРАЦИЯ ПРЕД ПЛАТЕЦА НА ДОХОДА

Съгласно договор №от20... г., на.....
 (вписват се собствено име, презиме и фамилно име на лицето)
 ЕГН/ЛНЧ/Служебен № от регистъра на НАП:, постоянен адрес:,
 (вписва се точният адрес на лицето - гр./с., община/район, ж.к., ул. №, бл., вх., ап.)
 следва да се изплати сумата лв. словом.....
 Сумата по тази сметка се изплаща за периода от 20...г. до 20...г.
 (вписват се съответните дата и месец)

- 1. Сума по тази сметка лв.
- 2. Нормативно признати разходи за дейността (10%, 25%, 40% или 60% от ред 1) лв.
- 3. Облагаем доход по тази сметка (ред 1 – ред 2) лв.
- 4. Облагаема част от сумата на ред 3 (попълва се от физическото лице) лв.
- 5. Осигурителен доход от сумата на ред 1, върху който се дължат осигурителни вноски (попълва се от физическото лице) лв.

Попълва се от физическото лице	<p>1. Лице с намалена работоспособност или вид и степен на увреждане 50 и над 50 на сто : да ☐ не ☐ Ако сте отбелязали "да", при попълването на ред 4 имайте предвид следното: Вие дължите авансово данък, след като облагаемият доход от всички източници на доход, придобит от началото на данъчната година и подлежащ на облагане с данък върху общата годишна данъчна основа, намален с удържаните или внесените за Ваша сметка задължителни осигурителни вноски, превиши сумата от 7920 лв.</p> <p>2. През месец.....20.....г. съм осигурен върху максималния осигурителен доход: да ☐ не ☐ Ако месечният Ви осигурителен доход (без сумата по тази сметка, посочена на ред 1) е равен или превишава максималния месечен размер на осигурителния доход, определен със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване, отбележете "да" и в този случай редове 5 и 6 не се попълват. За 2012 г. максималният месечен размер на осигурителния доход е 2000 лв.</p> <p>3. Пенсионер съм: да ☐ и желая да бъда осигуряван за фонд „Пенсии“ на ДОО и ДЗПО: да ☐</p> <p style="text-align: right;">Подпис: _____</p>
---------------------------------------	---

- 6. ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ОСИГУРИТЕЛНИ ВНОСКИ, В Т.Ч. ЗА:ЛВ.
- а) Фонд "Пенсии" на държавното обществено осигуряване (ДОО):ЛВ.
 (7,9% от ред 5 за родените преди 1 януари 1960 г. или 5.7% от ред 5 за родените след 31 декември 1959 г.)
- б) Допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО) в универсален пенсионен фонд - за родените след 31 декември 1959 г. (2,2% от ред 5)ЛВ.
- в) Здравно осигуряване (3.2% от ред 5)ЛВ.

ЗАБЕЛЕЖКИ:

1. Не се дължат осигурителни вноски за ДОО, ДЗПО и здравно осигуряване, когато лицата, които полагат труд без трудови правоотношения са получили възнаграждения под минималната работна заплата след намаляване на разходите за дейността и не са осигурени на друго основание през съответния месец.

2. Платецът не дължи и не удържа задължителни осигурителни вноски върху доходи от наем или от друго възмездно предоставяне за ползване на права или имущество. В този случай редове 5 и 6 не се попълват.

- 7. Сума, подлежаща на авансово облагане (ред 4 - ред 6) лв.
- 8. Удържан авансов данък (10% от ред 7) лв.
- 9. Сума за получаване (ред 1 – ред 6 – ред 8) лв.
 словом лв.

Ръководител :
 (подпис и печат)

Лице, на което е предоставен формулярът:
 (подпис) (дата)

Упълномощено лице/законен представителЕГН

Приложение № 11 Препоръка – оценка за качествата на кандидат за вещо лице

**ДО КОМИСИЯТА ЗА УТВЪРЖАВАНЕ
НА СПИСЪКА НА ВЕЩИТЕ ЛИЦА
ПО ЧЛ.401 АЛ.1 ОТ
ЗАКОН ЗА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ
ЧРЕЗ ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
..... СЪД**

.....
(име и фамилия на лицето, издаващо препоръката, заеманата длъжност наименование на институцията)

.....
(телефон и имейл адрес за връзка)

Дата:

Оценка на професионалните качества
на кандидат за вещо лице

Оценката се издава за

.....
(трите имена на лицето)

Господин (жа) (трите имена) е експерт в областта на ... с тясна специалност
(Моля, опишете конкретно в какво качество познавате кандидата за вещо лице и колко задълбочени са наблюденията Ви за неговия експертен потенциал като знания и умения в съответната област, като посочите на какво се базират – например преки наблюдения като непосредствен ръководител по повод трудово правоотношение, продължило в периода ..)

Изпълнил/изпълнявал е следните работи/ Постигнал е следните резултати:
(Моля, опишете вида и резултатите от работата)

Впечатленията ми за професионалните качества на ... са следните:
(Моля, на база преките си впечатления да дадете информация и оценете кандидата за вещо лице по следните направления:

- Познаване на теорията в експертната сфера (правни норми, роден и чужд опит в областта);
- Демонстрирани практически умения
- Колегиалност, умение за работа в екип от експерти.
- Професионална етика
- Ползвани чужди езици

Изпълнението на възложените задачи се характеризира с

(Моля опишете характерното за работата на лицето – качество, творчество, оперативност, внимание към детайла, следване на инструкции и т.н.)

В работата си показва и следните слабости:

(Моля опишете пропуски, негативни характеристики, пряко свързани с изпълняваната работа).

(В случай, че желаете да изложите и впечатления за кандидата, извън горните компоненти, моля, включете съответното изложение в свободен текст след останалия текст.)

Предвид горното считам, че е подходящ / неподходящ кандидат за включване в списъците на вещи лица в органите на съдебната власт.

Подпис

В случай, че представяте препоръката си чрез кандидата за вещо лице, моля, след като изготвите оценката да му я предадете в адресиран до Председателя на съответния съд запечатан плик.

Коментар: Образец от препоръката може да се представя от кандидата за ВЛ на съответното лице, а може и да се праща от съда до определени лица, за събиране на повече информация за кандидата, когато това е необходимо. Преценка на експерти в същата област и въобще лица с непосредствени впечатления за работата на лицето ще е при всички случаи много ценна. Не трябва да се изключва възможността оценката да не е позитивна.

РЕГИСТЪР НА ЕКСПЕРТНИТЕ ЗАКЛЮЧЕНИЯ

Пореден номер	Възложител	Вид и номер на дело	Вид експертиза	Използвани доказателства	Илюстративни материали	Образци на сравнителни изследвания	Вх.номер и дата на предаване

РЕГИСТЪР НА ЕКСПЕРТНИТЕ ЗАКЛЮЧЕНИЯ:

- Пореден номер в регистъра
- Възложител /Органът, назначил експертизата- съд, следствие и т.н./
- Вид и номер на дело / гражданско, наказателно, административно и др./
- Вид експертиза /Клас и вид на експертизата, съгласно приложение №1 от Наредба №1/16.01.2008г./ Видът зависи от обекта на експертизата.
- Използвани доказателства / Проверени документи и други материали, които са използвани при изготвяне на експертизата/.
- Илюстративни материали /какви илюстративни материали са използвани при изготвяне на експертизата – фотоснимки и др. Те са неразделна част от заключението.
- Образци на сравнителни изследвания /Използвани сравнителни материали , необходими за извършване на експертизата- например използвани експериментални образци при почеркова експертиза/
- Дата на предаване и входящ номер /Датата, на която експертното заключение е предадено на възложителя. това дата на изпълнение на задачата./

МАКЕТИ НА ЕКСПЕРТНИ ЗАКЛЮЧЕНИЯ

ТЕХНИЧЕСКА ЕКСПЕРТИЗА

ИЗГОТВЕНА ОТ
НАЗНАЧЕН ЗА ВЕЩО ЛИЦЕ ПО АДМ.Д. №
ПРИ ШАС, НАСРОЧЕНО ЗА

СТРАНИ: ЖАЛБОПОДАТЕЛ:

.....
от гр.....

ОТВЕТНИК:

.....

ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ:

.....
.....
.....

ЗАДАЧА НА ЕКСПЕРТИЗАТА

С определение в съдебно заседание от е назначена съдебно техническа експертиза със следната задача:

След запознаване с материалите по делото, цялата относима документация, съхранявана в и в СГКК, както и след оглед на място да се даде отговор на следните въпроси:

1. Какви кадастрални и регулационни планове са били разработени и приети по отношение на процесните имоти №№ УПИ IV - и V - в кв. по плана на гр....., влезли ли са същите в сила?

2. Има ли изменение съгласно плановете в регулационните и кадастралните граници, кога е извършено и въз основа на какви актове?

3. Било ли е предвидено отнемане и предаване по регулация по отношение на процесните имоти и ако да, за какви части, с каква площ и има ли уредени сметки по регулация?

4. Да сравни отразено в плановете с материализираните на място граници, действащи към момента и отговори на въпроса има ли материализиране на границите на място и граници по плановете, т.е. на спорната граница и съответства ли същото на отразено в плановете, като отрази установеното в комбинирана скица, като повдигне в съответни цветове границите, съгласно различните планове и констатациите си, ако има разлика.

5. Да проследи историята и промените на процесните имоти УПИ IV -, VII- и V - в кв. 55 по плана на гр. при действието на дворишно регулационните планове от първия по време изработен план на населеното място до момента, като отрази в скици местоположението и границите на имотите по всеки един от плановете.

КОНСТАТИВНО СЪОБРАЗИТЕЛНА ЧАСТ

Първоначалният кадастрален и регулационен план на гр..... е одобрен с Указ № за уличната регулация и Заповед № за кадастъра и дворищната регулация. Съгласно този план имотът на жалбоподателя е представлявал парцел IX в кв. и е при граници така, както са отразени на приложеното копие от протокол за дадена строителна линия за жилище на- тогавашен собственик на имота. Поради лошото състояние на плана, съхраняван в общинане съм в състояние да направя копие от него и приложа към настоящата експертиза, но направих сравнението по горесцитирания протокол (скицата по протокола не е ориентирана на север).

Със Заповед № е одобрен нов план на гр., според който кадастралните граници на имота на жалбоподателя с № и на съседните имоти и съм отразил с черни линии на скица № 1, а дворищната регулация – със сини линии.

Имот има площкв.м. , а отредения парцел X в кв. има площ 330 кв.м. т.е. с придаваемото място от имот от 5 кв.м.

В общината не се намери преписка за уреждане на тези регулационни отношения.

Със Заповед № е одобрен нов регулационен план на гр..... Имотът на жалбоподателя фигурира с № и заедно с имоти и на заинтересованите страни са включени в парцел V – за „комплексно жилищно строителство” в кв. 46.

Имотът на жалбоподателя е показан със спорна северна граница с имот на заинтересованата страна записан тогава по разписния лист на и има площ при тази границакв.м., а с частта от съществуващата тогава паянтова постройка, останала северно от спорната граница в ПИ-..... е кв.м. и е при граници така, както съм ги отразил на скица № 2, приложена към експертизата.

Със Заповед № е одобрен нов ЗРП (виж скица № 3). В кадастъра по този план имотът на жалбоподателя е отразен с № с площкв.м., за който е отреден парцел V - в кв., който с придаваемите места от имот ие трябвало да имакв.м. урегулиран. Няма данни в общината да са правени искания и да са уреждани регулационни отношения между съседите.

С Нот. акт №и..... стават собственици на къща и дворно място откв.м., съставляващо по тогава действащия план парцел V - в кв. 55.

При действието на този същия план с Нот.акт. №става собственик на $\frac{1}{2}$ ид.ч. от дворно място откв.м., за което е отреден парцел V - с площкв.м.(Считам, че квадратурите за собствено място и урегулиран парцел са разменени по този нот.акт и не съответстват на действащия план, по който дв. има площкв.м., а парцел IV -кв.м.)

През 1996 г. е допуснато изменение на ЗРП за целия кв. в т.ч. и за процесните имоти, като със Заповед № на основание на ЕС при общината № от.....са променени регулационните граници, предвидени по план 1985 г., като същите преминават по имотните граници. Тази промяна съм отразил на скица № 3 с червени кръстчета.

С Нот.акт №и стават собственици на останалата $\frac{1}{2}$ ид.ч. от дворно място откв.м., за който имот съгласно този нот.акт е отреден парцел IV - в кв....., който съдържа урегулиранкв.м.(По плана, одобренг. при действието на който е съставен този нот.акт собственото място на имота и урегулирания парцел имат едни и същи граници и площ -кв.м.)

С постановление на съдия изпълнител приотг. е възложен върхуи имот с дворно място откв.м., съставляващо парцел V - в кв., която площ съответства на плана отг. по площ.

Все при действието на плана отг. са съставени и нот.актове:

Нот. акт №г., с койтое станал собственик на имот с дворно място откв.м., съставляващо по акта урегулиран парцел VII -в кв.....

Нот. акт №г., с който е призната за собственикна имот с дворно мястокв.м., за което е отреден парцел V -в кв.

Нот. акт №.....г. – ипотека, с който е ипотекиран имот с дворно мястокв.м., за който е отреден парцел IV - в кв....., който съответства на имота по планг. за дворището.

Със заповед № на кмета е допуснато изработването на ПУП- ПР за УПИ IV- за промяна на ПР.

Със заповед № е одобрен ПУП- ПР за изменение на дв. регулация между УПИ IV-, V – и VII –, като новата регулационна граница минава по имотните граници. Към заповедта е приложен одобрения ПУП (стр. 22 към делото).

Тази заповед дублира вече направеното изменение, влязло в законна сила със Заповед № ... (виж скица № 3 към настоящата експертиза).

След констатиране на това дублиране със заповед № са отменени именно дублиращите заповеди № и №, като остава в сила заповедта от 1966 г.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

По реда на поставените по задачата за техническа експертиза въпроси давам следното заключение:

1. За гр. са одобрени регулационни планове за целия град както следва:

Със Заповед №в сила от 1959 г. когато е одобрен нов план със заповед №, който е в сила до 1971 г., когато със заповед № е одобрен нов план действал до 1985 г., когато със заповед № ... е одобрен нов план действал до 1985 г., когато със заповед № е одобрен нов такъв, който като цяло е действащ за града и сега.

Със Заповед № е направено частично изменение за кв....., в който попадат и процесните имоти, който е влязъл в сила и е действащ към момента.

Поради дублиране решението за изменение на дворищната регулация за УПИ IV-, V – и VII –в кв.със заповед №, със заповед № е отменена последната такава.

2. Частични изменения за процесните имоти от 1903 г. до 1996 г. не са правени.

Промените на имотните граници и дворищно- регулационните са ставали на база изготвени кадастрални планове, отразяващи границите на имотите така, както са били на място, на база на които са разработени и одобрени регулационните планове, предвиждащи съответна дв. регулация за всеки имот.

Всички тези промени по силата на одобрените планове съм проследил в констативната част с приложени скици за всеки регулационен план.

3. По план от 1959 г. е било предвидено предаване по регулация:

- Към парцел X-.... от ПИ - –кв.м.

- Към парцел VII-.... от ПИ - – кв.м.

Няма данни в общината да са уреждани тези регулационни отношения между съседите.

По план от 1971 г. не са предвидени регулационни отношения между имотите. Всички имоти са били предвидени за отчуждаване за п.V- за КЖС. Отчуждаване по този план не е извършено.

По план от 1985 г. е било предвидена предаване по регулация:

- Към парцел V-.... от ПИ - –кв.м. и от ПИ - –.....кв.м.

- Към парцел VIII -.... от ПИ - –кв.м. заедно с жилищните сгради.

Тази регулация не е приложена. Липсват в общината искания и данни за уреждане на тези регулационни отношения.

4. На място между ПИ -и ПИ- има различие в границата отразена по плана. На скица № 4 съм показал съществуващата материализирана граница с телена мрежа на бетонови стълбчета така, както съм я изчертал със зелена линия, а мястото, което се владее от жалбоподателя съм защриховал със зелен щрих. В имот № към лятната кухня (сграда № 5) е обособена лятна тераса оградена с тухлен зид, измазана, боядисана в буква „Г” така, както съм я изчертал с плътна линия. В мястото между сградите, защриховано в зелено, жалбоподателят има малка асма от метална конструкция в недобро състояние.

Материализираната граница, отразена със зелена линия, съответства частично на границата по план 1959 г., частично и по план 1971г., но не е идентична.

На скица № 5, която е комбинирана съм отразил промените на границите на тези имоти така, както са били одобрени по съответните планове.

5. В констативно съобразителната част съм проследил историята на изработването на регулационните планове за гр. от първоначалния одобрен 1903 г. до сега действащия, одобрен 1985г., а за процесните имоти от 1996 г. и КК от 2010 г. за които съм приложил съответните скици.

ПРИЛОЖЕНИЕ: 5 скици на 3 листа

ВЕЩО ЛИЦЕ:

/подпис/

СЪДЕБНО-ИКОНОМИЧЕСКА ЕКСПЕРТИЗА

До Административен съд
гр. Ш у м е н
З А К Л Ю Ч Е Н И Е

за извършена съдебно-икономическа експертиза
от **вещо лице:**

гр.Шумен*****

По администр.дело:250/2012год. по описа на ШАС

Жалбоподател:

*****- гр.Шумен

гр.Шумен*****

предст. от *****-председател

Ответник:

Предмет на иска: жалба

Делото е насрочено за: 02.05.2012г. от 9,30ч.

I.ЗАДАЧА НА ЕКСПЕРТИЗАТА:

Съдебно-икономическата експертиза е със задачи, посочени в определение от съдебно заседание от 01.03.2012год., а именно:

След извършване на проверка на документацията при оспорващия, както и в ***** да се даде отговор на следните въпроси:

1.Какви са задълженията на оспорващия по подадените декларации за процесните периоди, отразени в акта, както и какви са лихвите за просрочие за съответните периоди?

2.Налице ли са извършвани плащания от оспорващия, за кои периоди и в какъв размер по кои декларации и какви обекти касаят-сгради, земя, МПС? Тези плащания отразени ли са в Акта за установяване на задължение?

II.ОБСТОЯТЕЛСТВА ПО ДЕЛОТО:

С жалба от 03.04.2012г. *****обжалва Акт за установяване на задължения №552/13.10.2011г., частично изменен и потвърден с Решение 94-И 223/23.12.2011г. на Началник отдел „Местни данъци е ТБО” при *****.

III.ПРОВЕРЕНИ ДОКУМЕНТИ:

За осъществяване на проверката се използваха:

1.Приложените към делото документи по съдебното производство;

2.Извършена справка при *****- отдел „Местни данъци е ТБО”-запознаване с декларации по чл.14 и чл.17 от Наредбата и извършените плащания от страна на жалбоподателя;

3.Извършена проверка по документи предоставени от *****-платежни и др.документи.

IV.КОНСТАТИВНО-СЪОБРАЗИТЕЛНА ЧАСТ:

В изпълнение на поставената задача е проверен доказателствения материал, като резултата от съдебно-икономическата експертиза представям по следния начин:

Съгласно чл.1, ал.1 от Закона за местните данъци и такси в общинския бюджет на всяка община постъпват следните местни данъци и такси: данък върху недвижими имоти, данък върху наследствата, данък върху даренията, данък при безвъзмездно придобиване на имущество, данък върху превозните средства, патентен данък, туристически данък и други местни данъци, определени със закон, като съобразно чл.1, ал.2 от ЗМДТ съответният

Общински съвет определя с Наредба размера на данъците по ал.1 при условията, реда и в границите, определени в ЗМДТ.

Съгласно чл.11 от ЗМДТ „данъчно задължени лица са собствениците на облагаеми с данък недвижими имоти”, като съобразно чл.13 от ЗМДТ „данъкът се заплаща независимо дали недвижимите имоти се използват или не”, като съобразно разпоредбите на чл.14, ал.1 от ЗМДТ „собственикът, съответно носителят на ограниченото вещно право, уведомява за това писмено в 2-месечен срок общината по местонахождението на имота, като подава данъчна декларация за облагане с годишен данък върху недвижимите имоти”, като съгласно ал.2 „когато собственикът, съответно носителят на ограниченото вещно право, е предприятие, в декларацията по ал. 1 се посочва и отчетната стойност и други обстоятелства, имащи значение за определянето на данъка” и декларацията се подава по реда на чл.17 от ЗМДТ/отм./.

Съобразно разпоредбите на чл.19, ал.1 и ал.2 от ЗМДТ „данъкът се определя върху данъчната оценка на недвижимите имоти по чл. 10, ал. 1 към 1 януари на годината, за която се дължи, а при промяна на данъчната оценка на имота през годината данъкът се определя върху новата оценка от месеца, следващ месеца на промяната. В случаите на промяна от общинските съвети на границите на зоните в населените места и категориите на вилните зони или на населените места данъкът се определя върху новата данъчна оценка от 1 януари на следващата година”.

С декларации по реда на чл.14 от ЗМДТ жалбоподателят ***** пред ***** е деклариран следните факти, относно притежаваните имоти:

1/.По Декларация вх.№ДК 17532129/01.02.2011г. от дата 25.06.2010г. с отметка по декларацията, че същата се подава във връзка с настъпила промяна във вече декларираните обстоятелства ***** декларира, че по начин на придобиване-разпределение от ликвидационен съвет и договор №7864/09.12.1998г. притежава:

-селскостоп.обект-краварник, като за дата на придобиване е посочена 1998г., а за отчетна стойност 10561,00лв.;

-земя-декл. по декл. 52283300/25.06.2010г.

-сеновал-не е посочена дата на придобиване, а за отчетна стойност е посочена 3361,00лв.

2/.по Декларация вх.№3703052825/22.10.2010г. от дата 25.06.2010г. с отметка по декларацията, че същата се подава във връзка с настъпила промяна във вече декларираните обстоятелства ***** декларира, че по начин на придобиване-разпределение от ликвидационен съвет и договор №7786/09.12.1998г. притежава:

-селскостоп.обект-склад, като за дата на придобиване е посочена 1998г., а за отчетна стойност 6860,00лв.;

-земя -декл. по декл. 5303002222/25.06.2010г.

-стах. вър.върб.не е посочена дата на придобиване, а за отчетна стойност е посочена 887,00лв.

3/.по Декларация вх. *****

4/. по Декларация вх. *****

5/. по Декларация вх. *****

6/. по Декларация вх. *****

7/. по Декларация вх. *****

8/. по Декларация вх. *****

38/. по Декларация вх. *****

Местните данъци и такси за Община ***** се определят съобразно чл.14 от Наредбата за определяне размера на местните данъци и такси на територията на Община ***** и чл.18 от Наредбата за определяне и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община ***** , като съобразно чл.16 от Наредбата за определяне и администрирането на местните такси и цени на услуги на

територията на Община ***** „границите на районите и видът на предлаганите услуги по събиране, извозване и обезвреждане на битовите отпадъци и поддържането на депа или др.съоръжения за обезвреждане на битови отпадъци, както и честотата на сметоизвозване се определят със заповед на кмета на общината”, а съобразно чл.17, ал.3 от същата наредба „таксата се определя в годишен размер за всяко населено място с решение на Общинския съвет”.

Размерите за местни данъци и ТБО за периода 2006г.-2011г. са:
за 2006г.

-данък недвижими имоти -1,5промила върху данъчната оценка на имота

-ТБО-8,0 промила върху данъчната оценка по Решение №123 от 26.01.2006г. на Общински съвет-***** и Заповед №РД-31-2576/28.10.2005г. на Кмета на *****;

за 2007г.

за 2008г.

за 2009г.

за 2010г.

за 2011г.

По проверени платежни документи при жалбоподателя ***** и при Общинска данъчна служба при Община ***** се установи, че извършените плащания от страна на жалбоподателя са:

през 2006г.

-данък недвижими имоти за 2006г. - 0.00лв.

-данък недвижими имоти за мин.год.- 0.00лв.

-такса битови отпадъци за 2006г. - 0.00лв.

-такса битови отпадъци мин.год. - 0.00лв.

-данък превозни средства - 0.00лв.

-лихви ДНИ - 0.00лв.

-лихви ТБО - 0.00лв.

през 2007г.

през 2008г.

през 2009г.

през 2010г.

през 2011г.

като при извършената проверка се установи, че по посочените по-горе декларации за декларираната земя не е заплащано ДНИ, а ТБО е заплащана за по-малка отчетна стойност/данъчна оценка.

Следващите се задължения на ***** по подадените декларации за процесните периоди, отразени в акта съобразно данъчните ставки са:

-задължения по ДНИ -5000,06лв.

-лихви ДНИ - 2356,75лв.

-задължения по ТБО -35688,35лв.

-лихви ТБО -12777,27лв.

-задължения ДПС - 2002,00лв.

-лихви ДПС - 16,83лв.

като подробно задълженията по вид -данък/такса, декларация, период и лихви са посочени по справка-приложение към настоящето заключение.

V.ЗАКЛЮЧИТЕЛНА ЧАСТ

ВЪЗ ОСНОВА НА ИЗВЪРШЕНАТА ПРОВЕРКА, КОНСТАТАЦИИТЕ, ПОСОЧЕНИ В РАЗДЕЛ IV НА НАСТОЯЩАТА ЕКСПЕРТИЗА, СЪДЕБНО-ИКОНОМИЧЕСКАТА ЕКСПЕРТИЗА ДАВА СЛЕДНОТО

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

1.ЗАДЪЛЖЕНИЯТА НА ОСПОРВАЩИЯ ***** ПО ПОДАДЕНИТЕ ДЕКЛАРАЦИИ ЗА ПРОЦЕСНИТЕ ПЕРИОДИ, ОТРАЗЕНИ В АКТА-ГЛАВНИЦИ И ЛИХВИ ЗА ПРОСРОЧИЕ ЗА СЪОТВЕТНИТЕ ПЕРИОДИ СА ПОСОЧЕНИ В СЛЕДНАТА СПРАВКА:

декларация № /дата	вид задължение	период	сума задължение	внесена сума	разлика	лихва
	ДНИ	2006	131,92 лв.	0,00 лв.	131,92 лв.	86,01 лв.
	ТБО					
	ДНИ					
	ТБО					
	ДНИ					
	ТБО					
	ДНИ					
			29 052,93 лв.	266,52 лв.	59 843,41 лв.	14596,85

2.Налице са извършвани плащания от оспорващия, както следва:
през 2006г.

-данък недвижими имоти за 2006г. - 35,77лв.
-данък недвижими имоти за мин.год.-11,56лв.
-такса битови отпадъци за 2006г. -634,03лв.
-такса битови отпадъци мин.год. - 65,50лв.
-данък превозни средства - 15,40лв.
-лихви ДНИ - 1,56лв.
-лихви ТБО - 13,13лв.

през 2007г.

през 2008г.

през 2009г.

през 2010г.

през 2011г.

като тези плащания са отразени само частично в Акта за установяване на задължения, тъй като посочените задължения в Акта касаят задължения за данък недвижими имоти и такса битови отпадъци за земи, които са декларирани от жалбоподателя през 2010г., както и данък превозни средства за 2011г., който данък е заплатен от ***** на 28.12.2011г./след издаване на Акта за установяване на задължения/.

ПРИЛОЖЕНИЯ: СПРАВКА ЗА ЗАДЪЛЖЕНИЯ, ТАБЛИЦИ ЗА ЛИХВИ.

ВЕЩО ЛИЦЕ:

/*****/

БАЛИСТИЧНА ЕКСПЕРТИЗА

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ИНСТИТУТ ПО КРИМИНАЛИСТИКА И КРИМИНОЛОГИЯ

П Р О Т О К О Л

№ **

Днес. **.**.**** год., подписаният З. З. - експерт при НИКК-МВР, съставих настоящия протокол за извършена балистична експертиза по сл.дело № ****/**** год. по описа на ОСлС - Варна, възложена от В. К. - следовател при ОСлС - Варна с постановление за назначаване на експертиза от **.**.**** год., изпратено с писмо на ОСлС - Варна, заведено в НИКК-МВР под Вх.№ ****/**.**.**** год.

О Б С Т О Я Т Е Л С Т В А: Не са описани в постановлението за назначаване на експертизата.

- О Б Е К Т И:** 1. Автомат "АКМС", кал. *.** мм, №****;
2. Пълнител-1 (един) бр.;
3. Патрони - 24 (двадесет и четири) броя.

З А Д А Ч А Н А Е К С П Е Р Т И З А Т А :

Да бъде простреляно оръжието и да се извърши проверка с други престъпления, извършени на територията на РБългария.

И З С Л Е Д В А Н Е:

За получаване на гилзи и куршуми, необходими за провеждане на сравнителното изследване с представеният "АКМС", кал. *.** мм, № **** се проведе експериментална стрелба, като се използваха 7 (седем) броя от представените патрони.

Следите, намиращи се върху гилзите и куршумите, получени при експерименталната стрелба с представеният за изследване "АКМС", кал. *.** мм, № **** бяха сравнени със следите, намиращи се върху гилзи и куршуми - веществени доказателства от неразкрити престъпления на територията на страната с употреба на огнестрелно оръжие, съхранявани в НСБК на Лабораторията по съдебна балистика на НИКК-МВР. При проведеното сравнително микроскопско изследване не бе установено наличие на съвпадения в частните признаци, съдържащи се в отделните следи. Това дава основание да се направи извод, че в НСБК на Лабораторията по съдебна балистика на НИКК-МВР не се съхраняват гилзи и куршуми - веществени доказателства от неразкрити престъпления на територията на страната с употреба на огнестрелно оръжие, стреляни и изстреляни от представеният за изследване "АКМС", кал. *.** мм, № ****.

З А К Л Ю Ч Е Н И Е:

В НСБК на Лабораторията по съдебна балистика на НИКК – МВР не се съхраняват гилзи и куршуми - веществени доказателства от неразкрити престъпления на територията на страната с употреба на огнестрелно оръжие, стреляни и изстреляни от представеният за изследване "АКМС", кал. *.** мм, № ****.

ЕКСПЕРТ:.....

ДНК - ЕКСПЕРТИЗА

М В Р

НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ИНСТИТУТ ПО КРИМИНАЛИСТИКА И КРИМИНОЛОГИЯ

СЪДЕБНОМЕДИЦИНСКА ЕКСПЕРТИЗА НА ВЕЩЕСТВЕНИ ДОКАЗАТЕЛСТВА ПО МЕТОДА НА ДНК ПРОФИЛИРАНЕ

№ **/****

Изготвена от *****, на ** години, биохимик - микробиолог, ст. инспектор в НИКК-МВР. Този протокол, състоящ е от 3 страници, всяка от които лично подписана от мен, изразява истината и моята убеденост. Известно ми е, че ще се използва като доказателство по делото, както и че нося наказателна отговорност, ако умишлено съм казал неистина или не съм убеден, че това което заявявам е истина.

Дата: **.**.**** г.

Експертизата се назначава с постановление от В. К. - следовател при ОСлС - гр. Варна и във връзка със следствено дело № ****/**** г.

Преписката е заведена в НИКК - МВР под вх. № ****/**.**.**** г.

Към мен беше отправено искане да изследвам предоставеното ми вещественно доказателство /автомат "Калашников"/, за да установя дали по него има наличие на биологичен материал и ако има такъв да се определи неговия ДНК профил като използвам метода на полимеразната верижна реакция (РСР) и същият да бъде сравнен и регистриран в Националната ДНК база данни.

Н А У Ч Н О О Б Я С Н Е Н И Е

Дезоксирибонуклеиновата киселина (ДНК) е базирана в клетъчните ядра и е абсолютно еднаква за всички клетки на един индивид.

Детайлната биохимична структура на ДНК определя проявата на унаследените, съгласно законите на Г. Мендел характеристики, поради което различията между индивидите се отразяват в биохимичната структура на тяхната ДНК. Прилаганите най-съвременни лабораторни техники* възприети от научната общественост позволяват на тестваните лаборатории да демонстрират вариациите между индивидуалните ДНК.

Полимеразната верижна реакция (РСР) е процес, при който *in vitro* се определят и умножават специфични ДНК секвенции, показващи силно променлива структура при отделните индивиди. Процесът се инициира с комплементарно свързване на белязани олигонуклеотиди (праймери) към висококонсервативни участъци от веригата на матричната (изходна) ДНК молекула. Термостабилна ДНК полимераза *de novo* синтезира вариабилната секвенция. Новосинтезираните хомоложни региони са матрици за нов синтез, многократно повтарян, което води до експоненциалното им увеличаване. Умножаването по този начин на специфични ДНК секвенции позволява анализ на биологични обекти като кръв, сперма, косми, слюнка и др., дори когато изходните им количества са изключително малки.

Разделянето на РСР продукта се постига е ривъре дот-блот хибридизация или високоразделителна електрофореза. Отчитането на резултатите се извършва визуално или

посредством лазерно възбудена флуоресценция с последваща софтуерна регистрация, запис и биостатистическа оценка.

Стандартизираните условия на анализ и контрол осигуряват възпроизведими ДНК профили. Създаването и използването на популационни база данни, статистическа обработка в съгласие със закона на Харди-Вайнберг за панмиксна популация и прилагането на теорията за вероятностите осигуряват изключително прецизна оценка на заключението. Използването на няколко полиморфни локуса и възможността техните статистически оценки да бъдат комбинирани дава изключително високо ниво на разделяне.

Силата на избраната комбинация от полиморфни локуси се изразява чрез нейната разделителна способност (**PD**), т.е. способността ѝ да оцени вероятността, две личности избрани случайно от една популация да имат еднакви генотипове и се изчислява по формулата: $PD=1-[(P_i)_1 \times (P_i)_2 \times \dots \times (P_i)_n]$, където $P_i=1-P_d$ за всеки локус,

$$a \quad P_d=1- \prod_{i=1}^n p_i^2, \text{ при } p_i \text{ -генотиините честоти за съответния локус.}$$

При съвпадение на ДНК профилите за всички локуси между инкриминираната проба и сравнителния материал от заподозряно лице, конкретната биостатистическа оценка определя комбинираната генотипна честота на срещаемост на профила по формулата: $SF=Sf_1 \times Sf_2 \times \dots \times Sf_n$, където Sf_{i+n} , е генотипната честота за конкретен локус равна на $2pq$ за хетерозиготен и p^2 за хомозиготен индивид при p и q -алелни честоти за конкретната популация и възприета минимална липсваща честота 0.013.

Ако доказателството се представя като случайно отношение между две вероятности (**LR**), тогава $LR=1/SF$, т.е. това е вероятността да се установи този ДНК профил, ако клетъчния материал е оставен от някой друг индивид, освен заподозрения.

Подпис:

ВЕЩЕСТВЕНИ ДОКАЗАТЕЛСТВА И СРАВНИТЕЛЕН МАТЕРИАЛ

Обект М1: Автомат "Калашников АКМС **** с пълнител и 24 бр. патрони. Материал за изследване се иззе в лабораторията на НЙКК чрез обтриване със стерилен тампон от няколко места и обтривките се изследваха като отделни обекти:

Обект №1(а): Материал иззет чрез обтриване със стерилен тампон от задната страна на дръжката на автомата.

Обект №1(б): Материал иззет чрез обтриване със стерилен тампон от дясната страна на дръжката на автомата.

ЛАБОРАТОРНО ИЗСЛЕДВАНЕ И РЕЗУЛТАТИ

ДНК се изолира от ядрата на клетките и подготви за амплификация с използване на йонно - абсорбиращата смола Ghex (Bio-Rad), като материала се концентрира допълнително чрез етанолна преципитация.

Методът на ДНК умножаването се приложи към локуси: D3S1358, vWA, D16S539, D2S1338, D8S1179, D21S11, D18S51, D19S433, TH01, FGA и пол определящата система амелогенин. Разделителната способност на тази комбинация от полиморфни локуси в бялата популация, по данни на PE Biosystems, е $P1 > 2.99 \times 10^{-4}$

Амплификацията се извърши с AmpFISTR SGM Plus Kit на апарат GeneAmp PGR System 9700 (PE Biosystems, USA) по предварително зададена програма от 28 цикъла, съгласно приложението в кита протокол на производителя.

Разделянето, проявяването и определяне големината на PCR продуктите се извърши на автоматичен секвенатор ABI PRISM 377-96 (PE Biosystems) в присъствие на вътрешен стандарт GS ROX500.

При потвърден генотип за контролната ДНК (007 - PE Biosystems) и отсъствие на амплификационен продукт при контролната празна проба, наблюдаваните резултати са както следва:

Обект №1(а) (обтривка от дръжката на автомата) - не се получи амплификационен продукт и не се визуализира ДНК профил.

Обект №1(б) (обтривка от дръжката на автомата) - не се получи амплификационен продукт и не се визуализира ДНК профил.

При тези обекти при изолирането не се визуализира генотип, най-вероятно поради недостатъчно количество ядрен клетъчен материал по обекта.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

1. Тези резултати показват, че при веществените доказателства описани под обекти №1(а) и №1(б) /обтривки от дръжката на автомата/ не се визуализиратенотиц, най-вероятно поради недостатъчно количество клетъчен материал по обекта. * -

Подпис:.

/****/

ОДОРОЛОГИЧНА ЕКСПЕРТИЗА

НИКК - М В Р ЦЕНТЪР ЗА ЕКСПЕРТНИ КРИМИНАЛИСТИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ИЗПИТВАНИЯ

ПРОТОКОЛ

№ **/ОДО-**

Днес, **.**.**** год., подписаният специалист- Т. Д. К. вещо лице, специалист в областта на одорологията в ЦЕКИИ към **** - МВР, на основание чл. 152, вр. чл. 144 от НПК съставих настоящия протокол за извършено одорологическо изследване.

1. ВЪЗЛОЖИТЕЛ

Експертизата е назначена от А. Л. - съдия при Окръжен съд гр.Варна, наказателно отделение, с протоколно определение от **.**.**** год. по НОХД № *** / **** год. по описа на Окръжен съд гр.Варна.

2. ДАТА НА ПОЛУЧАВАНЕ

Преписката е заведена в НИКК под вх. № - ** от **.**.**** год.

3. ОБСТОЯТЕЛСТВА ПО ДЕЛОТО

Не са посочени в постановлението.

4. ОБЕКТИ НА ЕКСПЕРТИЗАТА

1. На **.**.****год. ,от местопроизшествието на прострелване с автомат „Калашников", са иззети мирисови следи от същата дата;

1.1. Миризма под № 1-,,от автомат Калашников"

2.Сравнителен мирисов материал от подсъдим и от подопитни лица;

2.1. Г. П. П. ЕГН 7812194049, иззет на **.**.****г.; 2 2. Сравнителен мирисов материал от четири подопитни лица /лица които доброволно са се съгласили да предоставят своя мирис за **нуждите на** одорологическото изследване/.

5. ЗАДАЧИ НА ЕКСПЕРТИЗАТА

1 Дали миризмата на човешкото тяло е строго индивидуална за всяка отделна личност и какъв е възможния процент на повторение от гледна точка на научната статистика?

2.Какъв е механизма на оставяне на следи от мирис при допир до предмет, за колко време се запазват. Какъв е надлежния способ за тяхното изземване и съхранение?

3.Какви биологически качества дават възможност на кучето да реагира на миризми с оглед на установяване на съвпадение между тях и каква е статистическата възможност за неточност?

4.Има ли значение дали миризмата е иззета от предмет, който е бил в контакт с повече лица?

5.Съответства ли мирисовата следа по иззетата по настоящето дело проба от торба на оръжието и оръжието, на мирисова следа сравнителен материал, иззета от подсъдимия - актуална към момента **на** настоящето изследване.

6. МЕТОДИ

Одорологически методи.

7. ПЕРИОД НА ИЗВЪРШВАНЕ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО / ИЗПИТВАНЕТО

От **.**.**** год. до **.**.**** год.

8. ИЗСЛЕДВАНЕ / ИЗПИТВАНЕ И РЕЗУЛТАТИ

Отговори на поставените въпроси:

1. По настоящем в света няма научни публикации, които **да** оборят общоприетото в научните среди становище, че човешката миризма е строго индивидуална, генетически обусловена и относително неизменна. Възрастовите

изменения на човешкия организъм не променят индивидуалния характер на човешката миризма. Обучените по специална методика кучета са в състояние да идентифицират индивида, носител на човешкия мирис. Човешката миризма запазва своята индивидуалност независимо от влиянието на различни вътрешни и външни фактори-температура на тялото, интензивност на движенията, негативни физиологически и метаболитни изменения, нарушение на обмяната на веществата в организма на индивида, заболявания, промени в храненето. В начина на живот и др. Миризмата на човека е неповторима благодарение на своите специфични характеристики, присъщи само на един единствен индивид. Това твърдение се потвърждава от резултатите на проведено от полски одоролози и научни работници изследване през ****г. на мирисов материал от еднородни близнаци. При всички изследвания одорологическите кучета са идентифицирали мириса на всеки един от близнаците, макар че ДНК анализът не е в състояние да ги различи. Авторите на становището не разполагат с научни данни за повторение на човешкия мирис, поради което потвърждаваме общоприетото становище, че човешката миризма е строго индивидуална, генетично предопределена, относително не изменчива и неповторима.

2. Човешката миризма представлява многокомпонентна газообразна субстанция от органическо естество. Мирисът на човек се отделя в околната среда от цялото човешко тяло. Носители на човешката миризма са отделените от тялото косми, различните секрети и екскременти, отпадналите от кожата мъртви епителни клетки, както и предмети и вещи, с които човекът е бил в контакт. Човешкия мирис обгръща като своеобразен мирисов пашкул своя носител. Мирисът подобно на шлейф следва своя носител и попада в околната среда, както и върху повърхностите на всички предмети и вещи, с които индивида контактува. В зависимост от материала на вещите и предметите, мирисът прониква в структурата и в дълбочина на материята, от които те са направени. По този начин предмети и вещи, с които е контактувал индивида се превръщат във вторични източници на поетия от тях човешки мирис. Дори издишвания от човека въздух носи индивидуалния характер на човешката миризма. Индивидуалната човешка миризма е своеобразен мирисов портрет на своя патрон, портрет по който одорологическото куче безпогрешно го разпознава и идентифицира при сравняването му с други миризми. Одорологическите следи са с най-висока мирисова концентрация в местата където извършителя на престъплението се е задържал по продължително, а действията му са били най-активни. При благоприятни метеорологични условия оставените мирисови следи на открито се запазват до 24 часа, а в закрити помещения до 63 часа след извършване на престъпното събитие. Мирисовите следи и сравнителния мирисов материал от лица се изземват по утвърдена административно правна процедура от „Методика за откриване. Съхранение и изследване на одорологически следи“ в НИКК-МВР. Одорологическите следи се изземват със стерилни абсорбенти и се съхраняват в стерилни буркани с винтови капачки до изтичането на давностният срок на престъплението. С конкретно иззетите мирисови следи и сравнителен мирисов материал от лица обучените одорологически кучета извършват биологическа идентификация на изследваните одорологически обекти.

3. Обонянето на кучето е силно развито сетиво, което е в състояние да възприема смесени миризми, да ги „филтрира“, да диференцира различните газообразни субстанции и да установи идентичност на отделни техни съставки. Обонянето на кучето е многократно по-силно от човешкото. Кучето е в състояние да установи наличието на 100 молекули готварска сол разтворени в 1000 литра вода. Кучето има 220 000000 обонятелни рецептори, докато при човека те са 10 000000. Чрез ловния инстинкт природата е усъвършенствала в максимална степен обонянето на кучето с оглед неговото оцеляване. Сляпо родено куче може да доживее до дълбоки старини. Загуби ли по някаква нещастна случайност обонянето, кучето за много кратко време е обречено на неизбежна смърт. Някои учени

сравняват възможностите на обонянието на кучето с изключително чувствителни и перфектно работещи електронни везни.

Може ли одорологическото куче да сгреша или показанията от него резултат да е случаен? От гледна точка на теорията на вероятностите и закономерностите на големите числа, случайност в резултатите и грешки не са възможни. Да вземем за пример, че в редицата за сравнение сме подредили 5 буркана, една мирисова следа идентична със стартовата миризма. Работим с 2 кучета, които извършват по три ефективни и по едно „нулево“ пускане. Анализа на математическия модел на тази стандартна ситуация на одорологическото изследване показва, че възможността за случаен резултат е $6,4 \times 10$ на минус пета степен. При поставянето в редицата за сравнение на две следи /едната в началото на редицата за сравнение, а другата в далечната стойка/, при запазване на останалите параметри, правдоподобността на резултата и възможността за случаен резултат е $1,0 \times 10$ на минус шеста степен. Математическия модел показва, че възможност за случайност на показанията на кучетата при провеждането на одорологическото изследване на практика е невъзможно. Грешка може да се получи едва когато многобройните повторения достигнат параметрите на безкрайно голямото число. Това на практика просто е невъзможно. Грешка може да се получи при преднамерени нарушения на изискванията на административно правната процедура за провеждане на сравнително одорологическо изследване. В одорологическата практика е прието, че при извършването на сравнителното одорологическо изследване под въздействието на обективни и субективни фактори възможната статистическа неточност се свежда между 92 %-95 %.

4. При изземването на мирис от предмет, с който са контактували много хора, върху абсорбентите попада букет от индивидуални човешки, природни и фонове миризми. Наличието на комплекс от смесени миризми върху мирисоносителя усложнява в известна степен сравнителното одорологическо изследване, но не го правят невъзможно. Ако мирисовият материал на заподозряното лице се намира в този букет от миризми одорологическото куче е в състояние да го идентифицира.

5. ИЗВЪРШВАНЕ НА ТЕСТ ЗА ГОДНОСТ НА СРАВНИТЕЛНИЯ МИРИСОВ МАТЕРИАЛ ИЗТЕТ ОТ ЗАПОДОЗРЕНИТЕ И ОТ ПОДОПИТНИТЕ ЛИЦА.

На 30.01.2012г. от 13.30 до 16.30 ч. се проведе тест за годност на сравнителния мирисов материал изтегнат от подсъдимото и от подопитните лица. В теста за годност участваха сл. кучета „Ингус“ и „Реал“. В селекционната редица на произволно избрани позиции бяха подредени мирисовите материали на подсъдимото и на подопитните лица. При всички пускания мирисовия материал на подсъдимото лице не се оказа атрактивен за кучетата. Кучетата многократно идентифицираха стартовия мирис на подопитно лице без мирисовия материал на подсъдимото лице да им направи впечатление.

Извършеният тест показва, че изтегнатия мирисов материал от подсъдимото лице не е атрактивен за кучетата и е годен за извършване на сравнително одорологическо изследване. При изземването на сравнителния мирисов материал от подсъдимото лице са спазени изискванията на административно правната процедура регламентирана в одорологическата методика.

ПРОВЕЖДАНЕ НА ОДОРОЛОГИЧЕСКО ИЗСЛЕДВАНЕ ПЪРВА СЕСИЯ

На 31.01.2012 год. от 09.30 до 11.30 ч. се проведе първа сесия за одорологическо изследване на мирисовия материал на подсъдимото лице с мирисовата следа изтегната на **.**.**** год. На старта бе поставена Миризма под N 1 - "от автомат Калашников", а в селекционната редица на произволно избрани позиции бяха подредени сравнителния

мирисов материал на подсъдимото и на подопитните лица. Участваха кучетата, с които се проведе теста за годност. При всички пускания кучетата не избираха нито един от подредените в селекционната редица мирисови материали.

С демонстрираното сигнално поведение кучетата не потвърждаваха наличие на мирисова идентичност между Миризма под № 1 от цитирания по-горе протокол и сравнителния мирисов материал на Г. П. П.

9. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Мирисовата следа иззета на **.**.****год. от местопроизшествието на прострелване с автомат „Калашников“;

-Миризма под № 1-,от автомат Калашников“; **НЕ Е ИДЕНТИЧНА** със сравнителния мирисов материал на лицето Г. П. П. с ЕГН ***** иззет на **.**.****г.

ЗАБЕЛЕЖКА:

Мирисовите следи иззети с протокол от **.**.****г. от оръжието и сравнителния мирисов материал на подсъдимото лице при извършеното одорологическо изследване са изчерпани и повторно изследване не е възможно.

Приложения:.....

Забележка Настоящият протокол е валиден само в неговата цялост. Не се допуска размножаването на части от него.

Вещо лице:

/ Т.К. /

ТЕХНИЧЕСКО-ИКОНОМИЧЕСКА ЕКСПЕРТИЗА

ДО

СЪД

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

на комплексна съдебно-техническо-икономическа експертиза по Адм.Дело № .../2011г. по описа на Съд, извършена от:

1. инж. М. Х. Л.,
Гр***, ул. *** № **, строителен инженер, специалност «Промислено и гражданско строителство», лицензиран оценител на недвижими имоти с лиценз на АП София.

2. Р. В. Б. - икономист
гр.***, ул.*** №**. Определен общ депозит в размер на 700.00 лв. Делото насрочено за 22.02.2012г. от 13.00 ч.

ЖАЛБОПОДАТЕЛ:

ОТВЕТНИК:

КОНТРОЛИРАЩА СТРАНА:

ПРЕДМЕТ:

*** ООД

представявано от И. Д. Н.

с адрес за кореспонденция : гр.***,

ул.*** №*, вх.*

ДИРЕКТОРА НА ДИРЕКЦИЯ „ОУИ“ гр.
В.ТЪРНОВО
при ЦУ на НАП, пл."Център" № 2
гр.В.Търново

ОКРЪЖНА ПРОКУРАТУРА

гр.ВЕЛИКО ТЪРНОВО

Ревизионен акт № ****/****.2010г. на ТД
на НАП

и

РЕШЕНИЕ № ***/***.2011г. на

Директора на ДИРЕКЦИЯ „ОУИ“

гр.В.Търново при ЦУ на НАП

I. ЗАДАЧА НА ЕКСПЕРТИЗАТА: Съгласно **протоколно определение от публично съдебно заседание от 29.06.2011г. съдът е назначил по делото комплексна съдебно-техническо-икономическа експертиза, вещото лице -строителен инженер - оценител по която, след като се запознае с материалите по делото и извърши проверка в счетоводството на „И“ ООД да даде отговор на въпрос №1 от молбата на адв.Б., депозирана в съдебното заседание, като използва методите за определяне на пазарни цени, посочени в § 1, т.Ю от ДР на ДОПК, а вещото лице-икономист, да даде отговор на въпроси № 2 и № 3, в два варианта: първият вариант, както е формулирана задачата от адв.Б., а вторият вариант - без да приспада платената сума, в размер на 24 000 евро от М. Н. А.**

Въпроси към вещите лица, формулирани в молбата на адв.Б. от 29.06.2011г: „1. Да определи стойността на предоставената строителна услуга на собствениците на земята - изграждане на съответните обекти, върху които собствениците на земята са запазили правото си на строеж до ниво груб строеж, подробно описани в НА № **, том ***, рег. № ***, дело № *** и НА № **, том **, рег. № *** по описа на Нотариус С. П., с район на действие РС гр. П., към датата на нотариалните актове.

2. Да се определи размера на дължимия ДДС към датата на учредяване правото на строеж, съгласно НА, описани в т.1, като се намали определената данъчна основа в т. 1 с платените допълнително суми от страна на собствениците на земята.

3. Въз основа на констатациите по т.1 и 2 да се изчисли данъчното задължение на лицето за съответните периоди, както и съответните лихви."

II. ОБСТОЯТЕЛСТВА ПО ДЕЛОТО:

Делото е във връзка със жалбата на И. Д. Н., представляващ „И." ООД гр. П., срещу Ревизионен акт № ***/***.2010г. издаден от ТД на НАП гр. В. Търново, потвърден с РЕШЕНИЕ № ***/***.2011г. на Директора на ДИРЕКЦИЯ „ОУИ" гр. В. Търново при ЦУ на НАП.

III. ПРОВЕРЕНИ ДОКУМЕНТИ И КНИЖА:

Вещите лица се запознаха подробно с материалите, приложени по делото.

На 25.11.2011г. вещото лице строителен инженер извърши външен оглед на обектите, предмет на процесните нотариални актове, както и направи справка в Агенция за недвижими имоти в гр. П.

Вещото лице- икономист извърши проверка в счетоводството на „И." ООД в гр. П. ул. *** №* вх.* /офис и счетоводство/.

IV. КОНСТАТИВНО-СЪОБРАЗИТЕЛНА ЧАСТ:

Във връзка с изпълнение на поставените задачи вещите лица от комплексната съдебно-техническо-икономическа експертиза констатираха

СЛЕДНОТО :

IV.1. Относно задачите, в частта на строително-техническата оценъчна експертиза: А. Процесии имоти, включени в НА № ***, том ***, рег. № ***, дело № **/*** при нотариус С. П. - нотариус с район на действие П. районен съд.

Предмет на оценка са общо 4 /четири / броя имоти от ЖИЛИЩНА СГРАДА , която ще се строи от строителна фирма съгласно одобрен архитектурен проект, в УПИ № *** в кв. ** по плана на гр. П., с административен адрес : гр. ***, ул. *** № **, с площ на УПИ по скица - 366 кв.м., а по нотариален акт - 500 кв.м., при съседни на УПИ - изток: УПИ № *** и УПИ № *** ; запад - УПИ № ** ; север - улица „**" и юг - УПИ ***, която сграда е на четири броя жилищни етажа, терасовиден етаж на две нива, приземен етаж и сутерен , състояща се от три броя ателиета, девет броя апартаменти, седем броя гаражи, дванадесет броя мази и помещение за абонатна станция, подробно описани в раздел I „Учредяване право на строеж между съсобствениците" от НА № **, том **, рег. № **, дело № *** към датата на нотариалния акт 11.09.2006г., а именно:

A.1. ИМОТ № 1, представляващ: АПАРТАМЕНТ № 4 на трети жилищен етаж , състоящ се от дневна с кухненски бокс, две спални и баня с клозет, със застроена площ 75,26 кв.м., при съседни: северозапад - апартамент № 5 и стълбище, североизток- калкан, югозапад - двор, югоизток - двор, отгоре - апартамент № 6, отдолу - апартамент № 2, ведно с прилежащата му МАЗА № 4 , със застроена площ от 10,29 кв.м., при съседни: северозапад - улица, североизток - калкан, югозапад - маза № 2 и коридор, югоизток - маза № 5, както и с принадлежащите се 6,59% идеални части от общите части на сградата с площ от 179,30 кв.м. и от правото на строеж .

А.2. ИМОТ № 2, представляващ: АПАРТАМЕНТ № 9 на пети терасовиден жилищен етаж , състоящ се от дневна с трапезария и кухненски бокс, две спални и баня с клозет, със застроена площ 74,16 кв.м., при съседни: северозапад - улица, североизток- калкан, югозапад - двор, югоизток - апартамент № 8 и стълбище, отгоре - апартамент № 8 и покрив, отдолу - апартамент № 7, ведно с прилежащата му МАЗА № 9 , със застроена площ от 6,63 кв.м., при съседни: северозапад - коридор, североизток - коридор, югозапад - коридор, югоизток -маза № 10, както и с припадащите се 6,49% идеални части от общите части на сградата с площ от 179,30 кв.м. и от правото на строеж .

А.3. ИМОТ№3, представляващ: АТЕЛИЕ № 2 на първи жилищен етаж , състоящ се от дневна - трапезария с кухненски бокс, баня с клозет, със застроена площ 37,18 кв.м., при съседни: северозапад - улица, североизток- АТ. № 3, югозапад - двор, югоизток - стълбище, отгоре - апартамент № 3, отдолу -гараж № 1 и гараж № 2, ведно с прилежащата му МАЗА № 11, със застроена площ от 8,17 кв.м., при съседни: северозапад - стълбище, североизток - коридор, югозапад - двор, югоизток - маза № 12, както и с припадащите се 3,25% идеални части от общите части на сградата с площ от 179,30 кв.м. и от правото на строеж .

А.4. ИМОТ № 4, представляващ: АПАРТАМЕНТ № 1 на първи жилищен етаж , състоящ се от дневна с кухненска ниша, две спални, баня и клозет, със застроена площ 68,68 кв.м., при съседни: северозапад - ателие № 3 и стълбище, североизток-калкан, югозапад - двор, югоизток - двор, отгоре - апартамент № 2, отдолу -ателие № 1, ведно с прилежащата му МАЗА № 1, със застроена площ от 8,69 кв.м., при съседни: северозапад - абонатно, североизток - коридор, югозапад -двор, югоизток - стълбище, както и с припадащите се 6,01% идеални части от общите части на сградата с площ от 179,30 кв.м. и от правото на строеж .

Б. Процесии имоти, включени в *НА № ** , том ***, рег.№ ****, дело № **** от 30.06.2008г., при нотариус С. П. - нотариус с район на действие **** районен съд.*

Предмет на оценка са общо 3 / три / броя имоти от ЖИЛИЩНА СГРАДА , която ще се строи от „И.“ ООД гр.П.съгласно одобрен архитектурен проект, в УПИ № ***,*** кв.*** по плана на гр.П., целият с площ от *** кв.м., при съседни на имота: **изток**

- УПИ ****, запад - улица „П.“, север - улица „К.“ *****"б", юг
- УПИ *** , на три жилищни етажа, терасовиден етаж на две нива, приземен етаж и сутерен, състояща се от един брой ателие, дванадесет броя апартаменти, седем броя гаражи, дванадесет броя мази и помещение за абонатна станция, подробно описани в раздел I „Учредяване право на строеж между съсобствениците" от *НА № **, том **, рег.№ ****, дело № **** от 30.06.2008г. по описа на Нотариус С. П., с район на действие РС гр.П., към датата на нотариалния акт 30.06.2008г., а именно:*

Б.1. ИМОТ № 5, представляващ: АПАРТАМЕНТ № 4 на втори жилищен етаж , състоящ се от дневна с трапезария и кухненски бокс, две спални, баня с клозет и отделен клозет, със застроена площ 92,69 кв.м., при съседни: север- стълбище, и част от апартамент № 5, юг- двор, изток - калкан, запад - апартамент № 5 и двор, отгоре - апартамент № 7, отдолу - апартамент № 1, ведно с прилежащата му МАЗА № 4 , със застроена площ от 12,28 кв.м., при съседни: север- улица, изток - маза № 3, запад - маза № 5, юг- коридор, както и с припадащите се 7,71 % идеални части от общите части на сградата с площ от 200,55 кв.м. и от правото на строеж .

Б.2. ИМОТ № 6, представляващ: АПАРТАМЕНТ № 2 на първи жилищен етаж , състоящ се от дневна- трапезария с кухненски бокс, баня с клозет и една спалня, със застроена площ 61,46 кв.м., при съседни: север- Апартамент № 3, изток -стълбище и асансьор, юг - апартамент № 1 и двор, запад - улица, отгоре -апартамент № 5, отдолу - входно пространство на сградата, гаражи № 5,

№ 6 и № 7, ведно с прилежащата му МАЗА № 2 , със застроена площ от 7,65 кв.м., при съседни: север - маза № 1, изток - калкан, запад - коридор, юг — стълбище, както и с припадащите се 5,08 % идеални части от общите части на сградата с площ от 200,55 кв.м. и от правото на строеж .

Б.3. ИМОТ № 7, представляващ: АПАРТАМЕНТ № 5 на втори жилищен етаж , състоящ се от дневна- трапезария с кухненски бокс, баня с клозет и една спалня, със застроена площ 63,62 кв.м., при съседни: север- Апартамент № 6, изток -стълбище и асансьор, юг - апартамент № 4 и двор, запад - улица, отгоре -апартамент № 8, отдолу - апартамент № 2, ведно с прилежащата му МАЗА № 5 , със застроена площ от 10,60 кв.м., при съседни: север - улица, изток - маза № 4 и коридор, запад-улица, юг - маза № 6, както и с припадащите се 5,46 % идеални части от общите части на сградата с площ от 200,55 кв.м. и от правото на строеж .

В. Определяне стойността на предоставената строителна услуга на собствениците на земята - изграждане на съответните обекти , върху които собствениците на земята са запазили правото си на строеж до ниво груб строеж, към датата на нотариалните актове, при използване методите за определяне на пазарни цени, посочени в § 1, т.10 от ДР на ДОПК

Съгласно ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ НА ДАНЪЧНО ОСИГУРИТЕЛНИЯ ПРОЦЕСУАЛЕН КОДЕКС - ДОПК , § 1: „ По смисъла на този кодекс" , т. 8. "Пазарна цена" е сумата без данъка върху добавената стойност и акцизите, която би била платена при същите условия за идентична или сходна стока или услуга по сделка между лица, които не са свързани.", а съгласно т. 10: "Методи за определяне на пазарните цени" са: а) методът на сравнимите неконтролирани цени между независими търговци; б) методът на пазарните цени, където обичайната пазарна цена е цената, използвана в процеса на продажба на стоки и услуги в непроменена форма на независим партньор, намалена с разходите на търговеца и с обичайната печалба; в) методът на увеличената стойност, при който обичайната пазарна цена се определя, като себестойността на продукцията се увеличи с обичайната печалба; г) методът на транзакционната нетна печалба и д) методът на разпределената печалба."

За определяне пазарната стойност на процесите имоти във фаза груб строеж към датата на съответните нотариални актове при използване методите за определяне на пазарни цени, посочени в § 1, т.10 от ДР на ДОПК , вещото лице оценител използва метода на сравнимите неконтролирани цени - сравнителен метод и метода на разходите /на „вещната стойност"/.

Същността на метода на сравнимите неконтролирани цени се основава на ползване информация за реално извършени сделки с недвижими имоти на местния пазар с случая в

състояние на степен на извършване на СМР- фаза груб строеж, към процесния период. Сравняват се факторите, които оказват най-съществено влияние върху пазарната стойност, а именно: местоположението на обекта спрямо сравнявания обект и в рамките на конкретния жилищен комплекс на населеното място, при отчитане на градоустройственото регламентиране на терена, териториалното разположение на имотите, изградеността на инженерната инфраструктура, екологичната обстановка, времето на осъществяване на сделките със сравнимия обект /"отдалеченост" от датата на оценката/, специфични сходни фактори влияещи на еталонните обекти, както и други понижаващи и повишаващи стойността фактори, отразяващи степента на качествените и количествените отклонения от сравнявания обект. След извършеното сравнение на обектите се извършва корекция с цел определяне коригирана цена на 1 м² за съответния обект по отношение на сравнявания.

При метода на разходите /на „вещната стойност"/ стойността на извършените СМР във фаза груб строеж се получава на база на вложените разходи за 1,00 м2

застроена площ за съответния еталон на сграда към процесния период - Примерни цени на СЕК.

В.1. За имотите по НА № ***, том ***, рег.№ ***, дело № ***, към 11.09.2006г.

Сградата, в която се намират процесите общо 4 броя имоти се намира в широкия център на гр.П., с административен адрес „*“ № ** и представлява строеж: „Жилищна сграда на четири етажа и терасовиден етаж с полуподземни гаражи“.

Към датата на огледа 25.11.2011г. вещото лице установи, че сградата е използвана по предназначение.

Съгласно Удостоверение изх.№ *** и **** на Главния архитект на община П. следва, че обект „Жилищна сграда на 4 етажа и терасовиден етаж с полуподземни гаражи“, находящ се в УПИ ***, кв.*** по плана на гр.П. към 25.08.2010г. е завършен, но към 31.08.2010г. не е приет по реда на Наредба № 2/2003г. за въвеждане в експлоатация.

За обекта е издадено Разрешение за строеж № 93/01.02.2007 година.

За строежа е съставен ПРОТОКОЛ за откриване на строителна площадка и определяне на строителна линия и ниво - Приложение № 2 към чл.7, ал.3, т.2 /Акт обр.2/ от 16.04.2007 година.

ИЗВОД: От тези данни следва, че реално към 11.09.2006г. за същия строеж не са били създадени и съставени строителни книжа и изграждането на строежа не е било започнато.

В.1.1. Пазарна стойност на процесните имоти по метода на сравнимите неконтролирани цени - сравнителен метод :

От предоставената информацията на вещото лице от страна на К. В. -Управител на *** ООД гр.П., вещото лице стига до извода, че средната офертна цена на пазарната стойност за завършен строителен продукт / ново строителство/ за едностайни, двустайни и тристайни апартаменти в широкия център на град П. за 2006 година възлиза на 400,00 - 450,00 € /м2;

По информация на сайта *** на Агенция за недвижими имоти „***“ към м.септември 2006г. няма реализирани сделки за аналогични имоти, а средната пазарна офертна цена за жилища в завършен вид, за централната част на града възлиза на 410,00 € /м2.

Вещото лице приема на база на тази информация за строителен продукт, изграден във фаза „груб строеж“ /апартаменти и ателиета/, пазарна стойност по сравнителния метод към 11.09.2006г. в размер на - 250,00 € /м2, равностойни на 500,00 лв./м2 /кръгло/.

Определянето на пазарната стойност на разходите за изграждане на отделните имоти във фаза „груб строеж“ към 11.09.2006г. по сравнителния метод е показано в

ТАБЛИЦА № 1.

№	Параметри	Ед. мярка	Имот №, №			
			1	2	3	4
			апартамент № 4	апартамент № 9	ателие № 2	апартамент № 1
1	2	j	4	5	6	7
1	Бруто застроена площ имот	м2	90,17	87,79	45,46	82,07
2	Пазарна стойност за фаза „груб строеж“ по „сравнителния метод“ към 11.09.2006г.	лв./м2	500,00	500,00	500,00	500,00
3	Общо пазарна стойност за фаза „груб строеж“ по „сравнителния метод“ към	лв.	45 085,00	43 895,00	22 730,00	41 035,00
		кръгло, лв.:	45 100,00	43 900,00	22 700,00	41 000,00

11.09.2006г. за имота :

В.1.2. Пазарна стойност на процесите имоти по метода на „вещната стойност“.

Сградата, в която се намират процесите имоти е с масивна носеща конструкция, със стени от тухлена зидария, стоманобетонени фундаменти, греди, колони и плочи. Покривна конструкция - дървена.

Съгласно Еталон № 01 на СЕК , кн.7-8 / 2006г. разходите за грубия строеж в лева за 1,00 м2 бруто площ , категория „подобрена“ , към 11.09.2006г. възлизат на: - груб строеж, в т.ч. земни работи, конструкции, зидарски работи, покриване,

замазки подови,

железарски изделия, неописани -

- канализация / в частта от нулевия цикъл/-
- водопровод / в частта от нулевия цикъл/-
- неописани -ВСИЧКО: Печалба 10%-Сума:

ДДС 20% -

ОБЩО преки разходи за СМР за ФАЗА „ГРУБ СТРОЕЖ“: Непреки разходи:

V_i от разходи за проектиране =

V_i от разходи за строителен надзор =

V_z от разходи за инвеститорски контрол=

1A от съпътстващи разходи = Всичко непреки разходи : ОБЩО

разходи за ФАЗА „ГРУБ СТРОЕЖ“:

217,00 лв./м2;

2,50 лв./м2;

1,50 лв./м2; 1,00 лв./м2 222,00 лв./м2

22,20 лв./м2 244,20 лв./м2

48,84 лв./м2 293,00 лв./м2

10,00 лв./м2; 4,00 лв./м2; 1,50 лв./м2; 2,50 лв./м2 . 18,00 лв./м2 311,00 лв./м2

Определянето на разходите за изграждане на отделните имоти във фаза „груб строеж“ към 11.09.2006г. е показано в ТАБЛИЦА № 2.

№	Параметри	Общи части на сградата, м2	Мярка	Имот №, №			
				1	2	3	4
				апартамент № 4	апартамент № 9	ателие № 2	апартамент № 1
<i>i</i>	2	3	4	5	6	7	8
1		179,30					
2	Етаж		-	трети жилищен	пети терасовиден	първи жилищен	първи жилищен
	Застроена площ		м2	75,26	74,16	37,18	68,68
4	Застроена площ избено помещение		м2	10,29	6,63	8,17	8,69
5	Корекционен коефициент за избено помещение			0,30	0,30	0,30	0,30
6	Редуцирана застроена площ избено		м2	3,09	1,99	2,45	2,61

	помещение						
7	Припадащи се идеални части от общите части на сградата		%	6,59	6,49	3,25	6,01
			м2	11,82	11,64	5,83	10,78
8	Бруто застроена площ имот		м2	90,17	87,79	45,46	82,07
9	Разходи за фаза „груб строеж“ към 11.09.2006г.		лв./м2	311,00	311,00	311,00	311,00
10	Общо разходи във фаза „груб строеж“ към 11.09.2006г. за имота :		лв.	28 043,00	27 303,00	14 138,00	25 524,00
		кръгло:	лв.	28 000,00	27 300,00	14 100,00	25 500,00

В.1.3. Справедлива пазарна стойност на процесите имоти към 11.09.2006г .

Справедливата пазарна стойност на процесите имоти към 11.09.2006г. се определя като средно-претеглена цена между пазарните стойности и по горните два метода, както следва:

СПРАВЕДЛИВАТА ПАЗАРНА СТОЙНОСТ (СПС) се определя по

формулата: $СПС = C1 \times K1 + C2 \times K2$,

където:

СПС - справедливата пазарна стойност на имота, лв.;

C1 - стойността на имота по метода на "сравнимите неконтролирани цени", лв;

C2 - стойността на имота по метода на "вещната стойност", лв.;

K1 - тегловен коефициенти по метода на "сравнимите неконтролирани цени";

K2 - тегловен коефициенти по метода на "вещната стойност".

№	Имот №	Стойност на имота в лева по:		Тегловен коефициент по метода на		С ПС, кръгло, лева	Равностойност на:	
		сравнителния метод	„вещната стойност“	сравнителния метод	„вещната стойност“		СПС, лв./м2	СПС €/м2
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Имот № 1	45 100	28 000	0,7 5	0,25	40 800	452,48	231,35
2.	Имот № 2	43 900	27 300	0,7 5	0,25	39 750	452,79	231,51
3	Имот № 3	22 700	14 100	0,7 5	0,25	20 550	452,05	231,13
4	Имот № 4	41 000	25 500	0,7 5	0,25	37 100	452,05	231,13

Определянето на СПС на отделните имоти е показано в ТАБЛИЦА № 3.

ТАБЛИЦА № 3 _____

В.2. За имотите по НА № ***, том ***, рег.№ ***, дело № ***, към 30.06.2008 г. В.2.1. Пазарна стойност на процесите имоти по метода на сравнимите неконтролирани цени - сравнителен метод :

От предоставената информацията на вещото лице от страна на К. В. -Управител на * ООД гр.П., вещото лице стига до извода, че средната офертна цена на пазарната стойност за завършен строителен продукт / ново строителство/ за едностайни, двустайни и тристайни апартаменти в широкия център на град П. за 2008 година възлиза на 598,00 - 684,00 €/м2;**

По информация на сайта * на Агенция за недвижими имоти ***към м.юни 2008г. няма реализирани сделки за аналогични имоти, а средната пазарна офертна цена за жилища в завършен вид , за централната част на града възлиза на 570,00 €/м2, а за ж.к „***" - 552,00 €/м2.**

Вещото лице приема на база на тази информация за строителен продукт, изграден във фаза „груб строеж" /апартаменти и ателиета/, пазарна стойност по сравнителния метод към 30.06.2008г. в размер на - 350,00 €/м2, равностойни на 700,00 лв./м2 /кръгло/.

№	Параметри	Ед. мярка	Имот №, №		
			5	6	7
			апартамент № 4	апартамент № 2	апартамент № 5
1	2		4	5	6
	Бруто застроена площ имот	м2	111,83	73,95	77,75
	Пазарна стойност за фаза „груб строеж" по „сравнителния метод към 30.06.2008г.	лв ./м2	700,00	700,00	700,00
	Общо пазарна стойност за фаза „груб строеж" по „сравнителния метод" към 30.06.2008г. за имота:	лв	78	51	54
кръгло, лв.:		281,00 78 300,00	765,00 51 800,00	425,00 54 400,00	

ТАБЛИЦА № 4

Определянето на пазарната стойност на разходите за изграждане на отделните имоти във фаза „груб строеж" към 30.06.2008г. по сравнителния метод е показано в ТАБЛИЦА № 4.

В.2.2. Пазарна стойност на процесите имоти по метода на „вещната стойност".

Сградата, в която се намират процесите общо 3 броя имоти се намира в широкия център на гр.П., с административен адрес „П." № ...и представлява строеж : „Жилищна сграда на три етажа с гаражи и терасовиден етаж".

Към датата на огледа 25.11.2011г. вещото лице установи, че сградата е в степен на завършеност на СМР - незавършен груб строеж.

Съгласно Удостоверение изх.№ ТСУ и С-92-410-6 на Главния архитект на община П. следва, че обект „Жилищна сграда на три етажа и терасовиден етаж" , находяща се в УПИ I- 4612,4613, кв.203 по плана на гр.П.към 25.08.2010г. е на етап подпокривна стоманобетонова плоча.

За обекта е издадено Разрешение за строеж № 387/07.07.2008 година.

За строежа е съставен ПРОТОКОЛ за откриване на строителна площадка и определяне на строителна линия и ниво - Приложение № 2 към чл.7, ал.3,т.2 /Акт

обр.2/ от 02.10.2008 г. ИЗВОД: От тези данни следва, че реално към 30.06.2008г. за същия строеж не са били създадени и съставени строителни книжа и изграждането на строежа не е било започнато.

Сградата, в която се намират процесните имоти е с масивна носеща конструкция, със стени от тухлена зидария, стоманобетонени фундаменти, греди, колони и плочи. Покривна конструкция - дървена.

Съгласно Еталон № 01 на СЕК , кн.7-8 / 2008г. разходите за грубия строеж в лева за 1,00 м2 бруто площ , категория „стандарт“ , към 30.06.2008г. възлизат на:

- груб строеж, в т.ч. земни работи, конструкции, зидарии, покриване и водоотвеждане, замазки подови изравнителни, железарски изделия, неописани - 280,88 лв./м2;
- канализация / в частта от нулевия цикъл/- 1,90 лв./м2;
- водопровод / в частта от нулевия цикъл/- 1,00 лв./м2;
- неописани - 1,00

лв./м2 ВСИЧКО: 284,78 лв./м2 Печалба 10%- 28.48 лв./м2 Сума: 313,26

лв./м2 ДДС 20% - 62,65 лв./м2 ОБЩО преки разходи за СМР за ФАЗА

„ГРУБ СТРОЕЖ“: 375,91 лв./м2 Непреки разходи:

/4 от разходи за проектиране = 12,00 лв./м2;

У2 от разходи за строителен надзор = 4,00 лв./м2;

У2 от разходи за инвеститорски контрол= 1,50 лв./м2;

У2 от съпътстващи разходи = 3,00 лв./м2 .

Всичко непреки разходи : 20,50 лв./м2

№	Параметри	Общи части на сградата, м2	Мярка	Имот №, №		
				5	6	7
				апартамент № 4	апартамент № 2	апартамент № 5
1	2	3	4	5	6	7
1		200,55				
2	Етаж		-	втори жилищен	първи жилищен	втори жилищен

Определянето на разходите за изграждане на отделните имоти във фаза „груб строеж“

към 30.06.2008г. е показано в ТАБЛИЦА № 5.

ТАБЛИЦА № 5

ОБЩО разходи за ФАЗА „ГРУБ СТРОЕЖ“, кръгло:396,00 лв./м2

1	2	3	4	5	6	7
3	Застроена площ		м2	92,69	61,46	63,62
4	Застроена площ избено помещение		м2	12,28	7,65	10,60
5	Корекционен коефициент за избено помещение			0,30	0,30	0,30
6	Редуцирана застроена площ избено помещение		м2	3,68	2,30	3,18
7	Припадащи се идеални части от общите		%	7,71	5,08	5,46
			м2	15,46	10,19	10,95

	части на сградата					
8	Бруто застроена площ имот		м2	111,83	73,95	77,75
9	Разходи за фаза „груб строеж“ към 30.06.2008г.		лв./м2	396,00	396,00	396,00
10	Общо разходи във фаза „груб строеж“ към 30.06.2008г. за имота :		лв.	44 285,00	29 284,00	30 789,00
		кръгло:	лв.	44 300,00	29 300,00	30 800,00

В.2.3. Справедлива пазарна стойност на процесите имоти към 30.06.2008г.

Справедливата пазарна стойност на процесите имоти към 30.06.2008г. се определя като средно-претеглена цена между пазарните стойности и по горните два метода, както следва:

СПРАВЕДЛИВАТА ПАЗАРНА СТОЙНОСТ (СПС) се определя по формулата: $СПС = C1 \times K1 + C2 \times K2$,

където:

- СПС - справедливата пазарна стойност на имота, лв.;
- C1 - стойността на имота по метода на "сравнимите неконтролирани цени", лв.;
- C2 - стойността на имота по метода на "вещната стойност", лв.;
- K1 - тегловен коефициенти по метода на "сравнимите неконтролирани цени";
- K2 - тегловен коефициенти по метода на "вещната стойност".

Определянето на СПС на отделните имоти е показано в ТАБЛИЦА № 6.

№	Имот №	Стойност на имота в лева по:		Тегловен коефициент по метода на		СПС, кръгло, лева	Равностойност на:	
		сравнителния метод	„вещната стойност“	сравнителния метод	„вещната стойност“		СПС, лв./м2	СПС €/м2
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Имот № 5	78 300	44 300	0,7 5	0,25	69 800	624,16	319,13
2.	Имот № 6	51 800	29 300	0,7 5	0,25	46 200	624,75	319,43
3	Имот № 7	54 400	30 800	0,7 5	0,25	48 500	623,79	318,94

IV.2. Относно задачите, в частта на икономическата експертиза:

В счетоводството на „Ивекс“ ООД, експертизата извърши проверка на следните счетоводни извлечения от сметки и счетоводни регистри:

1/Счетоводни извлечения-Отчет по журнала на операциите на хронологичните записвания по дебита на сметки 601 Разходи за материали, 602 Разходи за външни услуги, 603 Разходи за амортизации, 604 Разходи за заплати, 605 Разходи за осигуровки и 614 Разходи за организация и управление за периодите на 2007 и 2008 г.
2/Оборотни ведомости за периода на 2007 г., 2008 г., 2009 г. и 2010 г. 3/Справки за себестойността за обект Битоля и обект Преслав.

По задача 2 и 3.: С Нотариални актове №106 от 11.09.2006 г. за ЖС на ул.Битоля №12 и НА№21 от 30.06.2008 г. за ЖС на ул.Преслав №19, за изграждането на обектите собствениците на земята учредяват право на строеж на „Ивекс" ООД. В счетоводството от хронологичните записвания на отчетените разходи по сметките, експертизата обобща формираната себестойност на Обектите Битоля и Преслав. Собствениците на жилища по НА №106 на ЖС ул.Битоля №12, са извършили следните допълнителни плащания:

-Дервиш Мехмедов Мехмедов- 6600.00 евро = 12908.00 лв./вкл. ДДС/ или 10757.00 лв./без ДДС/. -Мехмед Наджиев Асанов- 7500.00 евро = 14669.00 лв./вкл. ДДС/ или 12224.00 лв./без ДДС/.

-24100.00 евро = 47136.00 лв./вкл. ДДС/ или 39280.00 лв./без ДДС/. Общо платени суми без ДДС, 62 261.00 лв.

По така поставената задача, експертизата направи изчисления във Вариант I, при който от изчислените пазарни цени в настоящата техническа част, са приспаднати допълнително платените суми от посочените собственици по НА №*** на ЖС ул.*** №*** към 11.09.2006 г.: 136 542.00 лв. /Пазарни цени без ДДС на Ап.№1, 2, 4 и 9/ 62 261.00 лв. /Платени суми без ДДС/

Данъчна основа 74 281.00 лв. x 20% = 14856.20 лв. начислен ДДС

Изчислени лихви върху 14856.20 лв., в размер на 7785.00 лв. за периода от 15.10.2006 г. до 21.09.2010 г.

Към 30.06.2008 г. по НА №21 за ЖС ул.П. №...: 137 083.00 лв. /Пазарни цени без ДДС на Ап.№ 2, 4 и 5/ x 20% = 27 416.60 лв. начислен ДДС Изчислени лихви върху 27 416.60 лв., в размер на 7496.58 лв. за периода от 15.07.2008 г. до 21.09.2010 г.

По допълнително поставения въпрос от съда: Относно жилищна сграда на ул.Б. №... и НА №106, експертизата извърши изчисления по задачи №2 и 3 във вариант, без да приспада платената сума, в размер на 24 100 евро /39280.00 лв. без ДДС/ от М.Н. А.

Изчисления във Вариант II:

136 542.00 лв. /Пазарни цени без ДДС на Ап.№1, 2, 4 и 9/

- 22 981.00 лв. /Платени суми без ДДС/

113 561.00 лв. x 20% = 22 712.20 лв. начислен ДДС Изчислени лихви върху 22 712.20 лв., в размер на 11 901.73 лв. за периода от 15.10.2006 г. до 21.09.2010 г.

Към 30.06.2008 г. по НА №21 за ЖС ул.П. №...:

137 083.00 лв. /Пазарни цени без ДДС на Ап.№ 2, 4 и 5/

x 20% = 27 416.60 лв. начислен ДДС

Изчислени лихви върху 27 416.60 лв., в размер на 7496.58 лв. за периода от 15.07.2008 г. до 21.09.2010 г.

Експертизата, извърши изчисления и във Вариант III /след проверката в счетоводството и по преценка на експертизата, без да е поставен като задача от съда/,

при който данъчна основа за изчисляване на данъка е формираната себестойност в счетоводството съобразно извършените и отчетени разходи на Обект Битоля №12, която към 27.10.2008 г. на етап на завършеност в груб строеж, е в размер на 42 033.26 лв.

Върху основа 42 033.26 лв., ДДС е в размер на 8406.65 лв. и лихви върху него в размер на 1859.02 лв., за периода от 15.11.2008 г. до 21.09.2010 г.

Към 30.06.2008 г., не са извършвани и отчетени разходи за Обект П.. Разходи са отчетени и е формирана себестойност за Обект Преслав за периода на 2008 г., от 01.07.2008 г. до 31.12.2008 г.

И. ЗАКЛЮЧИТЕЛНА ЧАСТ:

На основание гореизложеното вещите лица от комплексната съдебна технико-икономическа експертиза дават следното

ЗАКЛЮЧЕНИЕ :

V.I. Като използва методите за определяне на пазарни цени , посочени в § 1, т.10 от ДР на ДОПК вещото лице-оценител на недвижими имоти определя следните пазарни стойности на процесните имоти във фаза груб строеж, съответно към датата на нотариалните актове, както следва:

*V. I. 1. За имотите, подробно описани в раздел IV. 1., т.А., пунктове №, № А.1, А.2, А.3 и А.4 от заключението, включени в НА № **, том **, рег.№ **, дело № 835/11.09.2006г. при нотариус С. П.- нотариус с район на действие П. районен съд :*

ИМОТ № 1 - 40 800.00 /четиридесет хиляди и осемстотин/лева;

ИМОТ № 2 - 3 9 7 5 0 . 00 /тридесет и девет хиляди седемстотин и петдесет/ лева;

ИМОТ № 3 - 20 550.00 /двадесет хиляди петстотин и петдесет/ лева;

ИМОТ № 4 - 37 100.00 /тридесет и седем хиляди и сто / лева.

Посочените стойности са с включен ДДС. V.I.2. За имотите, подробно описани в раздел IV. 1., т.Б., пунктове №, № Б.1, Б.2 и Б.3 от заключението, включени в НА № 21, том VIII, рег.№ 8786, дело № 882/2008г. от 30.06.2008г., при нотариус Соня Панчева - нотариус с район на действие П.ски районен съд:

ИМОТ № 5 - 69 800.00 /шестдесет и девет хиляди и осемстотин/лева;

ИМОТ № 6 - 46 200.00 /четиридесет и шест хиляди и двеста/ / лева;

ИМОТ № 7 - 48 500.00 /четиридесет и осем хиляди и петстотин/ лева.

Посочените стойности са с включен ДДС.

V.2. По отношение икономическата част на експертизата:

На основание извършената проверка в счетоводството на жалбоподателя и направените изчисления, експертизата в икономическата част изчисли размера на данъка и следващите се лихви във вариантите, посочени в задачи №2 и 3:

Вариант I.: Определен ДДС в размер на 14 856.20 лв. и лихви 7785.00 лв., към 11.09.2006 г. по НА№106 и ДДС в размер на 27 416.60 лв. и лихви 7496.58 лв., към 30.06.2008 г. по НА№21.

Вариант II.: Определен ДДС в размер на 22 712.20 лв. и лихви 11 901.73 лв. към 11.09.2006 г. по НА№106 и ДДС в размер на 27 416.60 лв. и лихви 7496.58 лв., към 30.06.2008 г. по НА№21.

Вариант III.: Определен ДДС в размер на 8406.65 лв. и лихви 1859.02 лв. към 27.10.2006 г., дата на завършеност на сградата в груб строеж по НА№106.

Приложение: Снимков материал- 1 бр.страници.

Вещи лица:

1.....

2.....

ПРИЛОЖЕНИЕ № 1 към заключението на комплексната СТИЕ по Адм.Д. № **/2011г. по описа на ВТАдмСъд- СНИМКОВ МАТЕРИАЛ

фигура 1. Общ изглед на сградата в гр.П., ул. "***" № **

СЪДЕБНОМЕДИЦИНСКА ЕКСПЕРТИЗА

№***

Подписаният д-р Д. И. Г. - началник отделение Съдебна медицина при МБАЛ "С. А."-АД се запознах с Постановление за назначаване на експертиза от сл. В. К. от ОСС-Варна и материалите по сл. дело № **** /** год със задача да отговоря на следните въпроси :

8. В кои части на тялото е получил наранявания от огнестрелно оръжие св. П. ? По възможност да се установи, кои са входящи и кои изходящи ?
9. Какъв е характерът на телесните увреждания ?

ДАННИ ПО ДЕЛОТО ОТ ЗНАЧЕНИЕ ЗА ЕКСПЕРТИЗАТА

На **.**.** год св. И. Г. П. на ** год постъпва в ** на МБАЛ "С. А."-АД след огнестрелни наранявания.

От представената Епикриза към ИЗ № **** - диагноза : Вулнерис склопетария торацис абдоминас ет феморис билатералис. Вулнус пунктум сигме. Фрактура аперта феморис синистра супра кондиларис. Постъпва по спешност по повод нанесени огнестрелни наранявания около 20.50 часа. Обективно състояние - Мъж на видима възраст отговаряща на действителната. В средно тежко общо състояние . Глава- б.о. Език -суховат , необложен. Налице е входно отвърстие в областта на гръдния кош в дясна гръдна половина на ниво 1X-X ребро по предна аксиларна линия , където в областта около стернума се палпира проектила. Дишане двустранно везикуларно. ССС- ритмична фреквенция 96 , РР 120/75. Корем на нивото на гръдния кош, слаба палпаторна болезненост в долния етаж. Крайници- няколко входни отвърстия, като е налице открита фрактура на ляво бедро. Налице е отвърстие в дясна ингвинална област. Перисталтика физиологична...параклиника - НБ 133, ХТ 0,40...Реография на бял дроб и сърце- няма данни за пневмоторакс. Наличие на проектил в гръдната стена.Реография на корем- данни за проектил в лява ингвинална област. Данни за фрактура на ляво бедро и няколко проектила в двете бедра.

В гръдната стена бе обработена раната и се извади металния проектил. Направи се диагностична лапароскопия , при която се установи хемоперитонеум. Премина се към лапаротомия. Установи се рана от куршум с големина 1,5/1,5 в областта на ректум-сигма, същата се заши на два етажа, извади се проективна двуцветна сигмостома. Направи се остеосинтеза с Г-образна плака на фрактурата на лявото бедро. Следоперативния период .- под защита на антибиотици, вливания , хемотрансфузия на изогрупова кръв..След захранване на болният и зарастване на раната първично , същият се изписва с препоръки за физ .режим и след два месеца за възстановяване на дебелочревния пасаж..... Изписан на **.**.** год.....

Св.И. Г. П. Седнах на една маса , която е с високи столове . Така бях седнал , че имах видимост към улицата. Видях едно момче да мина по тротоара плътно до стъклото покррой заведението...десет минути след това стана инцидента с мен. Чух пукотевица и болка. Първо почувствах болка в левия крак. Вече като паднах назад почувствах болка и в областта на гърдите. След това чух някаква пукотевица но по слаба....След това бях откаран в болницата..."

При направената справка с архив на МБАЛ"С.А."АД, Клиника ортопедия и травматология се установи: От рентгенография на гръден кош-сенки с метална плътност , неправилна форма в дясната гръдна половина; сенки с метална плътност и неправилна форма проектиращи се в обл. на двете срамни кости на фас, проектил ориентиран с дългия си размер приблизително вертикално, на фас в обл. на главата на л.бедрена кост;множество проектили с неправилна форма и различна големина в мускулатурата на д. Бедро, в горна, средна и долна трета, странично от д.бедрена кост; многофрагментно надкондилно счупване на л.бедро, пректил в обл. на л.бедро странично от счупването, ориентиран с дългия си размер вертикално; проектили с различна форма и големина в обл. на лявата предмишница и л.длан.

ОБСЪЖДАНЕ НА ДАННИТЕ И ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

От представената по сл.дело медицинска документация, направената справка с архива на Клиника травматология при МБАЛ"С.А."АД гр.Варна, показанията на св.П. се установява, че на **.**.**. И.Г.П. е получил огнестрелни наранявания в обл. на гръдния кош, корема, дясното бедро, лявото бедро, лявата предмишница и л.длан.

действието на проектил със значителна кинетична енергия *от* дясно наляво, входно огнестрелно нараняване в обл. на 9 междуребрие по предна мишнична линия, раневи канал ангажиращ кожа, подкожие, подлежащата мускулатура, завършващ до гръдната кост.

Това огнестрелно нараняване не прониква в гръдната кухина и определя временно разстройство на здравето неопасно за живота.

Огнестрелното нараняване в обл. на корема е резултат на действието на проектил със значителна кинетична енергия в посока от дясно наляво и отпред назад с входно огнестрелно нараняване в дясна слабинна област, раневи канал ангажиращ кожа, подкожие, предна коремна стена, проникващ в коремната кухина, в дебелото черво на границата сигмовидно черво-право черво, завършва в тази област.

Без навременно и адекватно проведено оперативно лечение, нараняването на дебелото черво/рана с диаметър "около 15 мм./ несъмнено би обусловило развитие нагноен перитонит и смъртен изход. В този смисъл е било налице постоянно общо разстройство на здравето опасно за живота. Предстои оперативно лечение с оглед възстановяване на дебелочревния пасаж.

От друга страна огнестрелното нараняване в тази област ангажира всички слоеве на коремната стена, прониква в коремната кухина, т.е. определя проникващо нараняване в коремната кухина.

Огнестрелните наранявания в обл. на долните крайници са резултат на действието на проектили със значителна кинетична енергия в посока от дясно наляво. Това в обл. на лявото бедро ангажира л. бедрена кост - налице е многофрагментно счупване, което обуславя затруднение във функцията на л.долен крайник за период от около 4-5 месеца при благоприятно протичане на оздравителния процес.Реално са възможни усложнения от възпалителен характер-остеомиелит, забавено образуване на костна спойка и др.Предстои ново оперативно лечение с оглед евакуация на остеосинтезиращия материал.

Травматичните увреждания в обл. на корема, л.бедро, са били съпроводени със значително кървене, обусловили развитие на анемичен синдром и наложили необходимост от кръвопреливания, т.е. обусловили са разстройство на здравето временно опасно за живота.

Огнестрелните наранявания в обл. на д. бедро, десния горб ангажират меки тъкани. Сами по себе си обуславят временно разстройство на здравето неопасно за живота.

Точният брой на огнестрелните наранявания в обл. на д.горен крайник, долните крайници не може да бъде определен. В медицинската документация същите са описани като "множество"

Експерт
д-р Д.Г.

СЪДЕБНО-ПСИХИАТРИЧНА ЕКСПЕРТИЗА

Подписаното вещо лице д-р Р.Б., главен асистент в Катедрата по психиатрия и мед. психология при Медицински университет- Варна, освидетелствах А.Р.Н. ЕГН, от гр. Варна, във връзка с ДП №/. по описа Първо РУП- Варна . Задачите на експертизата са следните:

1. Страда ли лицето А.Р.Н. ЕГНот психични заболявания?
2. Страда ли лицето Н. от наркотична зависимост?
3. Какво е било психичното състояние на Н. по време на инкримнираното деяние на год. ?
4. По време на деянието бил ли е Н. в състояние да разбира свойството и значението на действията си и да ръководи постъпките си?
5. Може ли лицето Н. да участва в наказателното производство и да се защитава сам?

ДАНИ ОТ ПСИХИАТРИЧНОТО ОСВИДЕТЕЛСТВАНЕ

Израснал в условия на депривация. Когато бил на 6-7 години, родителите се раззели, О. останал да живее при майка си, като поддържал рядко контакти с баща си. Развивал се правилно физически и нервно-психически. Завършил средно образование. Неженен, работи като спасител. През 2007 год.бил съден за притежание с цел разпространение на Екстази.

Наркологичната анамнеза е снета по данни на О. Съобщава, че употребява алкохол рядко. Марихуана не бил пушел.Хероин не вземал. От 2007 год. започнал да употребява амфетамини на партита . Месечно по 2-3 пъти смъркал по 2-3 грама или пиел по 10 таблетки.

Понастоящем е обвиняем за деяние,извършено на год.

Минали заболявания- не съобщава.Черепно-мозъчна травма и припадъци не е имал.

Фамилна анамнеза- необременена с психично заболяване.

Психично- Спокоен, контактен, ориентиран цялостно, без съзнание за психично заболяване. Правилен мисловен процес, без данни за активна психотична продукция и абстинентни явления.Емоционално и волево видимо съответен. Памет и интелект-на нивото на образованието и социалния опит.

ОБСЪЖДАНЕ

Отнася се за 31- годишен мъж, фамилно необременен с психично заболяване. През 2007 год.бил съден за притежание с цел разпространение на Екстази.

Наркологичната анамнеза е снета по данни на О. Съобщава, че употребява алкохол рядко. Марихуана не бил пушел. Хероин, не вземал. От 2007 год. започнал да употребява амфетамини на партита .Месечно по 2-3 пъти смъркал по 2-3 грама или пиел по 10 таблетки.

Понастоящем е обвиняем за деяние,извършено на год.

По време на прегледа, извършен във връзка с освидетелстването, О.А.Н. е спокоен, без данни за активна психотична продукция и без абстинентен синдром..

Анализът на горепосочените данни ни дава основание да приемем, че при О. е налице **ВРЕДНА УПОТРЕБА НА АМФЕТАМИНИ** .Няма данни за психично заболяване в тесния смисъл на думата /психоза/нито в миналото, нито понастоящем.

Амфетамините спадат към групата на психостимулантите. Понятието "амфетамин" се използва за назоваване на голяма група стимуланти: амфетамини, декстроамфетамини и

метамфетамини, Действието им - стимулиране на централната нервна система - създава чувство за удоволствие и прилив на енергия, освобождаване от социалните норми, чувство за съвършенство и компетентност, сила. Ефектите са сходни с тези на кокаина, но са по - дълготрайни - от 4 до 6 часа, в зависимост от дозата и силата на действие. Към амфетамините се развила силна психическа зависимост и повишен толеранс.

При вредната употреба на психостимуланти по начин и доза, както е при О. не се наблюдават тежки абстиненции и интоксикации.,

Тъй като не е бил в "краткотрайно или продължително разстройство на съзнанието" и не е страдал от тежко слабоумие, към момента на извършване на деянието на год. той е бил в състояние да разбира свойството и значението на извършеното и да ръководи постъпките си .

Психичното състояние на О. му позволява да участва в наказателното производство и да се защитава сам.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

О.А.Р. ЕГН не страда от психично заболяване в тесния смисъл на думата- психоза. При него е налице **ВРЕДНА УПОТРЕБА НА АМФЕТАМИНИ**

Към момента на извършване на деянието на 12.08.2011 год. той е бил в състояние да разбира свойството и значението на извършеното и да ръководи постъпките си .

Психичното състояние на О. му позволява да участва в наказателното производство и да се защитава сам.

28.08.2011

ВЕЩО ЛИЦЕ:

СЪДЕБНОПСИХИАТРИЧНА И ПСИХОЛОГИЧНА ЕКСПЕРТИЗА

Подписаните вещи лица д-р Р.Б.-психиатър и клиничен психолог Р.Г., освидетелствахме в условията на 03-Варна Г.П.П. 33 -годишен, във връзка с НОХД № ***/** по описа на Окръжен съд-Варна. Задачите на експертизата са следните: да се направи общо психологично изследване на подсъдимия, като тип личност и да даде отговор на основните задължителни въпроси-за вменяемостта по чл. 144 ал.2 т.3 от НПК и за способността на подсъдимия с оглед физическото и психическо състояние правилно да възприема фактите и да дава достоверни обяснения по тях-чл.144 ал. 4 от НПК.

ДАНИ ОТ ПСИХИАТРИЧНОТО ИЗСЛЕДВАНЕ

Анамнезата е снета по данни на О. .Роден в гр. П., израснал в Ч.б. Когато бил на 10 години, родителите му се развели. След развода със сестра си останали да живеят при баща си присъдени от съда. Не поддържал никакви връзки с майка си. Развивал се правилно физически и нервно-психически. Завършил средно образование. Отбил редовно военната си служба с дребни провинения. Женен, с едно дете. Работи в строителството. Има условна присъда за смърт по непредпазливост през 2004 год.

Не боледувал до сега от сериозни соматични или неврологични заболявания, както и припадъци. Не е получавал психиатрична помощ. По данни на О. алкохол не пие. Наркотици не бил вземал. Фамилна анамнеза - няма данни за обремененост с психично заболяване.

Психично - Спокоен, с будна и адекватна мимика, с желание осъществява словесен контакт, ориентиран цялостно, без съзнание за психично заболяване. Няма данни за разстройства във възприятно-представната дейност. Правилен мисловен процес, без данни за активна психотична продукция. Памет и интелект- в нормата за възрастта.

ДАНИ ОТ ПСИХОЛОГИЧНОТО ИЗСЛЕДВАНЕ

Г-н Г.П.П. беше освидетелстван в условията на Варненския затвор. Независимо, че външно изглежда спокоен, вътрешно е напрегнат. Прави впечатление, че нервно търка дланите си. За да прикрие напрежението, поставя същите зад гърба си,като ги държи през цялото време на изследването в това положение.

Осъществява се вербален контакт, който е недостатъчно информативен, поради което се налага да се задават допълнителни и уточняващи въпроси. Осв. е предимно лаконичен.

Към момента г-н Г.П. живее в гр. Ч. б. Женен, с едно дете. Когато бил на 10 години родителите се развели, като той останал да живее с баща си. Не поддържа отношения с майка си.

По негови данни, е осъждан и после реабилитиран, тъй като е причинил смърт по непредпазливост. „Беше пиянска свада, през 2004г."

Запитан за случилото се, споделя много оскъдно следното: „Задържан съм по поръчка на министъра на вътрешните работи. Обвиняват ме за 2 0-т въоръжени нападения. По телевизията ме показвали и ме познали / усмихва се иронично /. Не признава, че е извършил нападението, за което е обвинен.

На въпроса на ВЛ: „Имаш ли приятели, приятелски кръг?", заявява: „Приятели аз нямам. Всички са познати. Приятели е силно казана дума."

В хода на експериментално - психологичното изследване беше предложен комплекс от предимно проективни психологични методики, отразяващи начин на поведение и реакции, личностови особености, нагласи и жизнени позиции.

„Личностов въпросник на Айзенк“ - оценъчната скала за социална желателност е леко завишена, което е индикация за потребност от благоприятно възприемане и одобрение от социума. Основните скали отчитат стабилност на нервната система и интровертност като насоченост, т.е. затворен, обърнат към себе си, малко контактен, недостатъчно социален.

На практика се оформят преоритетно черти и особености от т.нар. флегматичен темпераментов тип личност, т.е. внимателен, мислещ, благоразумен, миролюбив, контролиран, равно настроен, внушаващ доверие, спокоен, стабилен, интроверт.

За интровертна личност сочат и рисунките от **„Рисувателния тест на Вартег“**. Изходните знаци са свързани единствено с геометрични фигури и в единия от квадратите има в малък размер нарисувана глава на човек, която по-скоро е с масковидно изражение / шизоиден признак /.

В ситуации на фрустрация / пречка или бариера по пътя към достигането до целта / - **„Фрустрационна личностова проба на Розенцвайг“** се илюстрира неефективна комуникация с другите в съвместна ситуация, склонност към формализиране на отговорите, за да се избегне такава.

Поведението е твърде противоречиво. От една страна Осв. е склонен спонтанно да взема решения в контекста на себезащита и екстрапунитивна / външна / насоченост - вид агресия; но от друга: прави опити да се извини, да бъде толерантен, да омаловажава фрустриращото събитие и фрустратора. Опити се правят и по посока на успокояване на отсрещната страна.

В отделни случаи се регистрира отговор: задаване на въпроси, което насочва към вътрешна несигурност, психастенност.

Цитирам някои от фразите-отговори: „Ще го напсувам!“, „Ще се извиня.“, „Не е така.“, „Няма нищо. Ще хвана другия.“, „Ще го поправим.“, „Ще се извиня, че съм взел повече книги.“, „Не съм!“, „Добре.“, „Не е така.“, „Няма нищо.“, „Да не се ядосва.“, „Ще го попитам: „Защо?““

Помолен да довърши фразата: **„Аз съм...“**, Осв. заявява: „Аз съм непредсказуем за другите хора. Другите хора може да си мислят едно за мен, а да излезе друго. Аз съм добър, честен, държа на думата си и не давам празни обещания.“

За емоционална резистентност и липса на вчувстващо разбиране свидетелстват някои от асоциациите в **„Теста за завършване на фрази“**.

Отричането като защитен механизъм се включва в много случаи за да намали усещането за вина, вътрешното напрежение и безпокойство, изобщо-психичната болка.

Друг защитен механизъм с който се ползва Осв. е компенсацията. Външно се отричат налични страхове, но вътрешно те съществуват и се проявяват чрез неспокойното триене на дланите, ироничната на моменти, гримаса и др.под. жестове и мимики / чрез невербалното поведение /.

Няколкократната персеверация на фразата: „нормален човек“ свидетелства за несигурност в собствения Аз, както и за нестабилна идентификация.

Цитирам: „Когато всички са против мен аз ги мразя.“, „Винаги бих искал да съм здрав.“, „Бъдещето ми се струва засега нецветущо.“, „Зная, че това не е смислено, но се страхувам да не стане, да не се получи.“, „Идеалът за жена за мене е висока, с голям бюст.“, „В сравнение с болшинството други, моето семейство е цветущо.“, „Моята майка не живее с мен.“, „Само да би поискал моят баща би пътувал зад граница.“, „Мисля, че съм доста способен за да не мога да направя определено нещо.“, „Бих бил много щастлив, ако не съм тук.“, „Чакам да ме оправдаят.“, „Моите приятели не знаят, че се страхувам...от нищо не се страхувам.“, „Не обичам хората, които злосторничат.“, „Мисля, че семейното съжителство е хубаво нещо.“, „Моето семейство ме смята за нормален човек.“, „Моята най-голяма грешка е...нямам такава.“, „Моята най-голяма слабост...нямам.“, „Моята скрита амбиция в живота е...нямам.“, „Най-много обичам хората, които са

честни, и искрени.", „ Когато започне да ми върви зле, значи ще продължава още.", „ Мисля, че моят баща е нормален човек.", „ Най-много искам в живота да изляза оттук.", „ Най-лошото нещо, което ми се е случило да направя е ...няма такова."

„ **Кратък психопатологичен въпросник на Хаталуей и Маккинли** " - предварителните оценъчни скали дават информация за благоприятно себевъзприемане / външно / и съзнателно скриване на своите дефекти и конфликти / скала на корекцията /. Събраното количество точки по скалата на валидността се среща у лица с тежка невроза. На профилната бланка е оформен код 48 / психопатия, шизоидия /. Същият се среща у своеобразни лица, правещи впечатление на околните като чудаци, с непредсказуемост на постъпките, импулсивност, некомформност. В учението и работата техните показатели са ниски, приспособляемостта им е неустойчива, поведението е неуравновесено. Това е онзи тип, който клиницистите наричат: „ шизоиден". Лица с такъв код са склонни към скитничество, безделие, към общуване с асоциални елементи на обществото. Изразеността на престъпните тенденции е тясно свързана с код 48. Престъпленията, извършвани от лица с повишени показатели по посочените скали са безсмислено жестоки, незапланувани. Нерядко приемат диви, необичайно жестоки форми на сексуални престъпления и убийства. /характеристиката е типологична. /

В „ **Тематично аперцептивния тест на Морган и Мъррей** " Осв. проецира преживявания във вътрешен план, които се различават от външната анестезност. Същите са себеотносни и определят доминиращата тематика в неговия вътрешен психичен живот. Очертава се депресивна окраска в емоционално отношение, както и суицидални мисли. Осв. е объркан относно бъдещето си, не знае какво да предприеме.

Цитирам: „ Този се кани да се самоубива, да се хвърля от прозореца и сигурно... последно желание докато скача. Може би съжалява за нещо, което е направил, не може да го преживее и решава да си сложи край на живота."

„ Тази жена явно ѝ се е случило нещо много лошо, което явно не може да го преживее...много тежко нещо. Мисли какво ще прави по-нататък с живота си."

„ Болна жена. Това явно е доктор, който я преглежда, или мъж., доктор. Оказва ѝ някаква първа помощ и съчувства."

ЗАКЛЮЧЕНИЕ: Налице е личност, която е твърде противоречива в своето поведение, ценностова система и преживявания.

Външно Осв. е с екстрапунитивна насоченост /външно наказателна/, а вътрешно е сензитивен /свърхчувствителен спрямо себе си и слабо чувствителен, дори анестезен, спрямо другите/.

Очертават се шизоидни черти и особености /интровертна насоченост, дистанцираност от социума, формални комуникации и неефективни интеракции/.

Г-н Г.Петков е израснал в условия на депривация /разделени родители /. Отглеждан е от баща си. Базисните чувства не са развити и укрепени стабилно при неговата идентификация / внимание, нежност, любов, обич /. Същите се формират при наличието на майката в семейството.

Нестабилната идентификация се възприема като несигурност и невъзможност за себепознание. Самият Осв. заявява за себе си, че е „непредсказуем", макар, че защитно го рационализира / използва логични доводи да оправдае това твърдение / „...Хората може да си мислят едно за мен, а да излезе друго."

За да стабилизира самооценката и самочувствието си компенсаторно ги поддържа: „ Аз съм добър, честен..."

Вътрешния психичен живот бележи богата емоционалност в посока на депресивни мисли, стигащи до суицидални. Доминира и проекцията - „ ...съжалява за нещо, което е направил.", както и: „ ...Мисли какво ще прави по-нататък с живота си." Има потребност от „...помощ и съчувствие."

ОБСЪЖДАНЕ

Отнася се за 33 -годишен мъж, израснал в условия на сериозна депривация. Не боледувал до сега от сериозни соматични или неврологични заболявания, както и припадъци. Не е оплучавал психиатрична помощ.

По данни на О. алкохол не пие. Наркотици не бил вземал. По време на прегледа, извършен във връзка с освидетелстването, Г. П. е спокоен, с будна и адекватна мимика, с желание осъществява словесен контакт, ориентиран цялостно, без съзнание за психично заболяване. Няма данни за разстройства във възприятно - представната дейност. Правилен мисловен процес, без данни за активна психотична продукция. Памет и интелект- в нормата.

Психологичното изследване разкрива личност, която е твърде противоречива в своето поведение, ценностова система и преживявания. Външно Осв. е с екстрапунитивна насоченост, свръхчувствителен спрямо себе си и слабо чувствителен, дори анестезен, спрямо другите. . Очертават се шизоидни черти и особености О. Г. П е израснал в условия на депривация / разделени родители /. Отглеждан е от баща си. Базисните чувства не са развити и укрепени стабилно при неговата идентификация . Нестабилната идентификация се възприема като несигурност и невъзможност за себепознание. Самият Осв. заявява за себе си, че е „непредсказуем“, макар, че защитно го рационализира За да стабилизира самооценката и самочувствието си компенсаторно ги поддържа: „ Аз съм добър, честен...“

Анализът на горепосочените данни ни дава основание да приемем, че към момента на извършване на деянието и към момента на освидетелстването О. НЕ СТРАДА ОТ ПСИХИЧНО РАЗСТРОЙСТВО. Не са налице анамнестични данни за преминало психично заболяване или зависимост към психоактивни вещества.

Характеровите особености са в рамките на здравната разновидност. В диференциално-диагностичен план би могло да се обсъжда Личностово разстройство, но при него абнормността на характера е в по-силна степен изразена и води до пълна социална дезадаптация. С друго психично заболяване нямаме основание да правим диференциална диагноза.

Тъй като не е бил в състояние на „краткотрайно и продължително разстройство на съзнанието“ и не страда от тежко слабоумие, О. е могъл да разбира свойството и значението на извършеното и е могъл да ръководи постъпките си .

Физическото и психическо състояние на О. П. му позволява правилно да възприема фактите и да дава достоверни обяснения по тях .

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Освидетелстваният Г. П. П. 33 не страда от психично заболяване. Няма данни за злоупотреба или зависимост към психоактивни вещества. Характеровите му особености са в рамките на здравната разновидност.

Тъй като не е бил в състояние на „краткотрайно и продължително разстройство на съзнанието“ и не страда от тежко слабоумие, О. е могъл да разбира свойството и значението на извършеното и е могъл да ръководи постъпките си .

Физическото и психическо състояние на О. П. му позволява правилно да възприема фактите и да дава достоверни обяснения по тях .

** ** *

ВЕЩИ ЛИЦА:

ПСИХОЛОГИЧНО ИЗСЛЕДВАНЕ НА Г.П.П. - 33г.

Г. П.П. беше освидетелстван в условията на Варненския затвор.

Независимо, че външно изглежда спокоен, вътрешно е напрегнат. Прави впечатление, че нервно търка дланите си. За да прикрие напрежението, поставя същите зад гърба си, като ги държи през цялото време на изследването в това положение.

Осъществява се вербален контакт, който е недостатъчно информативен, поради което се налага да се задават допълнителни и уточняващи въпроси. Осв. е предимно лаконичен.

Към момента г-н Г. П. живее в гр. Ч. Б. Женен, с едно дете. Когато бил на 10-т години родителите се развели, като той останал да живее с баща си. Не поддържа отношения с майка си.

По негови данни, е осъждан и после реабилитиран, тъй като е причинил смърт по непредпазливост. „Беше пиянска свата, през 2004г.“

Запитан за случилото се, споделя много оскъдно следното: Задържан съм по поръчка на министъра на вътрешните работи. Обвиняват ме за 20-т въоръжени нападения. По телевизията ме показвали и ме познали / усмихва се иронично /. Не признава, че е извършил нападението, за което е обвинен.

На въпроса на ВЛ: „Имаш ли приятели, приятелски кръг?“, заявява: „Приятели аз нямам. Всички са познати. Приятел е силно казана дума.“

В хода на експериментално-психологичното изследване беше предложен комплекс от предимно проективни психологични методики, отразяващи начин на поведение и реакции, личностови особености, нагласи и жизнени позиции.

„**Личностов въпросник на Айзенк**“ - оценъчната скала за социална желателност е леко завишена, което е индикация за потребност от благоприятно възприемане и одобрение от социума.

Основните скали отчитат стабилност на нервната система и интровертност като насоченост, т.е. затворен, обърнат към себе си, малко контактен, недостатъчно социален.

На практика се оформят преоритетно черти и особености от т.нар. флегматичен гемпеоаментов тип личност, т.е. внимателен, мислещ, благоразумен, миролюбив, контролиран, равно настроен, внушаващ доверие, спокоен, стабилен, интроверт.

За интровертна личност сочат и рисунките от „**Рисува гелния тест на Вартег**“ Изходните знаци са свързани единствено с геометрични фигури и в единия от квадратите има в малък размер нарисувана глава на човек, която по-скоро е с масковидно изражение / шизоиден признак /.

В ситуации на фр\ страция / пречка или бариера по пътя към достигането до целта/ - „**Фрустрационна личностова проба на Розенцвайг**“ се илюстрира неефективна комуникация с другите в съвместна ситуация, склонност към формализиране на отговорите, за да се избегне такава.

Поведението е твърде противоречиво. От една страна Осв. е склонен спонтанно да взема решения в контекста на себезащита и екстрапунитивна / външна / насоченост -вид агресия; но от друга: прави опити да се извини, да бъде толерантен, да омаловажава фрустриращото събитие и фрустратора. Опити се правят и по посока на успокояване на отсрещната страна.

В отделни случаи се регистрира отговор: задаване на въпроси, което насочва към вътрешна несигурност, психастенност.

Цитирам някои от фразите-отговори: „Ще го напусвам!“, „Ще се извиня.“, „Не е така.“, „Няма нищо. Ще хвана другия.“, „Ще го поправим.“, „Ще се извиня, че съм взел повече книги“, „Не съм!“, „Добре.“, „Не е така.“, „Няма нищо.“, „Да не се ядосва.“, „Ще го попитам: „Защо?““

Помолен да довърши фразата: „**Аз съм...**“, Осв. заявява: „Аз съм непредсказуем за другите хора. Другите хора може да си мислят едно за мен, а да излезе друго. Аз съм добър, честен, държа на думата си и не давам празни обещания.“

За емоционална резистентност и липса на вчувстваващо разбиране свидетелстват някои от асоциациите в „ **Теста за завършване на фрази**“. Отричането като защитен механизъм се включва в много случаи за да намали усещането за вина, вътрешното напрежение и безпокойство, изобщо-психичната болка. Друг защитен механизъм с който се ползва Осв. е компенсацията. Външно се отричат налични страхове, но вътрешно те съществуват и се проявяват чрез неспокойното триене на дланите, ироничната на моменти, гримаса и др.под. жестове и мимики / чрез невербалното поведение /.

Няколкократната персеверация на фразата: „ нормален човек“ свидетелства за несигурност в собствения Аз, както и за нестабилна идентификация.

Цитирам: „ Когато всички са против мен аз ги мразя.“, „ Винаги бих искал да съм здрав.“, „ Бъдещето ми се струва засега нецветущо.“, „ Зная. че това не е смислено, но се страхувам да не стане, да не се получи.“, „ Идеалът за жена за мене е висока, е голям бюст.“, „ В сравнение с болшинството други, моето семейство е цветущо.“, „ Моята майка не живее с мен.“, „ Само да би поискал моят баща би пътувал зад граница.“, „ Мисля, че съм доста способен за да не мога да направя определено нещо“, „ Бих бил много щастлив, ако не съм тук.“, „ Чакам да ме оправдаят.“, „ Моите приятели не знаят, че се страхувам...от нищо не се страхувам.“, „ Не обичам хората, които злосторничат.“, „ Мисля, че семейното съжителство е хубаво нещо.“, „ Моето семейство ме смята за нормален човек.“, „ Моята най-голяма грешка е...нямам такава.“, „ Моята най-голяма слабост...нямам.“, „ Моята скрита амбиция в живота е...нямам“. Най-много обичам хората, които са честни, и искрени.“, „ Когато започне да ми върви зле, значи ще продължава още.“, „ Мисля, че **моят** баща е **нормален** човек.“... Най-много искам в живота да изляза оттук.“, „ Най-лошото нещо, което ми се е случило да направя е ...няма такава.“

„ **Кратък психопатологичен въпросник на Хаталуей и Маккинли**“ - предварителните оценъчни скали дават информация за благоприятно себевъзприемане / външно / и съзнателно скриване на своите дефекти и конфликти / скала на корекцията / Събраното количество точки по скалата на валидността се среща у лица с тежка невроза.

На профилната бланка е оформен код 48 / психопатия, шизоидия /. Същият се среща у своеобразни лица, правещи впечатление на околните като чудаци, с непредсказуемост на постъпките, импулсивност, некомформност. В учението и работата техните показатели са ниски, приспособляемостта им е неустойчива, поведението е неуравновесено. Това е онзи тип, който клиницистите наричат: „ шизоиден“. Лица с такъв код са склонни към скитничество, безделие, към общуване с асоциални елементи на обществото. Изразеността на престъпните тенденции е тясно свързана с код 48-Престъпленията, извършвани от лица с повишени показатели по посочените скали са безсмислено жестоки, незапланувани. Нерядко приемат диви, необичайно жестоки форми на сексуални престъпления и убийства, /характеристиката е типологична. / В „ **Тематично аперцептивния тест на Морган и Мъррей**“ Осв. ироецира преживявания във вътрешен план, които се различават от външната анестезност.

Същите са себеотносни и определят доминиращата тематика в неговия вътрешен психичен живот. Очертава се депресивна окраска в емоционално отношение, както и суицидални мисли. Осв. е объркан относно бъдещето си, не знае какво да предприеме

Цитирам: „ Този се кани да се самоубива, да се хвърля от прозореца и сигурно... последно желание докато скача. Може би съжалява за нещо, което е направил, не може да го преживее и решава да си сложи край на живота.“ „ Тази жена явно ѝ се е случило нещо много лошо, което явно не може да го преживее...много тежко нещо. Мисли какво ще прави по-нататък с живота си.“ „ Болна жена. Това явно е доктор, който я преглежда, или мъж., доктор. Оказва ѝ някаква първа помощ и съчувства.“

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Налице е личност, която е твърде противоречива в своето поведение, ценностова Система и преживявания.

Външно, Осв. е с екстрапунитивна насоченост /външно наказателна/, а вътрешно е сензитивен/ свръхчувствителен спрямо себе си и слабо чувствителен, дори анестезен, спрямо другите /.

Очертават се шизоидни черти и особености / интровертна насоченост, дистанцираност от социума, формални комуникации и неефективни интеракции /.

Г-н Г.П. е израснал в условия на депривация /разделени родители/. Отглеждан е от баща си. Базисните чувства не са развити и укрепени стабилно при неговата идентификация / внимание, нежност, любов, обич /. Същите се формират при наличието на майката в семейството.

Нестабилната идентификация се възприема като несигурност и невъзможност за себепознание. Самият Осв. заявява за себе си, че е „непредсказуем“, макар, че защитно го рационализира / използва логични доводи да оправдае това твърдение / „...Хората може да си мислят едно за мен, а да излезе друго.“

За да стабилизира самооценката и самочувствието си компенсаторно ги поддържа: „Аз съм добър, честен...“

Вътрешния психичен живот бележи богата емоционалност в посока на депресивни мисли, стигащи до суицидални. Доминира и проекцията - „...съжалява за нещо, което е направил.“, както и: „...Мисли какво ще прави по-нататък с живота си.“ Има потребност от „...помощ и съчувствие.“

КЛИНИЧЕН ПСИХОЛОГ: Р.Г.

** ** ..****Г.

Варна

ГРАФОЛОГИЧНА ЕКСПЕРТИЗА НА ПОЧЕРК

ОБЛАСТНА ДИРЕКЦИЯ на МВР В.
БАЗОВА НАУЧНО - ТЕХНИЧЕСКА ЛАБОРАТОРИЯ
ЕКСПЕРТИЗА
No ***

Днес **.**.**** подписаният Г. И. Д. експерт криминалист в ВНТ.Л при ОД на МВР гр.В., съставих настоящата експертиза за извършено почерково изследване, възложено с Определение от с.з. на ***** на ВОС наказателна колегия във връзка с НОХД №***/***** г. по описа на ВОС.

ОБСТОЯТЕЛСТВА ДЕЛОТО

Оспорване авторство на подписи положени в следните документи:

Постановление от **.**.**** г. на ОП - В.

Протокол за разпит на свидетел по описа на В. от **.**.*** г.

Протокол за разпит на свидетел по описа на ОП-В. от **.**.****г.

Протокол за разпит на свидетел по описа на ОП. В. от **.**.**** г.

Постановление от **.**.**** г. на ОП - В.

Протокол за разпит на свидетел по описа на ОП - Варна от **.**.****г.

Декларация по чл.12. ал.2 от ЗСРС

ОБЕКТИ НА ЕКСПЕРТИЗАТА

Почерк в подписи положени в следните документи по позиции:

1. Под Постановление от *****г. на ОП – В. срещу „ЗАЩИТЕН СВИДЕТЕЛ:”.
2. В Протокол за разпит на свидетел по описа на ОП-В. от **.**.***г. на страница:
 - 1-ва срещу "СВИДЕТЕЛ:" и под печатните текстове на страницата в бяло поле
 - 2-ра в бяло поле над печатни текстове и в бяло поле под печатни текстове, подписите са централно разположени.
 - 3-та в бяло поле над печатни текстове и в бяло поле под печатни текстове подписите са централно разположени.
 - 4-та в бяло поле над печатни текстове и в бяло поле под печатни текстове, подписите са централно разположени.
 - 5-та в бяло поле над печатни текстове и срещу"СВИДЕТЕЛ:" под печатни текстове в ляво.

3. В Протокол за разпит на свидетел по описа на ОП – В. от *****г. на страница:

- 1-ва срещу "СВИДЕТЕЛ : " и под печатните текстове на страницата в бяло поле по средата на листа.
- 2-ра в бяло поле над печатни текстове и в бяло поле под печатни текстове, подписите са централно разположени.
- 3-та в бяло поле над печатни текстове и в бяло поле под печатни текстове, подписите са централно разположени.
- 4-та в бяло поле над печатни текстове и срещу "СВИДЕТЕЛ:" под печатни текстове в ляво.

4. В Протокол за разпит на свидетел по описа на ОП В. от ***** г. на страница:

- 1-ва единствена срещу "СВИДЕТЕЛ:" и под печатните текстове на страницата в бяло поле по средата на листа.

5. Под Постановление от **.**.****г. на ОП – В. на страница втора срещу "ЗАЩИТЕН СВИДЕТЕЛ:".

6. В Протокол за разпит на свидетел по описа на ОП – В. от *****г. - на страница:

- 1-ва срещу "СВИДЕТЕЛ:" и под печатните текстове на страницата в бяло поле в лявата част на листа.
- 2-ра в бяло поле над печатни текстове и в бяло поле под печатни текстове, горния подпис е централно разположен., долния е изнесен в ляво.
- 3-та в бяло поле над печатни текстове и срещу "СВИДЕТЕЛ:" под печатни текстове в ляво.

7. В Декларация по чл. 12. ал.2 от ЗСРС

ЗАДАЧА НА ЕКСПЕРТИЗАТА

1. Положеният подпис на мястото на защитен свидетел и свидетел, както и изпълнените подписи под и над текста в гореописаните протоколи и постановления от ***** ЕГН:***** ли са изпълнени?

ИЗПОЛЗВАН СРАВНИТЕЛЕН МАТЕРИАЛ

I. Свободни образци от подписа на лицето в следните документи:

Заявление за промяна на регистрацията на МПС с рег***** от

*****.

Заявление за промяна на регистрацията на МПС с рег.№***** от ***** г.

Договор за покупко продажба на МПС от **.**.****г. е рег.№**** от печата за нотариална заверка.

Пълномощно от ***** ЕГН:***** с рег.№****/**.**.**** г. от печата за нотариална заверка.

Договор за покупко продажба на МПС от ****.

Пълномощно от ***** ЕГН: ***** с рег *****/**.**.**** г. от печата за нотариална заверка.

Договор за покупко продажба на МПС от ***** . с рег.№**** от печата за нотариална заверка.

Декларация на основание чл.141, ал.2 от ЗД11 с рег.№*** от****г.

Договор за покупко продажба на МПС от ****. с рег.№***** от печата за нотариална заверка.

Пълномощно от ***** с рег.,№***/**.**.****г. от печата за нотариална заверка.

Договор за покупко продажба на МПС от ****. с рег.№*** от печата за нотариална заверка.

Заявление за издаване па документи за самоличност на български гражданин *****.

Вносна бележка № ****/***** . на «Е.».

Акт за установяване па административно нарушение №!**** от***,

Заявление за издаване па документи за самоличност на български гражданин *****.

ИЗПОЛЗУВАНИ МЕТОДИ И АПАРАТИ, -сравнително аналитичен метод -боноколярни лупи -микроскоп
-Видеоспектралнен комиаратор - VSH 4: в увеличение под падащо и косо осветление с помощта на УВ филтри

ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА И КОНСТАТИВНА ЧАСТ'

1.Подписът положен под Постановление от ***** на ОП - Варна срещу "ЗАЩИТЕН СВИДЕТЕЛ:" е изпълнен със синя химикална паста, смесена транскрипция, с

обособена начална част от инициали на буква "*", средна част от не читаеми щрихи и заключителна част от примковиден вертикален щрих.

Изследваният подпис се характеризира със следните общи признаци:

- темп: среден
- средна степен на обработеност - координация: средна-строеж опростен-натиск нисък до среден
- свързан е малък десен наклон
- смесена форма на движенията е преобладаващи ъгловидни елементи,
- нормален размер.

Като сравнителен материал от почерка в подписа на ***** в ЕГН: ***** са посочени подписи образци в необходимото количество.

Автентичният подпис на ***** ЕГН:***** също е изпълнен също със смесена транскрипция, с обособена начална част от инициал на буква "С", средна част от не читаеми щрихи и заключителна част от примков и вертикален щрих.

Извърши се сравнително изследване на почерка от гореописания подпис и подписа на лицето ***** ЕГН:*****.

При сравнително изследване на почерка с който е изпълнен представения подпис и автентичния подпис на лицето ***** ЕГН ***** се установиха пълни съвпадения в общите графически признаци на почерка от подписите: вид на транскрипцията, обработеност, наклон, свързаност, натиск, посока и форма на движенията, разтегнатост.

Освен съвпаденията в общите признаци, установиха се и пълни съвпадения в частите признаци на подписите: начална точка на изписване на отделните движения, количество движение при изписване на първия елемент от буква «С». сложност на движенията при изпълняване на инициалната част от подписа, форма на движенията от отделните ъгловидни щрихи от средната част на подписа, посока на движенията в парафната част. размер на движенията, количество на движенията и свързаност на движенията.

Описаните съвпадения са характерни, самостоятелни, трайни взаимосвързани и повтарящи се. Те индивидуализират почерка на отделни лица в техните подписи и имайки в предвид, че изследваният подпис съдържа достатъчно количество графичен материал /идентификационни признаци/ може да се направи категоричния извод, че подписа върху горепосочения документ е изпълнен ***** ЕГН:.

II. Подписите от Протокол за разпит на свидетел с идентификационен № по описа на ОП... В. от ***** - на страници:

- Ива срещу "СВИДЕТЕЛ:" и под печатните текстове на страницата в бяло поле
- 2-ра в бяло поле над печатни текстове и в бяло поле под печатни текстове, подписите са централно разположени.
- 3-та в бяло поле над печатни текстове и в бяло поле под печатни текстове, подписите са централно разположени.
- 4-та в бяло поле над печатни текстове и в бяло поле под печатни текстове, подписите са централно разположени.
- 5-та в бяло поле над печатни текстове и срещу "СВИДЕТЕЛ:" под печатни текстове в ляво.

Всички общо 10 бр. са изпълнени със синя химикална паста. Изпълнени са със смесена транскрипция, с обособена начална част от инициална буква "С", средна част от не читаеми щрихи и заключителна част от примковиден вертикален щрих.Изследваните подписи се характеризират със следните общи признаци:

- темп: среден
- средна степен на обработеност
- координация:средна

- строеж опростен -натиск нисък до среден
- свързан с малък десен наклон
- смесена форма на движенията е преобладаващи ъгловидни елементи, - нормален размер

Всички гореописани подписи от Протокол за разпит на свидетел с идентификационен №* по описа на ОП – В. от *****. са изпълнени от сало и също лице.

Извърши се сравнително изследване на почерка от гореописаните подписи и подписа на лицето ***** ЕГН:*****.

При сравнително изследване на почерка с който са изпълнени представените подписи и атлетичния подпис на лицето ***** ЕГН: се установиха пълни съвпадения в общите графически признаци на почерка егт подписите: вид на транскрипцията, обработеност, наклон, свързаност, натиск, посока и форма на движенията, разтегнатост.

Освен съвпаденията в общите признаци, установиха се и пълни съвпадения в частните признаци на подписите: начална точка на изписване на отделните движения, количество движение при изписване на първия елемент от буква «С», сложност на движенията при изпълняване на инициалната част от подписа, форма на движенията от отделните ъгловидни штрихи от средната част на подписа, посока на движенията в парафнната част. размер на движенията, количество на движенията и свързаност на движенията.

Описаните съвпадения са характерни, трайни взаимосвързани и повтарящи се. Те индивидуализират почерка на отделни лица в техните подписи и имайки в предвид, че изследваните подписи съдържат достатъчно количество графичен материал /идентификационни признаци/ може да се направи категоричния извод, че всички подписи върху горепосочения документ са изпълнени от ***** ЕГН:.

Ш. Подписите от Протокол за разпит на свидетел с идентификационен №* по описа на ОП - Варна от ***** - на страница:

- 1-ва срещу "СВИДЕТЕЛ:" и под печатните текстове на страницата в бяло поле по средата на листа.
- 2-ра в бяло поле над печатни текстове и в бяло поле под печатни текстове, подписите са централно разположени.
- 3-та в бяло поле над печатни текстове и в бяло поле под печатни текстове, подписите са централно разположени.
- 4-та в бяло поле над печатни текстове и срещу "СВИДЕТЕЛ:" под печатни текстове в ляво.

Всички общо 8бр. са изпълнени със синя химикална паста. Изпълнени са със смесена транскрипция, с обособена начална част от инициална буква "С\ средна част от не читасми штрихи и заключителна част от примковиден вертикален штрих.

Изследваните подписи се характеризират със следните общи признаци:

- теми: среден
- средна степен на обработеност -
- координация:средна
- строеж опростен -натиск нисък до среден
- свързан с малък десен наклон
- смесена форма на движенията с преобладаващи ъгловидни елементи, -нормален размер

Всички гореописани подписи от Протокол за разпит на свидетел с идентификационен №* по описа на ОП – В. от 23.1 1.2008г. са изпълнени от едно и също лице.

Извърши се сравнително изследване на почерка от гореописаните подписи и подписа на лицето ***** ЕГН:*****.

При сравнително изследване на почерка с който са изпълнени представените подписи и автентичния подпис на лицето ***** ЕГН:***** се установиха пълни съвпадения в общите графически признаци на почерка от подписите: вид на

транскрипцията, обработеност. наклон, свързаност, натиск, посока и форма на движенията, разтегнатост.

Освен съвпаденията в общите признаци, установиха се и пълни съвпадения в частните признаци на подписите: начална точка на изписване на отделните движения, количество движение при изписване на първия елемент от буква «*». сложност на движенията при изпълняване на инициалната част от подписа, форма на движенията от отделните ъгловидни штрихи от средната част на подписа, посока на движенията в парафната част. размер на движенията, количество на движенията и свързаност на движенията. Описаните съвпадения са характерни, трайни взаимосвързани и повтарящи се. Те индивидуализират почерка на отделни лица в техните подписи и имайки в предвид, че изследваните подписи съдържат достатъчно количество графичен материал /идентификационни признаци/ може да се направи категоричния извод, че всички подписи върху горепосочения документ са изпълнени от ***** ЕГН:*****.

IV. Подписите положени в Протокол за разпит на свидетел с идентификационен №* по описа на ОП- В. от *****.

• 1-ва единствена срещу "СВИДЕТЕЛ:" и под печатните текстове на страницата в бяло поле по средата на листа.

са изпълнени със синя химикална наета, смесена транскрипция, с обособена начална част от инициална буква "*". средна част от не читаеми штрихи и заключителна част от примковиден вертикален штрих.

Изследваните подписи се характеризира със следните общи признаци: -
темп: среден
-средна степен на обработеност -
координация:средна -строеж опростен -
натиск нисък до среден -свързан с малък
десен наклон
-смесена форма на движенията с преобладаващи ъгловидни елементи, -
нормален размер

Всички гореописани подписи от Протокол за разпит на свидетел с идентификационен №* по описа на ОП – В. от **.**.***г. са изпълнени от едно и също лице.

Извърши се сравнително изследване на почерка от гореописаните подписи и подписа на лицето ***** ЕГН:*****.

При сравнително изследване на почерка е който са изпълнени представените подписи и автентичния подпис на лицето ***** ЕГН:***** се установиха пълни съвпадения в общите графически признаци на почерка от подписите: вид на транскрипцията, обработеност. наклон, свързаност, натиск, посока и форма на движенията, разтегнатост.

Освен съвпаденията в общите признаци, установиха се и пълни съвпадения в частните признаци на подписите: начална точка на изписване на отделните движения, количество движение при написване на първия елемент от буква «*». сложност на движенията при изпълняване на инициалната част от подписа, форма на движенията от отделните ъгловидни штрихи от средната част на подписа, посока на движенията в парафната част. размер на движенията, количество на движенията и свързаност на движенията. Описаните съвпадения са характерни, самостоятелни, трайни взаимосвързани и повтарящи се. Те индивидуализират почерка на отделни лица в техните подписи и имайки в предвид, че изследваните подписи съдържат достатъчно количество графичен материал /идентификационни признаци/ може да се направи категоричния извод, че подписа върху горепосочения документ е изпълнен от ***** ЕЕН:*****.

V. Подписът положен в Постановление от *****г. на ОП – В. на страница втора срещу "ЗАЩИТЕН СВИДЕТЕЛ:".

I -ва единствена срещу "СВИДЕТЕЛ:" и под печатните текстове на страницата в бяло поле по средата на листа.

е изпълнен със синя химикална паста, смесена транскрипция, с обособена начална част от инициална буква "*". А средна част от не читаеми щрихи и заключителна част от примковиден вертикален щрих.

Изследваният подпис се характеризира със следните общи признаци:

темп: среден

-средна степен на обработеност -

координация:средна -строеж опростен -

натиск нисък до среден -свързан с малък

десен наклон

-смесена форма на движенията с преобладаващи ъгловидни елементи,

-нормален размер

Извърши се сравнително изследване на почерка от гореописания подпис и подписа на лицето ***** ЕГН:*****.

При сравнително изследване на почерка с който е изпълнен представения подпис и автентичния подпис на лицето *****

ЕГН:***** се установиха пълни съвпадения в общите графически признаци на почерка от подписите: вид на транскрипцията, обработеност, наклон, свързаност, натиск, посока и форма па движенията, разтегнатост.

Освен съвпаденията в общите признаци, установиха се и пълни съвпадения в частните признаци на подписите: начална точка на изписване на отделните движения, количество движение при изписване па първия елемент от буква „*“ . сложност на движенията при изпълняване на инициалната част от подписа, форма на движенията от отделните ъгловидни щрихи от средната част на подписа, посока на движенията в парафната част, размер на движенията, количество па движенията и свързаност на движенията.

Описаните съвпадения са характерни, самостоятелни, трайни взаимосвързани и повтарящи се. Те индивидуализират почерка на отделни лица в техните подписи и имайки в предвид, че изследвания подпис съдържа достатъчно количество графичен материал /идентификационни признаци/ може да се направи категоричния извод, че подписа върху горепосочения документ е изпълнен от ***** ЕГН:*****.

Подписите положени в Протокол за разпит на свидетел е идентификационен N»*по описа на ОП – В. от *****г. - на страница:

- 1-ва срещу "СВИДЕТЕЛ:" и под печатните текстове на страницата в бяло поле в лявата част па листа.
- 2-ра в бяло поле над печатни текстове и в бяло поле под печатни текстове, горния подпис е централно разположен, долния е изнесен в ляво.
- 3-та в бяло поле над печатни текстове и срещу "СВИДЕТЕЛ:" под печатни текстове в ляво.

са изпълнени със синя химикална наета, смесена транскрипция, е обособена начална част от инициална буква "*". средна част от не читаеми щрихи и заключителна част от примковиден вертикален щрих.

Изследваният подпис се характеризира със следните общи признаци:

-темп: среден

-средна степен на обработеност

-координация:средна -строеж опростен

-натиск нисък до среден, свързан с малък десен наклон

-смесена форма на движенията с преобладаващи ъгловидни елементи, - нормален размер

Всички гореописани подписи от Протокол за разпит на свидетел с идентификационен №* по описа на ОП – В. от ***** са изпълнени от едно и също лице.

Извърши се сравнително изследване на почерка от гореописаните подписи и подписа на лицето ***** ЕГН:*****.

При сравнително изследване па почерка с който е изпълнен представения подпис и автентичния подпис на лицето ***** ЕГН:***** се установиха пълни съвпадения в общите графически признаци на почерка от подписите: вид па транскрипцията, обработеност, наклон, свързаност, натиск, посока и форма на движенията, разтегнатост.

Освен съвпаденията в, общите признаци, установиха се и пълни съвпадения в частните признаци на подписите: начална точка на изписване на отделните движения, количество движение при изписване на първия елемент от буква «(»». сложност на движенията при изпълняване на инициалната част от подписа, форма на движенията от отделните ъгловидни щрихи от средната част на подписа, посока на движенията в парафната част. размер на движенията, количество на движенията и свързаност на движенията.

Описаните съвпадения са характерни, самостоятелни, трайни взаимосвързани и повтарящи се. Те индивидуализират почерка на отделни лица в техните подписи и имайки в предвид, че изследвания подпис съдържа достатъчно количество графичен материал /идентификационни признаци/ може да се направи извод, че подписите върху горепосочения документ са изпълнен от ***** ЕГН:*****.

VII. Подписа положен под Декларация по чл.12. ал.2 от ЗСРС срещу "Декларатор:"1 е изпълнен със синя химикал на паста, смесена транскрипция, с обособена начална част от инициал на буква "*", средна част от не читаеми щрихи и заключителна част от примковиден вертикален щрих.

Изследваният подпис се характеризира със следните общи признаци:

- темп: среден
- средна степен на обработеност
- координация:средна
- строеж опростен
- натиск нисък до среден -свързан с малък десен наклон
- смесена форма на движенията с преобладаващи ъгловидни елементи,
- нормален размер

Извърши се сравнително изследване на почерка от гореописания!" подпис и подписа на лицето ***** ЕГН:*****.

При сравнително изследване на почерка с който е изпълнен представителния подпис и автентичния подпис на лицето ***** ЕГН:***** се установиха пълни съвпадения в общите графически признаци па почерка от подписите: вид на транскрипцията, обработеност. наклон, свързаност", натиск, посока и форма на движенията, разтегнатост.

Освен съвпаденията в общите признаци, установиха се и пълни съвпадения в частните признаци на подписите: начална точка на изписване на отделните движения, количество движение при изписване на първия елемент от буква «*»». сложност на движенията при изпълняване на инициалната част от подписа, форма на движенията от отделните ъгловидни щрихи от средната част на подписа, посока на движенията в парафната част. размер на движенията, количество на движенията и свързаност на движенията. Описаните съвпадения са характерни, самостоятелни, трайни взаимосвързани и повтарящи се. Те индивидуализират почерка на отделни лица в техните подписи и имайки в предвид, че изследвания подпис съдържа достатъчно количество графичен материал /идентификационни признаци/ може да се направи категоричния извод, че подписа върху горепосочения документ са изпълнен от ***** ЕГН:*****.

Направените наблюдения и констатирани резултати от тях са основание за следното заключение.

З А К Л Ю Ч Е Н И Е

1. Подписа положен под Постановление от ***** на ОП – В.срещу "ЗАЩИТЕН СВИДЕТЕЛ:" е изпълнен от ***** ЕГН:*****.

2.Подписи положен в Протокол за разпит на свидетел е идентификационен №6 по описа на ОП – В. от ***** общо десет броя по два на страница са изпълнени от ***** ЕГН:*****.

3.Подписи положен в Протокол за разпит на свидетел с идентификационен №6 по описа на ОП – В. от ***** общо осем броя по два на страница са изпълнени от ***** ЕГН:*****.

4.Подписи положен в Протокол за разпит на свидетел по описа на ОП – В. от ***** общо два броя са ЕГН:*****.

5. Подписа положен под постановление от ***** на ОП – В. срещу "ЗАЩИТЕН СВИДЕТЕЛ:" е изпълнен от ***** ЕГН:*****.

10. Подписи положен в Протокол за разпит на свидетел с идентификационен №* по описа на ОП - Варна от ***** общо шест броя по два на страница са изпълнени от ***** ЕГН:*****.

11. Подписа положен под Декларация по чл.12. ал.2 от ЗСРС срещу "Декларатор:" е изпълнен от ***** ЕГН*****.

Експерт:
Приложение №2

КОМПЛЕКСНА СЪДЕБНОМЕДИЦИНСКА И БАЛИСТИЧНА ЕКСПЕРТИЗА

Подписаните М. Ж. В. инспектор ЕКД в БНТЛ при ОД МВР - Варна и д-р В. Д., главен асистент в УНС по съдебна медицина и деонтология при МУ Варна, днес **.**.****г назначени за вещи лица по досъдебно производство № 1033/05 по описа ОСЛЮ при ОП-Варна, съгласно постановление на следовател В. О., се запознахме с предоставените ни материали по делото със задача да отговорим на следните въпроси:

1. Към какъв вид се отнася иззетото огнестрелно оръжие „АКМС“, калибър. 7,62мм, №6365. Възможно ли е произвеждането на изстрелите от даденото оръжие при посочените обстоятелства?
2. Има ли изтривания и поправки в.. данните за модела и номера на представеното оръжие? Какви са били фабричните му данни?
3. Какъв е механизмът на получаване на огнестрелните наранявания, причинени на пострадалите И. Г. П., с ЕГН ***** и М. Н. М., ЕГН ***** съгласно. приложената медицинска, документация от проведеното им. лечение в МБАЛ "С.А." и съгласно изготвената - СМЕ от **.**.****.? Къде и как са разположени входните **рани** на простреляните лица? През какви тъкани и органи преминават раневите канали и какво е тяхното общо направление? Каква е посоката на изстрелите? Съпоставяйки получените данни, да **се** даде отговор, дали представените куршуми: ВД № ** № ** са изстрелян от представения за изследване автомат и **те** ли са нанесли **съответните; травматични** увреждания на двамата пострадали? При отговора на горепоставените въпроси, да се отчетат всички находки, констатирани, по **време** на извършените огледи на местопроизшествието - височина **на** стената,, на парапета и на прозореца на. заведението. - бар „С.“, размерите на счупванията му **и др.**, приложени в делото. От какво разстояние са **били** произведени изстрелите? Кои следи, от пораженията по телата на пострадалите са от близък изстрел срещу тях? Точно от. кое място и в какво направление са били произведени изстрелите? Кое. от телесните увреждания е нанесено първо на пострадалите лица и какъв е калибърът на куршума, причинил даденото поражение? Какво, е било взаимното разположение на пострадалите, оръжието **и** извършителя, в момента на изстрела? Възможно ли е да са възникнали дадените увреждания в следствие **рикоширането** на куршуми? - Причинените наранявания от един екземпляр оръжие ли са нанесени или от няколко, от. единична **стрелба** или от автоматичен откос? 4. Вещите лица, след съответно изследване на приложените ВД по ДП, да дадат категоричен . отговор - гилзи. 7/62мм, ВД № *, * и * **и** обвивките от **проектили** № ** и **, части от боеприпаси **ли** са? Същите изстреляни **ли** са от представеното огнестрелно оръжие - - **иззетия горепосочен** автомат. От едно оръжие ли са изстреляни представените **гилзи**? Куршумите обикновени ли са или са със специално предназначение /трасиращи, запалителни и др./
5. С какъв вид или марка барут е бил зареден патронът, с който е произведен последният изстрел с това оръжие? Къде и кога са били произведени патроните? От една и съща серия ли са патроните, или принадлежат към определена серия на производство'7
6. В изправност ли са представените патрони, и може ли с тях да се произведе изстрел? Към какъв вид или образец принадлежат че? Фабрични ли са куршумите, или са направени саморъчно? С какъв вид и марка барут са били снабдени изстреляните патрони, ако се съди по саждите, или по неизгорелите барутни частици на пробитата от тях найлонова торба?
7. Представените за изследване куршуми и найлоновата торба, годни ли са за трасологическа и биологична идентификация? Ако - да, да се иземе съответен сравнителен материал за допълнително изследване!

ДАННИ ОТ ДЕЛОТО ОТ ЗНАЧЕНИЕ ЗА ЕКСПЕРТИЗАТА

На **.**.**** са били наранени с огнестрелно оръжие И.П.П на **г и М.Н.М на **г
В показанията си от **.**.****г И.П.П сочи:"... Аз отидох там към 20.30 часа, навън беше тъмно, инцидентът стана около 21,00-21,30 часа. Аз се намирах на един стол до прозореца, който лично изместих в позиция такава, която се вижда на снимка № **. стр.* от приложения по ДП фотоалбум от местопрошествието, който ми показвате в момента. Моето място беше непосредствено до колоната, която се вижда на същата снимка. Преместих стола, тъй като исках наблюдавам постоянно движението пред заведението през прозореца, тъй като имам много врагове и се страхувам за себе си. На бара стояхме заедно с М., Д., не си спомням точните позиции на всеки по отделно в момента, разговаряхме, Аз бях по кожено яке- тъмно на цвят... Не съм очаквал, че този човек може да се опита да ме убие ... мина само той и започна да стеля. Аз съм бил войник и - разпознах, че това е автомат «Калашников», който е имал муфа според мен, познах го по пукането и като паднах на земята, го видях над мен с автомата в ръце, който стреляше. В момента на падането, аз видях човека, който минаваше преди това на два пъти, над себе си-беше със шапка с козирка, нахлупена и с дъждовна качулка върху шапката. В началото като паднах долу, първите около 5 минути, не помня нищо, видях, че имам счупване на левия крак над коляното, две момчета ми Помогнаха да бъда отведен в клиниката, изпитвах страшно силна болка, имах наранявания също и в областта на стомаха, на дебелото и на тънките черва, имаше девет следи от куршуми в тялото ми. Първо бях уцелен над коляното на левия крак. В следващия миг куршумите минаха през тялото ми в пълен откос. М. също беше уцелена с куршум под коляното на крака, но не е имала счупване. Не знам дали тя има други наранявания. Не си спомням повече нищо. Мигът, който е останал в съзнанието ми е неговото лице над мен. Когато е побегнал, веднага един от охраната Я. Я. стрелял по него. но за жалост не успя да го уцели. Знаем, че е побягнал към бул."Л.", което разбрах в следствие от Я.. Аз чух пукане и мислех, че ме доубиват. Това е, което си спомням "

В епикриза на ***** издадена от МБАЛ "С.А."-Варна е видно, че И.Г.П на 35г. е бил на лечение в *** от **.**.**** до **.**.**** с окончателна диагноза: Вулнерис склопетария торацис абдоминас ет феморис бнлатералис. Вулнус пунктум сигме. Фрактура аперга феморис еинистрасупра кондиларис. Оперативно лечение: на **.**.****г,- Сутура сигме. Сиг.мостомия Лаваж. Дренаж. Остеоснтеза феморис синкстра. Анамнеза: Касае се за болен постъпил по спешност, но повод нанесени, огнестрелни наранявания около.**:**. Обективно състояние: Мъж на видима възраст отговаряща на действителната. В средно тежко общо състояние. Глава-б.о. Език-суховат-необложен. Налице е входно отворстие в областта на гр. кош. в дясна гр.-половина на нивото на IX - X ребро по предна аксиларна линия, където областа около стернума се палннра проектлла. Дишане - двустранно везикуларно. С ритмчна фреквенция 96, РР-120/75. Корем- на нивото на гр. кош, слаба палпаторна болезненост в долния етаж. Крайници- няколко входни отворстмя. Като - е налице открита фрактура на ляво бедро. Налице е: отворстие -в дясна. ингвинална област. Перисталтика физиологична. Параклинични изследвания: Нв-"13.3, ери-4,6, Нт-0,40, левко-14.5, тромб-262x10/9, урея-5,8, креаг.-1 16. об-49,4, монограма в норма. К-,5,97, Н-144, хлор-108, зсат-120,5, алат-58, ЛДХ- 650, •ир.тр.вр>96%. фибриноген-3,27, урина-б.о. Апаратни изследвания- Рво гр. бял дроб и сърце- няма данни за пневмоторакс. Наличие на яроектил в гр.стена. Рьо гр. на корем-Дания за ороектил в лява ингвтш.област. Данни за фрактура иа ляво бедро и няколко проектила в двете бедра. Лечение- в гръдната стена бе обработена раната и се извади металния проектил. Направи се диагностична лапароскопия, при която се установи хемоперитоннум.- Премина се към /лапаротомия. Установи се рана от куршум с големина 1,5/1,5 в областа. на ректум - сигма, същата се заши на два етажа, извади се протектвнвн двуцевна сигмостома. Фрактура на лявото бедро се извърши

остносинтеза с геобразна лака, Следоперативен период- под защитата на антибиотици, в-ния на водно-солеви р-ри, витамини, хемотрансфузния на изогрунова кръв. фраксипарин, протече сравнително гладко. След захранване на болния, зарастане на раната първично, същият се изписва с препоръки за физ. режим и след два. месеца за възстановяване на дебелочревния пасаж.

В настоящата експертиза съм и данни от История на заболяване №**/**г епикриза на която съм цитирал по-горе. В архива на МБАЛ С.А. съм се запознал и с намиращите се към историята на заболяване рентгенови снимки.

На **.**.****г съм освидетелствал И.П.П. при което установих: Мъж на видима възраст около **г с ръст 180см, атлетично телосложение, ориентиран за време място и собствена личност. При освидетелстването се установиха ръбци от рани с белезникав цвят, намиращи се както следва:

По предно външната повърхност на дясното рамо на 131 см. от петите. Ръбеца е с издължена форма, хоризонтален ход и размери около 2/0,8 см. /тангенциално/; Друг в предна дясна половина на гръдния кош, също на 131 см. от петите непосредствено над дясно гръдно зърно. Той е с размери около 2/0,8см.;

В дясна странично-външна част на седалището на 104см. от петите където подкожно се вижда и напипва тъмно сивкавосин с метална плътност предмет с размери около 0,5см;

По предно вътрешната повърхност на дясното бедро /ингвинална облост/ на 96 см. от петите с продълговата форма и размери 2/1см /тангенциално/

По предно външната повърхност на дясното бедро на 83 см. от петите с кръгловата форма и диаметър 4см.;

По предната повърхност на дясното бедро над коляното три на брой на разстояние 63-65 см. от петите едно до друго;

По ляво бедро, над коляното по предно - вътрешната повърхност над бедрото на 58 см. над петите.

По пестницата на дясна ръка малки кръгловати ръбци 3-4 на брой с диаметри 0,3-0,5см.

В показанията си М.Н.М. сочи: "... Нашата маса се намираше непосредствено до вратата близо до витринното стъкло. Видях от ул. "*** Ю." да притичва силует, който когато се изравни с нашата маса се завъртя с лице към стъклото и в следващия момент видях как силуета държи нещо с двете си ръце, от което хвърчат искри, чух звук от автомат, но още преди искрите се бях спуснала към пода под масата. Не съм усетила в кой момент съм била улучена, продължавах да пълзя навътре към другите маси на заведението..когато стрелбата спря, при мен дойде барманката, която видя, че съм ранена..."

В епикриза на ** ***** издадена от МБАЛ "С.А."-Варна е видно, че М.Н.М. на 21г. е била на лечение в клиника по ортопедия и травматология от **.**.****. до **.**.****г, с окончателна диагноза: Открити рани на няколко области на долен крайник в дясно. Анамнеза: На *.**.****г около **:**. часа получила огнестрелни наранявания в областта- на дясното бедро. Оплаква се от болки Меки тъкани: две входни отвърстия по предно медиалната средна трета страна на бедрото, умерено кървящи. Други увреди- няма. ...Рентген ... данни за наличие на чужди тела- проектанк. Лечение консервативно..

ЗАКЛЮЧЕНИЕ - ОТГОВОР НА ПОСТАВЕНИТЕ ВЪПРОСИ

Представеното за изследване оръжие "АКМС" с номер върху капака на цевната кутия **** пристигна в незапечатана кутия от велпапе с размери **/** см, в която се намери оръжие в разглобен вид, пълнител, найлонов джоб в който се намериха ** бр. патрони и найлоново пликче с * бр.гилзи, както и чувал от хартия, който е бил запечатан с печата на БНТЛ - Варна. В долния десен ъгъл има надпис описващ съдържанието на

веществените доказателства иззети при огледа на местопроизшествие извършено на **.*.*.****. в бар "С." находящ се в гр. Варна на ул. "*****".

ОТГОВОР НА ПЪРВИ ВЪПРОС:

Към какъв вид се отнася иззетото огнестрелно оръжие „АКМС“, калибър *.*.*мм. *****? Възможно ли е произвеждането па изстрелите от даденото оръжие при посочените обстоятелства?

Представеното за изследване оръжие представлява Автомат Калашников Модернизиран Сгъваем, калибър *.*.* мм. Автомата представлява мощно индивидуално огнестрелно оръжие за поразяване на живата сила на къси разстояния с автоматична или единична стрелба. Основния вид на стрелбата е автоматичната.

При огледа на оръжието се установи, че същото притежава всички необходими части и механизми. Оръжието се сглоби при което се установи, че частите и механизмите взаимодействат нормално.

В пълнителя се налентоваха 4 бр. патрони и в стрелбището на ОД МВР -Варна се проведе експериментална стрелба за установяване на годността на оръжието. Пълнителя се постави в гнездото за пълнителя на автомата, предпазителя се постави на първа позиция /автоматична стрелба/, издърпа се затворната рама до упор назад и се пусна рязко, при което беше зареден патрон в патронника. При натискане на спусъка и отпускане и повторно натискане и отпускане се произведоха две автоматични серии с по два изстрела, което дава основание за извода, че е възможно произвеждането на изстрелите от даденото оръжие при посочените обстоятелства.

ОТГОВОР НА ВТОРИ ВЪПРОС:

Има ли изтривания и поправки в данните за модела и номера па представеното оръжие? Какви са бит фабричните му данни?

При изследването на частите и механизмите на представеното за изследване оръжие се установи наличие на номер "*****" върху капака на цевната кутия и сер. номер "*****" върху затвора на автомата. Не се установи заличаване и преправки по частите и механизмите, което дава основание за извода, че оръжието не представлява сглобка на завода производител.

ОТГОВОР НА ТРЕТИ ВЪПРОС:

Какъв е механизмът на получаване на огнестрелните наранявания, причинени на пострадалите И.Г.П., с ЕГН ***** и М.Н.М, с ЕГН *****, съгласно приложената медицинска документация от проведеното им лечение в МБАЛ С.А. и съгласно изготвената СМЕ от **.*.*.****г.? Къде и как са разположени входните рани па простреляните лица? През какви тъкани и органи преминават раневите канали и какво е тяхното общо направление? Каква е посоката на изстрелите? Съпоставяйки получените данни, да се даде отговор, дали представените куршуми: ВД № ** № ** са изстрелян от представения за изследване автомат и те ли са нанесли съответните травматични увреждания на двамата пострадали? При отговора на горепоспшве/ште въпроси, да се отчетат всички находки, констатирани по време на извършените огледи на местопроизшествието - височина на стената, на парапета и на прозореца на заведението - бар „С.“, размерите на счупванията му и др., приложени в делото. От какво разстояние са били произведени изстрелите? Кой следи от пораженията по телата на пострадалите са от близък изстрел срещу тях? Точно от кое място и в какво направление са били произведени изстрелите? Кое от телесните увреждания е нанесено първо на пострадалите лица и какъв е калибърът на куршума, причинил даденото поражение? Какво е било взаимното разположение на пострадалите, оръжието и извършителя, в момента на изстрела? Възможно ли е да са възникнали дадените увреждания в следствие рикоширането па

куршуми? Причинените наранявания от един екземпляр оръжие ли са нанесени или от няколко, от единична стрелба или от автоматичен откос?

Съпоставяйки данните от медицинската документация, рентгеновите снимки и установените при освидетелстването на пострадалия П. ръбци, може да се приеме, че минималния брой изстрели от които е възможно да се получат тези увреждания е седем и са разположени както следва.

Първи раневи канал наранява по допирателна /повърхностно/ дясно рамо на ниво **см от петите. Той е с хоризонтален ход отдясно наляво, навлиза подкожно в дясна гърдна половина непосредствено над дясно гърдно зърно на същата височина *** см, минава подкожно като проектила е установен подкожно над гърдната кост.

Второ огнестрелно нараняване е с входна рана в дясна седалищна област на 104см където подкожно прозира вероятно с парче от проектил.

Трето огнестрелно нараняване е с входна рана на 96см от петите в дясна горно вътрешна повърхност на бедрото /ингвинална област от там започва раневи канал почти хоризонтален с леко кос ход отдолу нагоре, навлиза в коремната кухина засяга дебелото черво на ниво сигма/ректум, вализа в прилежащата мускулатура, като проектила е е намерен пред ацетабулума /оцетницата/..

Четвърто огнестрелно нараняване е в предно външната повърхност на дясно бедро на ниво 83см от петите. За него не може да се определи раневи канал поради липса на описание в приложената документация.

Пето огнестрелно нараняване е в долната част на дясно бедро на ниво **-*см от петите, над коляното и се състои от три отделни входни отвори разположени едно до друго, които е възможно да се получат и при един изстрел.Шесто огнестрелно нараняване е в долна предновътрешна част на *** едра на ниво **см от петите над коляното. Там раневия канал навлиза в дълбочина, раздробява бедрената кост, като проектила е намерен в мускулатурата на бедрото.

Нараняванията по дясна пестница е възможно да са получени от съпътстващи изстрелите метални частици и да са получени при някой от предходно описаните изстрели , но е възможно да са резултат и от отделен изстрел.

Изстрелите са произведени от близко разстояние, което е видно от счупената витрина и мястото където се е намирал пострадалия. Към момента на причиняване на уврежданията П. се е намирал в седнало положение с дясното рамо към стрелящия.

От представената документация не може да се направи извод за последователността на изстрелите, .Калибъра на оръжието с което са причинени нараняванията е *,** мм.

На същата дата и при същият инцидент М.Н.М е получила две огнестрелни наранявания в горната предна половина на дясно бедро, като в медицинската документация не са посочени подробности за установените наранявания, освен намерени в меките тъкани на бедрото проектили.

ОТГОВОР НА ЧЕТВЪРТИ ВЪПРОС:

Вещите лица, след съответно изследване на приложените ВД по ДП, да дадат категоричен отговор - гилзи */**мм, ВД №*, * и * и обвивките от проектили № ** и **, части от боеприпаси ли са? Същите изстреляни ли са от представеното огнестрелно оръжие - иззетия горепосочен автомат. От едно оръжие ли са изстреляни представените гилзи? Куршумите обикновени ли са, или са със специално предназначение /трасиращи, запалителни и др./

При проведеното сравнително изследване на ВД № *, * и *, представляващи гилзи от патрони *.*/* мм., с гилзите от експерименталната стрелба посредством сравнителен микроскоп марка "№****" се установиха съвпадения в трасологическите следи оставени от жилото на ударника по капсул - възпламенителя, както и съвпадение на следите оставени от изхвъргача на гилзите и отражателя на същите, което дава основание за извода, че намерените на местопроизшествието гилзи са изстреляни от представеното за изследване оръжие /АКМС-.* мм. №****/.

При изследването на обекти №** и ** се установи, че същите представляват парчета с неправилна форма от ризница на куршум за АК *.* мм.

При сравнителното изследване на следите от браздите и полетата оставени по повърхността на парчетата от ризница, обекти №** и **, със следите от браздите и полетата оставени по повърхността на проектила от експерименталната стрелба посредством сравнителен микроскоп "№АСНЕТ" се установиха съвпадения в трасите оставени от браздите и полетата по обекти №** и ** и сравнителния образец, което води до извода, че обекти №** и ** представляват части от куршум за АК *.* мм. и са изстреляни от представеното за изследване оръжие.

Единият от обектите под № ** и ** в мястото на присъединяване на куршума към гилзата е оцветен в зелен цвят, което означава че куршума е боен и се състои от стоманена ризница плакирана със сплав от цинк и мед и оловна ядка.

ОТГОВОР НА ПЕТИ И ШЕСТИ ВЪПРОС

Такъв вид или марка барут е бил зареден патронът, е който е произведен последният изстрел с това оръжие? Къде и кат са били произведени патроните? От една и съща серия ли са патроните, или принадлежат към определена серия на производство? В изправност ли са представените патрони и може ли с тях да се произведе изстрел? Към какъв вид или образец принадлежат те? Фабрични ли са куршумите, или са направени саморъчно? С какъв вид и марка барут са били снабдени изстреляните патрони, ако се съди по саждите, или по неизгорелите барутни частици на пробитата от тях найлонова торба?

Представените за изследване патрони са обр.****г. и са предназначени за АК, АКМ, АКМС калибър *.* мм. Патроните са произведени в завод "Казанлък"-България. Патроните са аг три различни партиди- **/*, **/* и **/*.

Партида **/* представляват бойни патрони */* мм., произведени от завод ** през ****г. Гилзата е стоманена, плакирана от сплав на цинк и мед. Куршума се състои от стоманена ризница плакирана със сплав от цинк и мед, оловна ризница и ядка /стоманен сърдечник/.

Партида **/* представляват бойни патрони *.*/* мм., произведени от завод ** през ****г. Гилзата е със зелено лаково покритие. Куршума се състои от стоманена ризница плакирана със сплав от цинк и мед, оловна ризница и ядка /стоманен сърдечник/. Куршума в мястото на присъединяване с гилзата, както и капсула имат пръстен в червен цвят.

Партида **/* представляват бойни патрони *.*/* мм., произведени от завод ** през ****г. Гилзата е стоманена, плакирана със сплав от цинк и мед. Куршума се състои от стоманена ризница плакирана със сплав от цинк и мед и оловна ядка. Куршума в мястото на присъединяване с гилзата, както и капсула имат пръстен в зелен цвят.

Заводски произведените патрони независимо от партидата им са заредени с бездимен пироксилинов барут.

ОТГОВОР НА СЕДМИ ВЪПРОС

Представените за изследване куршуми и найлоновата торба, годни ли са за трасологическа и биологична идентификация? Ако- да, да се из земе съответен сравнителен материал за допълнително изследване!

Относно трасологическата годност на представените обекти № ** и ** отговора се съдържа в отговора на четвърти въпрос.

Биологическа идентификация не може да бъде правена т. к. преди изготвянето на експертизата е провеждана експериментална стрелба, гилзите от която са изпратени в НИКК-МВР за сравнително изследване с гилзи иззети от друг вид местопроизшествия с използване на такъв вид оръжие, а найлоновата торба е била обработена с цианакрилатно лепило за наличие на дактилоскопни следи.

ЕКСПЕРТИ:

д-р В. Л. М:В.

СЪДЕБНО-ТЕХНИЧЕСКА ЕКСПЕРТИЗА

Днес, ***** г., долуподписаният служител на ИКТ-МВР специалист II степен ***** състави настоящия протокол за извършена съдебно-техническа експертиза, възложена съгласно Определение на *** на съдебно заседание по НОХД № *** по описа на *** от 13.04.2009г.

Преписката е заведена в ИКТ - МВР с вх. № 1 167/13.05.2009 г.

ОБЕКТИ НА ЕКСПЕРТИЗАТА

На експертите бяха предоставени за изследване:

1. 108 броя компакт дискове (№ 20).
2. 10 броя минидискове (№ 21).
3. Мини дискети 12 броя (№ 22).
4. Дискети 13 броя (№ 26).
5. Органайзер заедно със зарядно устройство (№ 61).

ЗАДАЧА НА ЕКСПЕРТИЗАТА

1. Дали и в кои от посочените и иззети ВД се съдържат данни и носители на информация, свързани с ПИН кодове и номерата на магнитни банкови карти, установени по делото префикси на световни банки или цифрови поредици във формат съответни и ползвани за запис на банкови магнитни карти, като посочената информация от посочените ВД бъде свалена на съответен носител за ползване от съда?

ИЗСЛЕДВАНЕ И ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Чрез специализиран програмен продукт *** бе направено пълно копие на информационните носители от предоставените за експертиза обекти. Цитираният програмен продукт, заедно с необходимите технически средства, създава пълно копие на изследвания обект и осигурява технология, позволяваща достъп до информацията без последната да бъде нарушена и изменена.

Обектите на настоящата експертиза са номерирани от експерта съгласно дадените в скоби номера, като са маркирани само тези от тях, върху които е намерена свързана с поставената задача информация.

Обект 20 от настоящата експертиза са 108 броя компакт дискове. Върху 8 от тях, маркирани като 20.1 до 20.8, е намерена информация, свързана с поставените задачи.

Върху обект 20.1 е записан програмен продукт *.EXE, който служи за проверка валидността и за генерация на номера на кредитни карти.

Върху обект 20.2 са записани файлове с разширения .txt, .doc, .zip, .db, а също така без разширение, в които се съдържа информация за номера и други данни за магнитни банкови карти, интернет адреси за on-line пазаруване и подготвени писма на английски език до представители на такива сайтове. В папка с наименование VCARD е записана програма *.exe, в папка ces - *.exe, които служат за проверка валидността и за генерация на номера на кредитни карти. Всички файлове са с дати на модификация от 1997 до 2000 г.

Върху обект 20.4 е записана инсталация на драйвери за устройства модели ACR38, ACR38T, които се използват за четене/запис на информация върху на смарт карти.

Върху обект 20.5 е намерен файл с разширение .txt, който съдържа имена на интернет сайтове, име, адрес и подготвен текст за писмо за установяване на бизнес контакт. Файлът е с дата на модификация 01.04.2004 г.

Върху обект 20.6 са записани аудио файлове във wav формат, в които е записана кодирана в звук информация от магнитни пътечки на магнитни карти. Датите на модификация на файловете са от 31.05.2005 г.

Върху обект 20.7 са записани файлове с разширения .txt, в които се съдържа информация за номера и други данни за магнитни банкови карти. В папка с наименование JVC7 са записани аудио файлове във wav формат, в които е записана кодирана в звук информация от магнитни пътечки на магнитни карти. В папка с наименование thc-c 191 е записана програма *.EXE, работеща под DOS операционна система, която служи за проверка валидността и за генерация на номера на кредитни карти. Менюто на Програмата предоставя възможност за управление на картов четец за четене/запис, но тази възможност не може да бъде проверена, както и няма данни какъв е картовият четец. Датите на модификация на файловете са от юни-юли 2005 г.

Върху обект 20.8 са записани аудио файлове във wav формат, в които е записана кодирана в звук информация от магнитни пътечки на магнитни карти. Датата на модификация на файловете е 16.06.2005 г.

Обект 21 от настоящата експертиза са 10 броя минидискове. Върху компакт диска, маркиран от експерта като 21.1, са записани файловете *.exe *.exe, които се изпълняват под операционна система DOS и не могат да бъдат стартирани без към съответния персонален компютър да е включено периферно устройство, каквото е предвидено от създателите на програмите.

В същата опаковка № 21 за експертиза в плик с надпис „Намерени в ъгъла вляво от дивана!“ са предоставени за експертиза един мини компакт диск и 3 компакт диска. Върху мини компакт диска с надпис "SECURETECH PERIPHERALS MAGCARD SOFTWARE" са записани софтуер и драйвери за устройства MSR за четене/запис на магнитните пътечки на магнитни карти. Два от компакт дисковете са празни, а информацията върху третия не може да бъде прочетена.

Под № 22 за експертиза са предоставени мини цифрови видео касети, за изследването на които ИКТ-МВР не разполага с необходимите технически и програмни средства.

Обект 26 от настоящата експертиза са 13 броя дискети с капацитет 1,44 MB. Информация, свързана с поставената задача, е намерена върху 7 от тях, номерирани и маркирани като 26.1 до 26.7.

Върху обект 26.1 са съхранени текстови файлове с разширение .txt и .not, които съдържат информация за кредитни карти, интернет адреси за online пазаруване и подготвени писма на английски език до представители на такива сайтове. В папка с наименование VCARD е записана програма *.exe, която служи за проверка валидността и за генерация на номера на кредитни карти. Датите на модификация на файловете е от 1992 г. до 1999 г.

Върху обект 26.2 са съхранени текстови файлове с разширение .txt и .zip, които съдържат информация за кредитни карти, интернет адреси и e-mail адреси за on-line пазаруване и подготвени писма на английски език до представители на такива сайтове. Датите на модификация на файловете е от 1990 г. до 1999 г.

Върху обект 26.3 в папка с наименование all.cc са съхранени файлове с разширение .txt, .doc и .tmp, които съдържат информация за кредитни карти, подготвени писма на английски език до представители на интернет сайтове за on-line пазаруване.

Датите на модификация на файловете е от 1999 г. Върху дискетата е била записана DOS операционна система, като по-късно всички системни файлове са изтрети. Към момента на настоящата експертиза върху пространството на тези изтрети файлове е намерена информация от други изтрети файлове, която е дадена в основната папка във файлове с разширение .txt. Те съдържат данни за кредитни карти.

Върху обект 26.4 са съхранени файлове с разширение .txt, .doc и .zip, които съдържат информация за кредитни карти. Датите на модификация на файловете са от 1999 и 2000 г.

Върху обект 26.5 са съхранени файлове с разширение .txt, и текстов без разширение, които съдържат информация за кредитни карти, разплащания, подготвени писма до интернет сайтове за on-line търговия, e-mail адреси за такава кореспонденция. Датите на модификация на файловете са от 2001 г.

Върху обект 26.6 са съхранени файлове с разширение .txt, и текстов без разширение, които съдържат информация за кредитни карти, разплащания, подготвени писма до интернет сайтове за on-line търговия, e-mail адреси за такава кореспонденция. Датите на модификация на файловете са от 1999 и 2000 г.

Върху обект 26.7 е съхранен файл с наименование **.txt, който съдържа данни от магнитните пътечки на магнитна банкова карта. Неговата дата на модификация е 2003 г. Възможно е този файл да е създаден с помощта на един от изпълнимите файлове *.exe или *.exe, съхранени на същата дискета. Те се изпълняват под операционна система DOS и не могат да бъдат стартирани без към съответния персонален компютър да е включено периферно устройство, каквото е предвидено от създателите на програмата.

Предоставеният за експертиза органайзер под № 61заедно със зарядно устройство е без допълнителна флаш памет в предвидения за това слот и без устройство за включване към персонален компютър (docking cradle). При опит за неговото включване стартира програма за първоначални настройки Welcome Wizard, като системната дата е 01.01.1997 г. Това означава, че няма съхранени данни във вградената памет на органайзера.

Извършил експертизата:

Всички цитирани по-горе файлове са записани върху оптичен носител - приложение към настоящата експертиза, като е запазена файловата структура на съответните носители.

Съставил експертизата:

СЪДЕБНО КОМПЮТЪРНА-ТЕХНИЧЕСКА ЕКСПЕРТИЗА

ДО
АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД гр. Велико Търново

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

за извършена съдебно компютърна-техническа експертиза по административно дело № ... / 2012 г. по описа на Административен съд гр. Велико Търново

от инж. Д. С. П.

- живущ в град *** ул. „***" № *, компютърен инженер - специалност „Компютърни системи и технологии" Определен общ депозит в размер на **150,00 лв.** Делото насрочено за 07.05.2012 г. 9,30 ч.

ЖАЛБОПОДАТЕЛ:

„***" ООД, ЕИК 104518906 със седалище и адрес на управление: гр. ***, ул. „***" № *, представлявано от Управителя С. Х. и адв. Н. И.

ОТВЕТНИК:

АГЕНЦИЯ „МИТНИЦИ", Митница Свищов с адрес на административния орган: гр. Свищов , ул. „Дунав" № 10, представлявано от Началник на Митница Свищов

I. ЗАДАЧИ НА ЕКСПЕРТИЗАТА:

С определение на Административен съд Велико Търново на заседание на **06.02.2012** г. е допусната съдебно компютърна-техническа експертиза от специалист по компютърните системи, по искане на жалбоподателя с жалба с рег.номер 4415/141/23.12.2011 относно изясняване на спорните компютърно-технически обстоятелства по делото, а именно:

„Допуска изслушването на съдебно-техническа експертиза, като вещото лице, след като се запознае с материалите по делото и извърши проверка в дружеството-жалбоподател да отговори на въпросите поставени в жалбата:

1. Какво е предназначението на двата вътрешни и външни тунера, предмет на вноса, деклариран с ЕАД №09BG004302H0013569/10.08.2009 г. ?
2. Съдържат ли /конструктивно/ печатни платки с интегрални схеми и електронни компоненти двата вида тунери?
3. Възможна ли е употребата на двата вида тунери без компютър?
4. Двата вида тунери разполагат ли със собствено захранване ?
5. Разполагат ли двата вида тунери с вградени антени?
6. Какъв софтуер използват двата вида тунери, има ли различия в него, позволява ли да се приемат телевизионни програми и да се прави автоматичен избор на канали и възпроизвеждане на образи?
7. Възможно ли е USB TV тунера/външната платка/ да бъде монтирана вътре в компютър? При вътрешен монтаж променя ли се начина на захранване и предназначението на платката? "

II. ОБСТОЯТЕЛСТВА ПО ДЕЛОТО

Делото е образувано по жалбата на „***“ ООД, представлявано от управителя С.Х., против Решение за промяна на тарифен №B47/ 0097/ 26.10.2011 г на Началника на Митница Свищов, потвърдено с Решение №864/05.12.2011г на Директор на Агенция Митници.

III. ИЗВЪРШЕНИ ПРОВЕРКИ

За изпълнение на поставените задачи експертизата ползва приложените към делото материали и документи, като се запозна обстойно с тях.

Извършена бе проверка на 26.03.2012 г. в Търговски и логистичен център на „***“ ООД, с.***, обл.***, където ми бе предоставен пълен достъп до наличните в момента стоки - вътрешни, външни тунери, а именно: Aver-TV-USB-Volar-HX/61 A827/, Aver-TV-USB-Pilot /61H810/, Aver-TV HYBRID Super PCI Interface Card /61 M1 35/.

Извършена бе проверка на техническата документация от производителя относно всички външни и вътрешни тунери, а именно: Aver-TV-USB-Volar-HX/61 A827/, Aver-TV-Galaxy-USB-DVB S /61A816/, Aver-TV-USB-Pilot /61H810/, Aver-TV HYBRID Super PCI Interface Card /61M135/, Aver-TV HYBRID EXPRESS 577 COMPUTER PERIPHERALS /61A577/. Техническата документация от производителя бе предоставена от „***“ ООД, като при проверките бе използвана и интернет страницата (www.avermedia.com) на производителя AVerMedia Technologies Inc. за допълнителна информация относно техническите данни на стоката.

IV. КОНСТАТИВНО - СЪОБРАЗИТЕЛНА ЧАСТ

Във връзка с поставената задача, и с оглед на представените документи по делото, както и техническата специфика на стоката, вещото лице определи да извърши проверка в офиса на жалбоподателя на стоката - вътрешните и външни тунери.

IV.1. външен тунер Aver-TV-USB-Volar-HX/61A827/;

След обстойно запознаване с предоставената мостра от стоката външен тунер Aver-TV-USB-Volar-HX/61 A827/, техническата документация и прилежащия софтуер, както и след инсталиране на същия тунер на компютър с операционна система Windows 7, предоставен от жалбоподателя, при проверката бяха констатирани следните отговори на съответните въпроси:

IV.1.1. По въпрос № 1: „Какво е предназначението на двата вътрешни и външни тунера, предмет на вноса, деклариран с ЕАД №09BG004302H0013569/10.08.2009 г.?"

Aver-TV-USB-Volar-HX/61 A827/ е телевизионен тунер със самостоятелна функция, различна от тази на автоматичните машини за обработка на информацията, чието предназначение е да преобразува получения чрез ТВ антена аналогов телевизионен сигнал в цифров посредством вградения аналогово-цифров преобразувател. С помощта на софтуер го трансформира в звук и картина, които се възпроизвеждат от компютърната конфигурация и позволява гледането и записването на телевизионни програми.

IV.1.2. По въпрос № 2: „Съдържат ли /конструктивно/ печатни платки с интегрални схеми и електронни компоненти двата вида тунери?"

Aver-TV-USB-Volar-HX/61 A827/ е ТВ тунер и задължително в неговите електронни компоненти се съдържат аналогово-цифров преобразувател, USB конектор, както и различни видове усилватели на сигнали, които са конструктивно инсталирани на печатна платка с интегрални схеми. Проверката потвърди тези теоретични данни, като при отваряне

на корпуса на ТВ тунера бе установено, че притежава печатна платка с интегрални схеми и електронни компоненти.

IV.1.3. По въпрос № 3: „Възможна ли е употребата на двата вида тунери без компютър?"

Употребата на ТВ тунера е невъзможна без компютър по две причини: 1. Те ползват захранването му; 2. За тяхната работа задължително е необходим софтуер, който се инсталира на компютър.

IV.1.4. По въпрос № 4 „Двата вида тунери разполагат ли със собствено захранване?"

ТВ тунера не разполага със собствено захранване, като задължително използва захранване от компютъра посредством USB порт.

IV. 1.5. По въпрос № 5 „Разполагат ли двата вида тунери с вградени антени?"

ТВ тунера не разполага с вградена антена, а използва външна антена за приемане на телевизионния сигнал, която се включва към корпуса на ТВ тунера посредством специална буска. Външната антена е в комплекта на стоката.

IV.1.6. По въпрос № 6 „Какъв софтуер използват двата вида тунери, има ли различия в него, позволява ли да се приемат телевизионни програми и да се прави автоматичен избор на канали и възпроизвеждане на образи?"

След инсталиране на приложения към комплекта на стоката софтуер, се установи, че ТВ тунера използва софтуер AverTV, който позволява да се приемат телевизионни програми, да се прави автоматичен избор на канали, които да се възпроизвеждат в картина и звук.

IV.1.7. По въпрос № 7 „Възможно ли е USB TV тунера/външната платка/ да бъде монтирана вътре в компютър? При вътрешен монтаж променя ли се начина на захранване и предназначението на платката?"

ТВ тунера с USB конектор е възможно да бъде монтиран в кутията на компютъра, тъй като голяма част от съвременните компютри имат един или няколко USB порта вътре в кутията на компютъра. При проверката бе монтиран ТВ тунера и по този начин, като бе установено че не се променя начина на захранване или предназначението на ТВ тунера.

IV.2. външен тунер Aver-TV-Galaxy-USB-DVB S /61A816/:

Тази стока не бе предоставена физически за експертиза, тъй като според „***" ООД е спряна от производство и изчерпана като наличност. След обстойно запознаване с предоставената техническата документация на ТВ тунера Aver-TV-Galaxy-USB-DVB S /61A816/, при проверката бяха констатирани следните отговори на съответните въпроси:

IV.2.1. По въпрос № 1: „Какво е предназначението на двата вътрешни и външни тунера, предмет на вноса, деклариран с ЕАД №09BG004302HOO 13569/10.08.2009 г.?"

Според техническата документация, Aver-TV-Galaxy-USB-DVB S /61A816/ е телевизионен тунер със самостоятелна функция, различна от тази на автоматичните машини за обработка на информацията, чието предназначение е да преобразува получения чрез ТВ антена аналогов телевизионен сигнал в цифров посредством вградения аналогово-цифров преобразувател. С помощта на софтуер го трансформира в звук и картина, които се възпроизвеждат от компютърната конфигурация и позволява гледането и записването на телевизионни програми.

IV.2.2. По въпрос № 2: „Съдържат ли /конструктивно/ печатни платки с интегрални схеми и електронни компоненти двата вида тунери?"

Aver-TV-Galaxy-USB-DVB S /61A816/ е ТВ тунер и задължително в неговите електронни компоненти се съдържат аналогово-цифров преобразувател, USB конектор, както и различни видове усилватели на сигнали, които са конструктивно инсталирани на печатна платка с интегрални схеми.

IV.2.3. По въпрос № 3: „Възможна ли е употребата на двата вида тунери без компютър?“

Употребата на ТВ тунера е невъзможна без компютър по две причини: 1 .Те ползват захранването му; 2.За тяхната работа задължително е необходим софтуер, който се инсталира на компютър. Това бе еднозначно установено от техническата документация.

IV.2.4. По въпрос № 4 „Двата вида тунери разполагат ли със собствено захранване?“

ТВ тунера не разполага със собствено захранване, което е видно от посочените в техническата документация характеристики.

IV.2.5. По въпрос № 5 „Разполагат ли двата вида тунери с вградени антени?“

ТВ тунера не разполага с вградена антена, а използва външна антена за приемане на телевизионния сигнал, което е видно от посочените в техническата документация характеристики. Външната антена е в комплекта на стоката.

IV.2.6. По въпрос № 6 „Какъв софтуер използват двата вида тунери, има ли различия в него, позволява ли да се приемат телевизионни програми и да се прави автоматичен избор на канали и възпроизвеждане на образи?“

Според техническата документация ТВ тунера използва софтуер AverTV. При инсталирането на този софтуер бе установено , че той позволява да се приемат телевизионни програми, да се прави автоматичен избор на канали, които да се възпроизвеждат в картина и звук.

IV.2.7. По въпрос № 7 „Възможно ли е USB TV тунера/външната платка/ да бъде монтирана вътре в компютър? При вътрешен монтаж променя ли се начина на захранване и предназначението на платката?“

ТВ тунера с USB конектор, е възможно да бъде монтиран в кутията на компютъра , тъй като голяма част от съвременните компютри имат един или няколко USB порта вътре в кутията на компютъра. Това не може да промени начина на захранване или предназначението на ТВ тунера.

IV.3. външен тунер Aver-TV-USB-Pilot/61h810/:

След обстойно запознаване с предоставената мостра от стоката външен тунер Aver-TV-USB-Pilot/61h810/, техническата документация, и прилежащия софтуер, както и след инсталиране на същия тунер на компютър с операционна система Windows 7, предоставен от жалбоподателя, при проверката бяха констатирани следните отговори на съответните въпроси:

IV.3.1. По въпрос № 1: „Какво е предназначението на двата вътрешни и външни тунера, предмет на вноса, деклариран с ЕАД №09BG004302HOO 13569/10.08.2009 г.?“

Aver-TV-USB-Pilot/61h810/ е телевизионен тунер със самостоятелна функция, различна от тази на автоматичните машини за обработка на информацията, чието предназначение е да преобразува получения чрез ТВ антена аналогов телевизионен сигнал в цифров посредством вградения аналогово-цифров преобразувател. С помощта на софтуер го трансформира в звук и картина, които се възпроизвеждат от компютърната конфигурация и позволява гледането и записването на телевизионни програми.

IV.3.2. По въпрос № 2: „Съдържат ли /конструктивно/ печатни платки с интегрални схеми и електронни компоненти двата вида тунери?“

Aver-TV-USB-Pilot/61h810/ е ТВ тунер и задължително в неговите електронни компоненти се съдържат аналогово-цифров преобразувател, USB конектор, както и различни видове усилватели на сигнали, които са конструктивно инсталирани на печатна платка с интегрални схеми. Проверката потвърди тези теоретични данни, като при отваряне на корпуса на ТВ тунера бе установено, че притежава печатна платка с интегрални схеми и електронни компоненти.

IV.3.3. По въпрос № 3: „Възможна ли е употребата на двата вида тунери без компютър?“

Употребата на ТВ тунера е невъзможна без компютър по две причини: 1 .Те ползват захранването му; 2.За тяхната работа задължително е необходим софтуер, който се инсталира на компютър.

IV.3.4. По въпрос № 4 „Двата вида тунери разполагат ли със собствено захранване?“

ТВ тунера не разполага със собствено захранване, като задължително използва захранване от компютъра посредством USB порт.

IV.3.5. По въпрос № 5 „Разполагат ли двата вида тунери с вградени антени?“

ТВ тунера не разполага с вградена антена, а използва външна антена за приемане на телевизионния сигнал, която се включва към корпуса на ТВ тунера посредством специална буква. Външната антена е в комплекта на стоката.

IV.3.6. По въпрос № 6 „Какъв софтуер използват двата вида тунери, има ли различия в него, позволява ли да се приемат телевизионни програми и да се прави автоматичен избор на канали и възпроизвеждане на образи?“

След инсталиране на приложения към комплекта на стоката софтуер, се установи, че ТВ тунера използва софтуер AverTV, който позволява да се приемат телевизионни програми, да се прави автоматичен избор на канали, които да се възпроизвеждат в картина и звук.

IV.3.7. По въпрос № 7 „Възможно ли е USB TV тунера/външната платка/ да бъде монтирана вътре в компютър? При вътрешен монтаж променя ли се начина на захранване и предназначението на платката?“

ТВ тунера с USB конектор, е възможно да бъде монтиран в кутията на компютъра , тъй като голяма част от съвременните компютри имат един или няколко USB порта вътре в кутията на компютъра. При проверката бе монтиран ТВ тунера и по този начин, като бе установено че не се променя начина на захранване или предназначението на ТВ тунера.

IV.4. вътрешен тунер Aver Analog PCI Interface Card /61M135/;

След обстойно запознаване с предоставената мостра от стоката вътрешен тунер Aver Analog PCI Interface Card /61 M135/, техническата документация, и прилежащия софтуер, както и след инсталиране на същия тунер на компютърна конфигурация с операционна система Windows 7, предоставен от жалбоподателя, при проверката бяха констатирани следните отговори на съответните въпроси:

IV.4.1. По въпрос № 1: „Какво е предназначението на двата вътрешни и външни тунера, предмет на вноса, деклариран с ЕАД №09BG004302H0013569/10.08.2009 г.?“

Aver Analog PCI Interface Card /61M135/ е телевизионен тунер със самостоятелна функция, различна от тази на автоматичните машини за обработка на информацията, чието предназначение е да преобразува получения чрез ТВ антена аналогов телевизионен сигнал в цифров посредством вградения аналогово-цифров преобразувател. С помощта на софтуер го трансформира в звук и картина, които се възпроизвеждат от компютъра и позволява гледането и записването на телевизионни програми.

IV.4.2. По въпрос № 2: „Съдържат ли /конструктивно/ печатни платки с интегрални схеми и електронни компоненти двата вида тунери?“

Aver Analog PCI Interface Card /61M135/ е ТВ тунер и задължително в неговите електронни компоненти се съдържат аналогово-цифров преобразувател, USB конектор, както и различни видове усилватели на сигнали, които са конструктивно инсталирани на печатна платка с интегрални схеми. Проверката потвърди тези теоретични данни, като при отваряне на корпуса на ТВ тунера бе установено, че притежава печатна платка с интегрални схеми и електронни компоненти.

IV.4.3. По въпрос № 3: „Възможна ли е употребата на двата вида тунери без компютър?“

Употребата на ТВ тунера е невъзможна без компютър по две причини: 1.Те ползват захранването му; 2.За тяхната работа задължително е необходим софтуер, който се инсталира на компютър.

IV.4.4. По въпрос № 4 „Двата вида тунери разполагат ли със собствено захранване?“

ТВ тунера не разполага със собствено захранване, като задължително използва захранване посредством PCI слот в дънната платка на компютъра.

IV.4.5. По въпрос № 5 „Разполагат ли двата вида тунери с вградени антени?“

ТВ тунера не разполага с вградена антена, а използва външна антена за приемане на телевизионния сигнал, която се включва към корпуса на ТВ тунера посредством специална буква. Външната антена е в комплекта на стоката.

IV.4.6. По въпрос № 6 „Какъв софтуер използват двата вида тунери, има ли различия в него, позволява ли да се приемат телевизионни програми и да се прави автоматичен избор на канали и възпроизвеждане на образи?“

След инсталиране на приложения към комплекта на стоката софтуер, се установи, че ТВ тунера използва софтуер AverTV, който позволява да се приемат телевизионни програми, да се прави автоматичен избор на канали, които да се възпроизвеждат в картина и звук.

IV.4.7. По въпрос № 7 „Възможно ли е USB TV тунера/външната платка/ да бъде монтирана вътре в компютър? При вътрешен монтаж променя ли се начина на захранване и предназначението на платката?“

ТВ тунера е вътрешна платка, и е възможно да бъде монтиран само вътре в кутията на компютъра на PCI слот на дънната платка на компютъра.

IV.5. вътрешен тунер Aver-TV HYBRID EXPRESS 577 COMPUTER PERIPHERALS /61A577/:

Тази стока не бе предоставена физически за експертиза, тъй като според „*“ ООД е изчерпана като наличност. След обстойно запознаване с предоставената техническата документация на ТВ тунера Aver-TV HYBRID EXPRESS 577 COMPUTER PERIPHERALS /61A577/, при проверката бяха констатирани следните отговори на съответните въпроси:

IV.5.1. По въпрос № 1: „Какво е предназначението на двата вътрешни и външни тунера, предмет на вноса, деклариран с ЕАД №09BG004302H0013569/10.08.2009 г.“

Според техническата документация, Aver-TV HYBRID EXPRESS 577 COMPUTER PERIPHERALS /61A577/ е телевизионен тунер със самостоятелна функция, различна от тази на автоматичните машини за обработка на информацията, чието предназначение е да преобразува получения чрез ТВ антена аналогов телевизионен сигнал в цифров посредством вградения аналогово-цифров преобразувател. С помощта на софтуер го трансформира в звук и картина ,които се възпроизвеждат от компютърната конфигурация и позволява гледането и записването на телевизионни програми.

IV.5.2. По въпрос № 2: „Съдържат ли /конструктивно/ печатни платки с интегрални схеми и електронни компоненти двата вида тунери?“

Aver-TV HYBRID EXPRESS 577 COMPUTER PERIPHERALS /61A577/ е ТВ тунер и задължително в неговите електронни компоненти се съдържат аналогово-цифров преобразувател, USB конектор, както и различни видове усилватели на сигнали, които са конструктивно инсталирани на печатна платка с интегрални схеми.

IV.5.3. По въпрос № 3: „Възможна ли е употребата на двата вида тунери без компютър?“

Употребата на ТВ тунера е невъзможна без компютър по две причини: 1. Те ползват захранването му; 2. За тяхната работа задължително е необходим софтуер, който се инсталира на компютър. Това бе еднозначно установено от техническата документация.

IV.5.4. По въпрос № 4 „Двата вида тунери разполагат ли със собствено захранване?“

ТВ тунера не разполага със собствено захранване, което е видно от посочените в техническата документация характеристики.

IV.5.5. По въпрос № 5 „Разполагат ли двата вида тунери с вградени антени?“

ТВ тунера не разполага с вградена антена, а използва външна антена за приемане на телевизионния сигнал, което е видно от посочените в техническата документация характеристики. Външната антена е в комплекта на стоката.

IV.5.6. По въпрос № 6 „Какъв софтуер използват двата вида тунери, има ли различия в него, позволява ли да се приемат телевизионни програми и да се прави автоматичен избор на канали и възпроизвеждане на образи?“

Според техническата документация ТВ тунера използва софтуер AverTV. При инсталирането на този софтуер бе установено, че той позволява да се приемат телевизионни програми, да се прави автоматичен избор на канали, които да се възпроизвеждат в картина и звук.

IV.5.7. По въпрос № 7 „Възможно ли е USB TV тунера/външната платка/ да бъде монтирана вътре в компютър? При вътрешен монтаж променя ли се начина на захранване и предназначението на платката?“

ТВ тунера е вътрешна платка, и е възможно да бъде монтиран само вътре в кутията на компютъра на PCI слот на дънната платка на компютъра.

V. ЗАКЛЮЧИТЕЛНА ЧАСТ

На основание изложеното в констативно - съобразителната част и поставените задачи, становището на експертизата е:

1. Вътрешните и външните тунери предмет на вноса, представляват телевизионни (ТВ) тунери. Всеки от тези ТВ тунери има самостоятелна функция, различна от тази на автоматичните машини за обработка на информацията, а именно - да преобразува аналоговия телевизионен сигнал в цифров, който получава чрез ТВ антена. С помощта на софтуер и процесора на компютърната конфигурация този сигнал се трансформира в звук и картина, които се възпроизвеждат от компютъра и позволява гледането и записването на телевизионни програми.
2. Вътрешните и външни тунери съдържат /конструктивно/ печатни платки с интегрални схеми и електронни компоненти.
3. Употребата на вътрешните и външни тунери без компютър е невъзможно, тъй като те ползват тяхното захранване и за тяхната работа задължително е необходим софтуер, който се инсталира на компютър. В този смисъл те са платки с електронни компоненти, които се монтират в автоматичните машини за обработка на информацията по различен начин и ползват техните ресурси.
4. Вътрешните и външни тунери не разполагат със собствено захранване, а задължително използват това на компютъра.
5. Вътрешните и външни тунери не разполагат с вградена антена, а използват външна такава, която е включена в комплекта.
6. Всички вътрешни и външни тунери използват един и същ софтуер AverTV, който позволява да се приемат и записват телевизионни програми, да се прави автоматичен

избор на канали, които да се възпроизвеждат и в картина и звук. В този смисъл те са идентични функционално.

7. Вътрешните тунери могат да бъдат монтирани единствено във вътрешността на компютъра. Външните тунери могат да бъдат монтирани външно на USB порт на компютъра, или вътре в корпуса на компютъра, когато съответния компютър разполага с вътрешен USB порт. Независимо от вида на монтажа им - те се захванват по един и същ начин и запазват своето самостоятелно предназначение.

Съставил заключението:

ПРОТОКОЛ

за извършена съдебно-графическа експертиза

Днес 04.10.2012г. подписаният Х.М.Б.-експерт криминалист от ***, ВЛ по списъчният състав на ВТАдм.С, вписан под № ***, на основание определението за назначаване на експертиза от 25.09.2012г. на ГОРС, извърших съдебно-графическа експертиза по материали на Гр. дело № 1268/2012г., по описа на същият съд.

ЗА ИЗСЛЕДВАНЕ СА ПРЕДСТАВЕНИ 1.ОБЯСНЕНИЕ от В.П.А. до **ДИРЕКТОРА НА ЖЕЛЕЗОПЪТНА СЕКЦИЯ ГОРНА ОРЯХОВИЦА** вх. № 93-АВ-396/19.01.2012г. 2.Сравнителен образци от подписа на В.П.А..

ЗАДАЧА ПОСТАВЕНА НА ЕКСПЕРТИЗАТА 1 "Да се установи дали подписа след думата „подпис" в представеното за изследване ОБЯСНЕНИЕ, е положен от В.П.А.?"

ИЗСЛЕДВАНЕ

1.1.представеното за изследване ОБЯСНЕНИЕ от В.П.А. **ДО ДИРЕКТОРА НА ЖЕЛЕЗОПЪТНА СЕКЦИЯ ГОРНА ОРЯХОВИЦА** вх. № 93-АВ-396/19.01.2012г., е набрано на компютър и отпечатано с принтер върху два бели листа хартия, формат А4. Текста на обяснението е разположен само върху първите страници на листата. След текста на в дясната част на листа след думата „подпис" има положен подпис от името на В.П.А..

Обяснението е представено по делото в оригинал.

2.Подписът от името на В.П.А. е високообразен, смесена транскрипция, структурен строеж усложнен, форма и посока на движенията смесени, размер среден, наклон десен, свързаност и графически състав: „ВА/в монограм/+без буквена част+параф".

II. 1.Като сравнителен материал от подписа на В.П.А. се ползваха свободни образци от нейни подписи полагани в различни документи приложени по делото, като следва:

Документи съставени по Гр.дело № 1268/2012г.:

-Искова молба вх. № 21-680/20.06.2012г.;

-Заповед IV-7/09.05.2012г.; -Писмо вх. № 91-АВ-2922/21.05.2012г.; -Молба до ГОРС вх. 28583/20.08.2012г.; -Заповед - 644/29.04.2009г., (подпис „вярно с оригинала"); - Пълномощно от 1608.2012г.; -Обяснение от 19.01.2012г. (5 бр.подписи); -Молба до ГОРС вх. № 29775/30.08.2012г.; -Призовка от ГОРС по Гр. дело № 1268/30.08.2012г.;

Документи от лично дело: -Молба вх. № 91-АВ/23.052012г.; -Декларация от 30.05.2012г.; -Заявление 93-АВ-2922/09.052012г.; -Молба 91-АВ-2896/09.05.2012г.; - Заповед ДП-НКЖИ IV-7/09.05.2012г.;

-Декларация за отказ от 02.05.2012г.;

-Искане от 25.04.2012г.;

-Автобиография от 2002г.;

-Молба 020402002г.;

-Трудов договор 1-67/02.04.2002г.;

-Длъжностна характеристика от 01.03.2002г.;

-Молба 94-АВ-4639/10.06.2003г.;

-Допълнително споразумение 1-242/11.06.2003г.

2.Подписът на В. А. е високообразован, смесена транскрипция, структурен строеж усложнен, форма и посока на движенията смесени, размер среден, наклон десен, свързаност и графически състав: „ВА/в монограм/+без буквена част+параф“.

Ш.От извършеното сравнително изследване на подписа от името на Веселка Андреева в Обяснението представено за изследване, със сравнителни те образци от подписа на Веселка Андреева се установи пълно съвпадение на техните общи и частни признаци,като:

ФОРМА НА ДВИЖЕНИЕТО

а/при изпълнение:

-първият елемент на буква „З“ - праволинейно; -първият елемент на буква „А“ - овално; -началото на парафа - примковидно; б/при свързване:

-първият е вторият елементи на буква „В“ - ъгловидно; -вторият и третият елементи на буква „В“ - примковидно; -елементите на без буквената част - примковидно; -на буква „В“ с буква „А“ в монограма - примковидно;

РАЗМЕР НА ДВИЖЕНИЕТО а/при

изпълнение:

-първият елемент на буква „В“ - увеличено по вертикала;
-заклучителната част на парафа- увеличено по вертикала;

ПОСОКА НА ДВИЖЕНИЕТО а/при

изпълнение:

-целият подпис е наклонен на ляво спрямо хоризонтала;

СЛОЖНОСТ НА ДВИЖЕНИЕТО а/при

изпълнение:

-на буква „А“ - опростено изписва се като макар буква „а“.

Количеството съвпадащи се признаци по своята съвкупна индивидуалност и устойчивост са достатъчни за извода, че подписът от името на В. А. в представеното за изследване Обяснение , положен от нея.

З А К Л Ю Ч Е Н И Е

ЕКСПЕРТ:

1.Подписът от името на В.П.А. срещу думата „подпис“, в представеното за изследване ОБЯСНЕНИЕ от В.П.А. ДО ДИРЕКТОРА НА ЖЕЛЕЗОПЪТНА СЕКЦИЯ ГОРНА ОРЯХОВИЦА вх. № 93-АВ-396/19.01 2012г., Е ПОЛОЖЕН ОТ В.П.А.

ЕКСПЕРТ:

**ДО
Г-н НАЧАЛНИКА
НА
РУ"ПОЛИЦИЯ"
гр.СТРАЖИЦА**

СЪДЕБНО-ОЦЕНЪЧНА ЕКСПЕРТИЗА

от Г. Д. Б. живуш *** експерт при Окръжен съд гр.Велико
Търново по ДП№ ***

Разследващ полицаи *****

Пострадал: Р. И. Р.

I.ЗАДАЧА НА ЕКСПЕРТИЗАТА

С постановление от 07.05.2012 г. разследващ полицаи Д. Д. възложи на вещото лице да отговори на следните въпроси:

1 .Каква е стойността на следните движими вещи - предмет на престъпно посегателство от наследствен имот в с.К., ул. "*****" № **, собственост на Р. И. Р.?

- 1 брой шевна машина с марка "Тула"-руско производство на ел.захранване;
- 1 брой миксер-неустановена марка, произведен в Германия и закупен преди 20 години;
- 1 брой дистанционно управление за цветен телевизор "Фунай";
- 2 броя стари мобилни телефони, употребявани, с антени;
- 1 брой котел с вместимост 10 литра;
- 10 метра кабел -удължител за ел.печка за готвене;
- 2 броя кабели с дължина 2 метра- предназначени за ел.тенджера;
- 1 брой лозарска ножица;
- 1 брой брадва-нова;
- 1 брой харания с вместимост 30 литра;
- 1 брой медна лозопръскачка;
- 1 брой прожектор на батерия-мальк.

II.ПОЛЗВАНИ КНИЖА И ДОКУМЕНТИ

1. Постановлението на разследващ полицаи Д. Д. за назначаването на съдебно-оценъчната експертиза и определяне на нейната задача.
2. Материалите по ДП № 79/2012г.
3. Средни пазарни цени на инкриминираните движими вещи към периода на деянието.

III. КОНСТАТИВНО - СЪОБРАЗИТЕЛНА ЧАСТ

Предмет на ДП № 79/2012 г. по описа на РУ „Полиция” гр. Стражица са инкриминираните движими вещи, описани в раздел I на настоящата съдебно оценъчна експертиза, които не са ми представяни за оглед. Оценяването им е извършено въз основа документите, упоменати в раздел II на експертизата.

Подробностите са отразени в следващата таблица:

№ по ред	НАИМЕНОВАНИЕ	Количество	Средни пазарни цени за 1-ца, лв.	Овехтяване	Цена за годност лв.
1.	Шевна машина „Тула”	1 бр.	80,00	30	56,00
2.	Миксер	1 бр.	39,90	30	27,93
3.	Дистанционно управление за цветен телевизор „Фунай”	1 бр.	13,20	20	10,56
4.	Мобилни телефони втора употреба	2 бр.	10,00	0	20,00
5.	Меден котел 10 литра	1 бр.	50,00	0	50,00
6.	Кабел-удължител	10м	3,75	0	37,48
7.	Кабели за ел. тенджера	2 бр.	6,00	0	12,00
8.	Лозарска ножица	1 бр.	8,30	30	5,81
9.	Брадва	1 бр.	18,20	0	18,20
10.	Медна харания 30 литра	1 бр.	140,00	0	140,00
11.	Прожектор малък	1 бр.	5,60	20	4,48
	ОБЩА СТОЙНОСТ:				382,46

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Стойността на инкриминираните движими вещи, предмет на престъпно посегателство от наследствен имот в с.***, собственост на Р. И. Р., описани в раздел I на експертизата оценявам за 382.46 лв.

СЛОВОМ: Триста осемдесет два лева четиридесет шест стотинки

ЗАБЕЛЕЖКА: 1. Цените се отнасят само за цитираното ДП.

2. Цените са взети към датата на деянието.

Вещо Лице:

До Районен съд
гр. Г. Оряховица
Заклучение
На автотехническа
експертиза по гр.дело №
1322/2012г. по описа на ГОРС.
Изготвено от инж. ***,
независим експерт от гр. Г.О..

Страни: ЗАД „Виктория“ АД - София
Против: Община Горна Оряховица
Делото насрочено за 13.11.2012г. ,11:00ч.

I. Задача на експертизата

В закрито съдебно заседание единадесети състав на ГОРС с председател Ирена Колева, назначава автотехническа експертиза, със задача вещото лице след като се запознае с материалите по делото и извърши оглед на мястото на ПТП, да отговори:

1. Каква е действителната стойност на вредите по увредения лек автомобил към датата на събитието?
2. Описаните в приложената по делото фактура с ремонтно възстановителните работи и подменени детайли съответстват ли на вредите описани в опис-заклучението на застрахователя и същите необходими ли са за отстраняване на вредите?
3. Каква е остатъчната стойност на подменените части, които са били деформирани и увредени?
4. Описаните увреждания в протокол за ПТП и опис заключение, от техническа гледна точка, намират ли се в причинна връзка с настъпилото ПТП?
5. Какъв е механизмът на настъпване на ПТП?
6. При действителните размери на МПС, участник в ПТП и ширината на пътното платно имало ли е възможност при движение със съобразена скорост да се премине безаварийно през участъка на ПТП?
7. След проверка във „ВиК Йовковци“ и при ответника да се отговори процесната отводнителна шахта чия собственост е и кой я стопанисва?

II. Обстоятелства по делото

На 12.11.2008г., около 12,55 в гр. Г.Оряховица, на ул. "Оборище" до № 10 е реализирано ПТП с лек автомобил марка "Фолксваген" модел „Голф“ с рег. № ****, управляван от В. Т. Б., при което са нанесени щети на л.а.

III. Проверени документи и материали

1. Приложени документи по Досъдебното производство.
2. Методическо пособие на ст. н.с. д-р инж. Г.

IV. Констативно аналитична част.

Състоянието на автомобила след реализираното ПТП е, както следва в събраните по делото доказателства: Протокол за ПТП11103379/12.11.08г; Искова молба 21.06.2012г. Година на производство 1998; Номер на рамата

*****.

1. Изходни данни: - Volkswagen Golf 1.9 Моделът се произвежда от 1998 г. Размерите на автомобила са както следва: широчина - 1735.00 мм, дължина - 4148.00 мм и височина - 1440.00 мм. Предната следа е с дължина 1513.00 мм, задната следа - с 1493.00 мм, а колесната база е 2510.00 мм. Собственото тегло на превозното средство е 1345 кг. Двигателят на Volkswagen Golf 1.9 има 4 цилиндъра, с по 2 клапана на цилиндър. Работният обем на този двигател тип SOHC (един разпределителен вал над клапаните) е 1896 cc. Монтиран е отпред и е ориентиран напречно спрямо дължината на автомобила. Цилиндриите в двигателя са разположени редово. Цилиндриите са с диаметър 79.50 мм, а буталата имат ход с дължина 95.50 мм. Времето, за което автомобилът ускорява от 0 до 100 км/ч е 9.70 с. Капацитетът на резервоара е 55.00 л. Използваната кормилна уредба е тип зъбна рейка-зъбно колело (пиньон) с усилване. Диаметърът на завоя е 10.90 м. Предната спирачна система включва вентилирани дискове. Задната спирачна система има дискове, серво усилвател,

- Гражданско дело 1322/ 2012г. по описа на Районен съд гр. Г.Оряховица;

History for Veliko Tarnovo, Bulgaria

Сряда, Ноември 12, 2008 — [View Current Conditions](#) Сряда, Ноември 12, 2008

[« Previous Day Next Day »](#)

[Daily](#) [Weekly](#) [Monthly](#) [Custom](#)

	Actual	Average	Record
Temperature			
Mean Temperature	6 °C	-	-
Max Temperature	11 °C	-	- ()
Min Temperature	3 °C	-	- ()
Degree Days			
Heating Degree Days	22		
Moisture			
Точка на оросяване	4 °C		
Average Humidity	84		
Maximum Humidity	94		
Minimum Humidity	69		
Превалвания	0.0 mm	-	- ()
Sea Level Pressure			

Sea Level Pressure **1024.25** hPa
Вятър
Wind Speed 2 km/h ()
Max Wind Speed 4
km/h Max Gust Speed
Видимост 10.2 километри
Events Мъгла
T = Trace of Precipitation, MM = Missing Value Source: Averaged Metar Report

2. Установяване количеството и вида на настъпилите повреди по лекия автомобил

На 12.11. 2008г., около 12,55 ч на улица „Оборище“ в гр. Горна Оряховица, е реализирано ПТП с л.а. „Фолксваген Голф“, Р№ ***, собственост и управляван от В.Т.Б., при което са настъпили щети на МПС-то.

Вследствие на ПТП са настъпили деформации и разрушения основно по предна дясна странична част /преден десен калник/ и същата вътрешна част /ангренажен капак, блок и радиатор/ на лек автомобил "Фолксваген" Р№ ***, собственост и управляван от В.Т.Б..

Разрушенията и деформациите на елементите се категоризират, както следва:

- > невъзстановимо дефектирали - не подлежащи на РВР и подмяната им е задължителна.
- > възстановимо дефектирали - тези които след РВР могат да се използват отново.

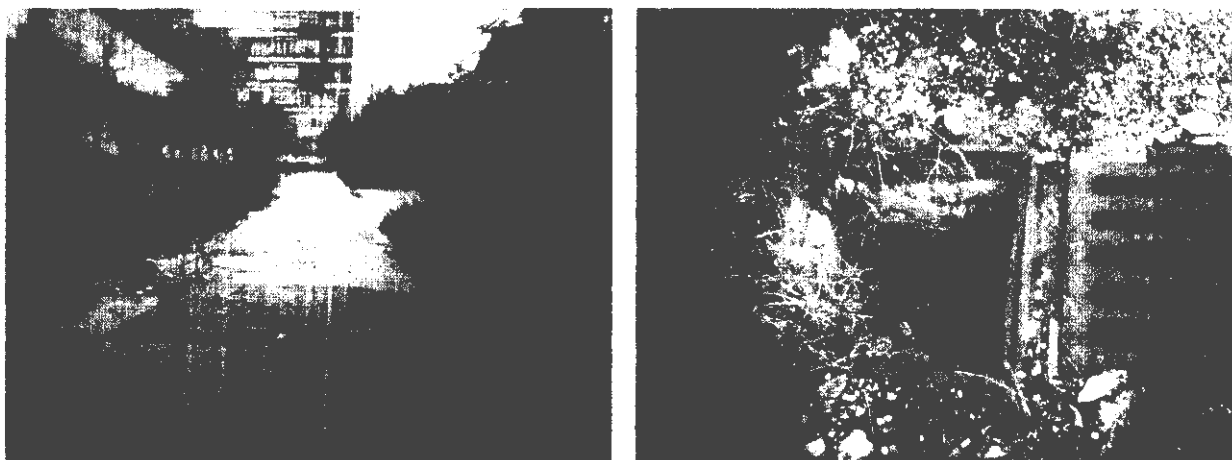
*3. Определяне стойността на нанесените щети на лек автомобил марка „Фолксваген Голф“, Р№ *** в резултат на ПТП на 12.11.2008г., като се отчете степента на овехтяване на автомобила.*

За остойностяване на нови части се използват цени от магазинната мрежа, като се отчита овехтяването.

За остойностяване на ремонтно възстановителните работи [автотенекеджийски услуги (АТУ), демонтаж и монтаж (Д и М), ремонт и бояджийски работи] се използват цени в автосервизите.

Средна стойност за заплащане на ремонтните работи за 1р.ч. =12лв.

V. Заключение част. Отговор на въпросите от задачата на експертизата

1. Каква е действителната стойност на вредите по увредения лек автомобил към датата на събитието?

Стойността на причинените щети на процесното МПС, като се включат необходимите дейности по отстраняването им и закупуването на нови части и овехтяването с цел компактност и прегледност е посочено в таблицата долу.

Не се установяват повреди, които да не са в логично-следствена връзка с настъпилото ПТП.

След запознаване с материалите по делото на лек автомобил „Фолксваген Голф“, Р№***, се установи:

Таблица 1

№	Наименование	Деф.	Цена магазин	Монт.	ВС	ФИ	Кп	СПС
				АТУ	100%	50%		
1	Цилиндров блок	С	--лв	20.00	--лв	--лв	-лв	240.00 лв
2	Ангренажен капак	Н	32.92 лв	10.00	32.92 лв	16.46 лв	-лв	28.46 лв
3	Радиатор воден	Н	122.08 лв	30.00	122.08 лв	61.04 лв	-лв	97.04 лв
4	Десен калник преден	Н	65.00 лв	80.00	65.00 лв	32.50 лв	-лв	128.50 лв
5	Картер	Н	111.25 лв	20.00	111.25 лв	55.63 лв	-лв	79.63 лв
ВСИЧКО:			331.25 лв	34.00	331.25 лв	165.63 лв	-лв	573.63 лв

<i>Нови части и ремонт</i>	573.63 лв
<i>Материали, консумативи и боядисване</i>	70.00 лв
ВСИЧКО:	643.63 лв

Стойността на причинените щети на процесното МПС, като се включат необходимите дейности по отстраняването им и закупуването на нови части с овехтяването, е 643,63лв /шестстотин четиридесет и три лв и 63ст. /

2. Описаните в приложената по делото фактура с ремонтно възстановителните работи и подменени детайли съответстват ли на вредите описани в опис-заключението на застрахователя и същите необходими ли са за отстраняване на вредите?

Установените и описани повреди в приложените доказателства по делото, описани от сервиза, са в съответствие с възможните нанесени щети и средните пазарни цени на частите, като при получаване на сумата, на новите части не е предвидено процент отстъпка. Включени са нормо-часовете вложен труд за Д М , Р В Р и материали.

Стойността на извършения ремонт на процесното МПС/ извършен непосредствено след ПТП/ в установен сервиз е известна по данни за дефектация. От гледна точка на експлоатацията на такива повредени части, този ремонт или смяната им са били наложителни.

Описаните в приложената по делото фактура с ремонтно възстановителните работи и подменени детайли съответстват на вредите описани в опис-заключението на застрахователя.

3. Каква е остатъчната стойност на подменените части които са били деформирани и увредени?

От събраните в делото данни може да се приеме, че увредената част е само цилиндровия блок, а деформираните части са капакът на ангренажа, водният радиатор и картерът. Така че остатъчната стойност на последните три части подлежащи на подмяна е стойността като скрап, равна на 4,00лв.

4. Описаните увреждания в протокол за ПТП и опис заключение, от техническа гледна точка, намират ли се в причинна връзка с настъпилото ПТП?

Механизмът на настъпване на пътно транспортно произшествие е свързан с праволинейно транслационно движение на процесния автомобил, от един вид пътна настилка към друг вид с денивелация между тях по голяма от клиренса, преминаване на предните ходови колела и други части от него върху нея, разположена на пътя.

Вследствие на този начин на движение от автомобила, възможно е най-ниско разположените части в предна и долна част при съприкосновение с елементи от рамката на дъждоприемната шахта на пътя да се трият, огъват и деформират, при което да са се получили щети посочени в делото.

Увредените части, получените се деформации, триене и огъване, могат да са в резултат на удара с рамката на шахтата или скарата с части намиращи се в долната част и

под автомобила, откъдето може да се направи извода, че е налице причинно следствена връзка между механизма на ПТП и щетите, които са нанесени на автомобила.

Така че е възможна в разглеждания случай причинно-следствена връзка между механизма на ПТП и причинените щети на процесното МПС.

Механизмът на причиняването на щетите е в резултат на възникналия ударен импулс от удара с рамковия ъглов характер на шахтата и скарата.

Съобразно протокол за ПТП, обстоятелствата при които е станало ПТП е правомерно транслационно движение на процесния автомобил по ул. "Оборище" в гр. Г.Оряховица и попадане на предната дясна част от автомобила в необезопасена шахта.

Тези деформации са отпред назад и отдолу нагоре за автомобила и могат да възникнат при денивелация на асфалтовата настилка и съприкосновение с асфалта, като се трият, огъват и деформират.

Съгласно протокол за ПТП на лек автомобил марка „Фолксваген Голф“, Р№ ***, се установи:

„Скъсано ухо на двигателя“.

Описаните щети са извършени в неразглобено **състояние** на автомобила, което предполага възможни и други такива.

В сервизни условия може да бъде направен по обстоен преглед и дефектация на негодните части чрез разглобяване и дефектация, каквито действия са извършени и описани в представените към делото Описи.

Съгласно приложената по делото фактура с ремонтно възстановителните работи и подменени детайли на лек автомобил марка „Фолксваген Голф“, Р№ ***, се установи:

<i>№ по ред</i>	<i>Наименование на частите</i>	<i>Забележка</i>
1.	Цилиндров блок	За ремонт
2.	Ангренажен капак	подмяна
3.	Радиатор воден	подмяна
4.	Калник десен преден	подмяна

С оглед надписа върху бланката на Протокола за ПТП "Автомобила е в движение", при изписването му от контролния орган изготвил протокола, не би следвало посочените в описана от застрахователя части да бъдат счупени, освен единствено и само да са огънати, което да налага подмяната им с нови. Т.е. при хипотезата "Автомобила е в движение" привеждането в движение на автомобила е недопустима. При изписването на горния надпис от друго лице, в друго време, може да даде основание за нови изводи.

5. Какъв е механизмът на настъпване на ПТП?

Механизмът на произшествието се определя от събраните в делото доказателства, основни от които са протокол за ПТП, показания на свидетели и искова молба.

Реализирано е пътнотранспортно произшествие 12.11.2008г., около 12,55 в гр. Г.Оряховица, на ул."Оборище" до № 10, денем, в населено място.

Платното за движение е разположено по отношение посоките на света изток - запад.

Лекият автомобил "Фолксваген" модел, „Голф" с рег. № ***, се е движил от запад към изток по платното за движение на ул."Оборище" до № 10.

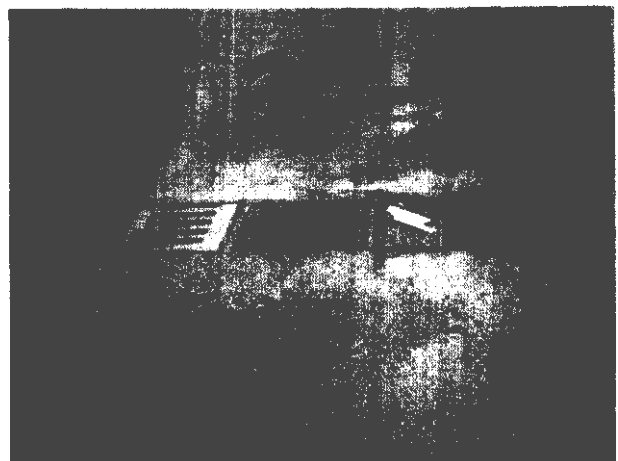
Платното за движение по ул."Оборище" до № 10, е асфалтирано, със степен на грапавост дребнозърнесто, с незначителни и по-големи неравности, пукнатини и дупки върху асфалтовото покритие с неправилна форма и различен диаметър, двупосочно, с по една пътна лента за двете посоки, без разделителна линия. Участъкът от пътя е прав, без наклон, без вираж. От двете страни на пътя са налице затревени и запрашени площи. Липсват пътни знаци и начертана друга хоризонтална пътна маркировка.

На основание на изложеното в констативно съобразителната част на заключението :

Механизмът на настъпване на пътнотранспортно произшествие е свързан с праволинейно транслационно движение на процесния автомобил и преминаване на предно дясно ходово колело и предна челна част в шахта, разположена в дясната пътна лента по посоката на движение.

Следствие този начин на движение от автомобила, най-ниско разположените части в предна челна и дясна част при съприкосновение с асфалта се трият, огъват и деформират, при което са се получили щети видни в констативно съобразителната част на заключението.

От така изяснената пътна обстановка при движение на лекия а-л "Фолксваген" модел, „Голф" с рег. № ***, управляван от В.Т.Б. в посока от запад към изток по платното за движение на ул."Оборище" до № 10, водачът с управлявания от него автомобил попада в необезопасена шахта. В резултат на попадането на л. автомобил в шахтата е настъпил удар. Ударът за лек автомобил "Фолксваген" е с долната част на двигателното отделение. Така в резултат на удара са нанесени щети на автомобила.

Основната причина за ПТП от експлоатационно техническа гледна точка е разположението на необезопасената шахта върху платното за движение и движението на автомобила управляван от водача върху нея, без да спре преди опасността, каквато в случая се явява тя.

6. При действителните размери на МПС, участник в ПТП и ширината на пътното платно имало ли е възможност при движение със съобразена скорост да се премине безаварийно през участъка на ПТП?

При скорост на движение от **50 km/h** общият спиращен път се получава от:

$$S_0 = (t_p + t_{cp} + 0,5 \cdot t_n) \cdot V + \frac{V^2}{2 \cdot j}$$

където $t_n = 0,4$ s - време за нарастване на закъснението от нула до максимално за автомобила; $t_{cp} = 0,2$ s - време за задействане на спиращата система за автомобила; $t_p = 1,4$ s - време за реакция на водача; $j = 8,6$ m/s² спиращо закъснение при наличната пътна настилка.

$$S_0 = (t_p + t_{cp} + 0,5 \cdot t_n) \cdot V + \frac{V^2}{2 \cdot j} = (1,4 + 0,2 + 0,5 \cdot 0,4) \cdot 13,9 + \frac{13,9^2}{2 \cdot 8,6} = 36,3 \text{ m}$$

Следователно опасната зона за спиране на автомобила при скорост от 50 km/h е около 36 m.

Възможностите на водача да възприеме необезопасена шахта или естествено придобити в резултат на разрушаването ѝ по асфалтирано пътно покритие под нивото на пътя, независимо на каква дълбочина е различна и индивидуална. Тази необезопасена шахта, като опасност на пътя под нивото на асфалтовото покритие създава условия за ограничаване на видимостта под тази равнина, откъдето може да бъде направен изводът, че водачът, ако има възможност да възприеме като опасност т.нар. дъждоприемна шахта, то той няма обективна възможност да възприеме повредата. Така че формулата за изчисляване на скоростта, с която следва да се движи л.а., за да може да спре преди опасността в зоната на своята видимост, не може да бъде използвана. По тази причина, освен че няма достатъчно данни за определяне на скоростта, в разглеждания случай и не е необходима.

От направените дотук обяснения може да бъде направен изводът, че наличието на препятствия под нивото на платното по пътното платно с ръбове могат да изненадат водача при движение, същият да навлезе в тях с управлявания от него автомобил и в резултат на удара да се получат деформации на същите, което е основната причина за ПТП от експлоатационно техническа гледна точка в разглеждания случай и в причинна връзка с нанесените щети по автомобила.

Така че при съществуващите размери на процесното МПС, ширината и другите особености на пътното платно, възможността процесният лек автомобил да премине през участъка на увреждането без да настъпи ПТП е изключена от гледна точка на субективната невъзможност във всички случаи водачът обективно да възприеме дупката.

7. След проверка във „ВиК Йовковци“ и при ответника да се отговори процесната отводнителна шахта чия собственост е и кой я стопанисва?

След проверка във „ВиК Йовковци“ и при ответника се установи, че според наредба 4/ 14.09.2004г за условията и реда за присъединяване на потребителите и за ползване на водоснабдителните и канализационни системи, лицата, които отговарят за чистотата на уличната мрежа, поддържат и почистват дъждоприемните шахти, в случая Общината, а операторите на водоснабдителните и канализационните системи поддържат и почистват връзката между дъждоприемната шахта и уличната канализация.

Справка: Чл. 25. (3) НАРЕДБА № 4 от 14.09.2004 г. за условията и реда за присъединяване на потребителите и за ползване на водоснабдителните и канализационните системи издадена от министъра на регионалното развитие и благоустройството, обн., ДВ, бр. 88 от 8.10.2004 г.

гр. Г. О.

Вещо лице: _____
(инж. А.)

ПРОТОКОЛ

№ 23

Днес, подписаният А. Н. А. експерт-криминалият в сектор БНТЛ при ОД-МВР гр. Варна, съставих настоящия протокол за извършена СЪДЕБНО-ДАКТИЛОСКОПНА експертиза по Д.П. №..... по описа на Първо РУП гр.Варна, възложена от Ю. Дж.О. - гл. разследващ полицай при Първо РУП -Варна, с Постановление отг.

ОБСТОЯТЕЛСТВА ПО ДЕЛОТО:

Настоящата дактилоскопна експертиза се извършва във връзка с оглед на извършен грабеж от жилище-таванско помещение в гр. Варна. бул."Ц....." №..... наг.

ОБЕКТИ НА ЕКСПЕРТИЗАТА:

Дактилоскопна следа, иззета наг. при оглед на извършен грабеж от жилище-таванско помещение в Варна. бул."Ц....." №.....

ЗАДАЧИ НА ЕКСПЕРТИЗАТА:

Идентична ли е дактилоскопната следа, иззета наг. при от оглед на извършен грабеж от жилище-таванско помещение в гр. Варна бул"Ц....." №....., с дактилоскопните отпечатьци на лицето Е. В. П. с ЕГН?

СРАВНИТЕЛЕН МАТЕРИАЛ:

Дактилоскопни отпечатьци на лицето Е. В. П. с ЕГН от криминалистическа регистрация.

ОГЛЕД И ИЗСЛЕДВАНЕ:

При горепосочения оглед е открита, фиксирана и иззета 1 /един/ брой дактилоскопна следа, залепена върху картон за изнемване на дактилоскопни следи-образец на МВР. Дактилоскопната следа е проявена с черен магнитен прах, фиксирана с безцветно дактилоскопно фолио с желатинов слой, върху бяла картонена подложка. Следата е иззета от чаша за безалкохолно върху масата в стаята.

От извършеното сравнително изследване на иззетата дактилоскопна следа се установи, че е идентична с дактилоскопен отпечатък на десен палец на лицето Е. В. П. с ЕГН.....

За онагледяване е изготвено неделимо *от този протокол* Приложение, в което чрез диаграми е 13 броя точки *на* съвпадащи частни признаци е показано сравнително изследване на дактилоскопната следа и отпечатъка на десен палец на лицето Е. В. П. с ЕГН

Всичко това е достатъчно да се даде следното категорично

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Дактилоскопната следа, иззета наг. от чаша на безалкохолно върху масата в стаята при оглед на извършен грабеж от жилище-таванско помещение в гр.Варна,бул."Ц....."№..... Е ИДЕНТИЧНА с дактилоскопен отпечатък на десен палец на лицето Е.В.П. с ЕГН.....